

“ထွက်ပြုစ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသေးစား ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍနှင့်
ရွေးချယ်ထားသည့် အကြောင်းအရာများအပေါ် ဒေသတွင်းမှ သင်ခန်းစာများ”

၂၀၁၃ ခု မေလ ၉-၁၀ ရက်



အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ



Empowered lives.
Resilient nations.

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ

“ထွက်ပြုစု မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသေးစား ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍနှင့်
ရွေးချယ်ထားသည့် အကြောင်းအရာများအပေါ် ဒေသတွင်းမှ သင်ခန်းစာများ”

၂၀၁၃ ခု မေလ ၉-၁၀ ရက်

မြန်မာကွန်ဗားရှင်းစင်တာ၊ နေပြည်တော်

ပူးတွဲကျင်းပသည့်အဖွဲ့အစည်းများ



မာတိကာ

၁။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲအား လွှမ်းခြုံကြည့်မြင်ခြင်း.....	1
၁.၁ နောက်ခံအကြောင်းအရာ	1
၁.၂ မကြာမတင်မီက အစပျိုးခဲ့သော အလှူရှင်များ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် အနာဂတ် အလားအလာများ	2
၁.၃ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ပြုလုပ်ရခြင်း၏ အကျိုးအကြောင်း.....	3
၁.၄ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ၏ ရည်မှန်းချက်များနှင့် မျှော်မှန်းရလဒ်များ.....	4
၂။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ပထမနေ့အစီအစဉ်များ.....	6
၂.၁ အဖွင့်မိန့်ခွန်းပြောကြားခြင်းအစီအစဉ်.....	6
၂.၂ တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း အခန်း (၁) ။ မြန်မာနိုင်ငံ အသေးစားငွေရေးကြေးရေး ကဏ္ဍတွင် မကြာမတင်မီက ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများ အပေါ် လေ့လာတွေ့ရှိချက်များ	10
၂.၃ တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း အခန်း (၂) ။ ဈေးကွက်ဖွံ့ဖြိုးမှု၌ APEX ရှေ့ဆောင်အဖွဲ့အစည်းများ ၏ အခန်းကဏ္ဍ	18
၂.၅ တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း အခန်း (၃) ။ စုဆောင်းငွေများ လက်ခံခြင်းလုပ်ငန်းတွင် တွေ့ကြုံရသည့် စိန်ခေါ်မှုများ	24
၂.၆ တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း အခန်း (၃) ၏မေးခွန်းများကို ဖြေကြားခြင်း	29
၃။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ဒုတိယနေ့အစီအစဉ်များ.....	32
၃.၂ တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း အခန်း (၄) ။ တည်တံ့ခိုင်မြဲသော လုပ်ငန်းပုံစံ	32
၃.၄ တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း အခန်း (၅) ။ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာမှုရသောအထောက်အပံ့နှင့် အလှူရှင်နိုင်ငံ/ အဖွဲ့အစည်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍ.....	38
၃.၆ တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း အခန်း (၆) ။ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အဓိက သင်ခန်းစာများ	42
၃.၈ ကုလသမဂ္ဂ ဖွံ့ဖြိုးမှု အစီအစဉ် (မြန်မာနိုင်ငံ)၊ အစီအစဉ် ညွှန်ကြားရေးမှူး Mr. Toily Kurbanov ၏ နိဂုံးချုပ်အမှာစကား	44

Appendix

Appendix 1 : Agenda of the Workshop	46
Appendix 2 : Full Opening Speech of H.E. Dr. Lin Aung, Deputy Minister, Ministry of Finance and Revenue	50
Appendix 3 : Full Opening Speech of H.E. U Than Tun, Deputy Minister, Ministry of Cooperatives	52
Appendix 4 : Full Opening Speech of Mr. Toily Kurbanov, Country Director, UNDP Myanmar	54
Appendix 5 : Full Introductory Remarks of Mr. Heinz Willems, Microfinance Specialist, UNDP Myanmar	56
Appendix 6 : Profile of Institutions.....	59
Appendix 7 : Feedback	63
Appendix 8 : List of Participants.....	65

၁။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲအား လွှမ်းမိုးကြည့်မြင်ခြင်း

၁.၁ နောက်ခံအကြောင်းအရာ

ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းသည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများက ၎င်းတို့၏ နည်းပါးပြီး ပုံမှန်မရှိသော ဝင်ငွေများဖြင့် အသုံးစားရိတ်ကာမိရေးနှင့် လုပ်ငန်းတွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံနိုင်ရေးကို ကူညီခြင်းဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းတည်တံ့ပြီး စားဝတ်နေရေး အဆင်ပြေ လာစေရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရာတွင် အခရာကျသည့် အခန်းမှ ပါဝင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် IHLCA မှ ၂၀၁၀ တွင်ပြုလုပ်သော အိမ်ထောင်စုများ၏ လူနေမှု အဆင့် စစ်တမ်းနှင့် LIFT ရန်ပုံငွေအဖွဲ့မှ ၂၀၁၂ တွင်ပြုလုပ်သော လေ့လာချက်များအရ ချေးငွေလိုအပ်သူ ၈၀% ကျော်မှာ ငွေကြေးအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ချေးငွေ၊ စုငွေနှင့် အာမခံ လုပ်ငန်း ၊ ငွေလွှဲပို့ခြင်းလုပ်ငန်း စသည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို လက်လှမ်းမီခြင်း မရှိဘဲ ဆွေမျိုးများ၊ မိတ်ဆွေများ၊ ကုန်သည်များနှင့် ငွေတိုးပေးသူများထံမှသာ ချေးယူ နေကြကြောင်း ၊ သို့ဖြစ်၍ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု ရရှိရေးအတွက် တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားရန် များစွာလိုအပ်နေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ရေရှည်ရည်မှန်းချက်မှာ ငွေကြေးလိုအပ်သူတိုင်း ကျယ်ပျံ့သော ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု များကို လက်ခံနိုင်သည့် အဖိုးအခဖြင့် ပုံမှန်ရရှိရေးအတွက် ခိုင်လုံပြီး ရေရှည် ရပ်တည်နိုင်သည့် အဖွဲ့အစည်းပေါင်းစုံက အပြိုင်အဆိုင်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည့် ဝန်းကျင်အောက်တွင် အားလုံး ပါဝင်နိုင်သည့်စနစ်ဖြင့် တိုးမြှင့် သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသေးစား ငွေရေးကြေးရေး ကဏ္ဍသည် အလျှင်အမြန်ကြီးထွားပြီး အဖွဲ့အစည်းများစွာ တိုးများလာရန် ကာလကို စတင်ဝင်ရောက်လာပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၁ နိုဝင်ဘာလတွင် ပြဌာန်းလိုက်သည့် အသေးစား ငွေရေးကြေးရေး ဥပဒေအရ မြန်မာ့အသေးစားငွေရေးကြေးရေးလုပ်ငန်း ကြီးကြပ်ရေး ဌာနကို တည်ထောင်ပြီး တရားဝင်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခွင့် လိုင်စင်ခွင့်ပြုခဲ့ရာ လိုင်စင်ထုတ်ပေးပြီး အဖွဲ့ ၁၄၂ ဖွဲ့ရှိကြောင်းနှင့် IFC နှင့် CGAP တို့၏ မကြာမီက လေ့လာအကဲဖြတ်ချက်အရ ငွေချေးသူ အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း ၄၆၀,၀၀၀ ကျော်ရှိကြောင်းနှင့် သမဝါယမများကလည်း အဖွဲ့ဝင် ၅ သိန်းကို ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု ပေးနေကြောင်း သိရပါသည်။ သို့ရာတွင် အခြားတစ်ဘက်၌ အောက်ပါအတိုင်း စိန်ခေါ်မှုများ ရှိနေသေးကြောင်း တွေ့ရ ပါသည်။

လုပ်ငန်းမတင်ရင်းနှီးငွေ လိုအပ်ချက် - လက်ရှိအားဖြင့် အလှူရှင်များကပိုမို၍ ထောက်ပံ့ နေသော်လည်း နောင်တိုးချဲ့ လုပ်ကိုင်မည့် အစီအစဉ်များအတွက် ရေရှည် ထောက်ပံ့နိုင်မည့် နည်းလမ်းများ ကွဲပြားစွာ မတွေ့ရှိနိုင်သေးပါ။ LIFT ရန်ပုံငွေအဖွဲ့မှ လွဲ၍ အခြားတရားဝင်

ဦးဆောင်အဖွဲ့ APEX များ မရှိသည့်အပြင် ဘဏ်များက ငွေဖြည့် ပေးနိုင်ရန်မှာလည်း အကန့်အသတ်များ ရှိနေပါသည်။ MFI များကိုယ်တိုင် ငွေစုဆောင်းရေးလုပ်ငန်း တိုးမြှင့် လုပ်ကိုင်ပြီး ရန်ပုံငွေရှာရန်မှာ အချိန်ယူရန် လိုအပ်သည့်အပြင် လက်ရှိအတိုးနှုန်း ကန့်သတ်ချက် များသည် အဟန့်အတားသဖွယ် ဖြစ်နေပါသည်။

ချေးငွေများကို လက်လီထုတ်ပေးနိုင်စွမ်းအကန့်အသတ် - နိုင်ငံပိုင် MADB မှလွဲ၍ အခြားချေးငွေလက်လီထုတ်ပေးသည့် အဖွဲ့ မရှိသလောက် ဖြစ်ပါသည်။ MFI အသစ်များသည် သင့်တင့်သော ငွေကြေးရန်ပုံငွေ ရရှိသည့်တိုင် အတွေ့အကြုံရင့် ဝန်ထမ်းများရရှိရေး၊ သင့်လျော်သည့် ချေးငွေအမျိုးအစား တည်ထွင်ရေးနှင့် လုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက် ရရှိရေးတို့၌ စွမ်းဆောင်ရည် ပြည့်ဝမှု မရှိသေးပါ။

ထိရောက်သည့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှု စနစ်နှင့် နည်းစနစ်ကျသော ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒ လိုအပ်ခြင်း - လက်ရှိ အသေးစားငွေရေးကြေးရေးလုပ်ငန်း ကြီးကြပ်ရေးဌာနနှင့် ဌာနဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် လူသစ်လုပ်ငန်းသစ်ဖြစ်ပြီး လျှင်မြန်စွာ များပြားလာနေသော လိုင်စင်ရ အဖွဲ့အစည်းများအား ထိရောက်စွာ ကွပ်ကဲရေးနှင့် အထူးသဖြင့် နည်းပါးသည့် အရင်းအနှီးဖြင့် ထူထောင်ထားပြီး အများထံမှ စုငွေလက်ခံခွင့် ရရှိသော အဖွဲ့အစည်း များအား ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲသွားရန်အတွက် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများ လိုအပ်လျှက်ရှိပါသည်။

ထင်သာမြင်သာရှိပြီးတာဝန်ယူနိုင်သည့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများ- ယခုကဲ့သို့ အသစ် သဖွယ် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အသေးစားငွေကြေးရေး ဈေးကွက်သည် နိုင်ငံတကာမှ ကောင်းမွန်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို သွတ်သွင်း ပေးရန် အခွင့်အလမ်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ MFI အဖွဲ့များက ငွေချေးသူများအတွက် အကာအကွယ်နည်းလမ်းများ ထားရှိခြင်း၊ ဝယ်လိုအား အပေါ် အခြေခံသည့် ချေးငွေ အမျိုးအစားများ ဖန်တီးပေးခြင်း၊ ငွေအပေးအယူ ကိစ္စရပ်အားလုံး ကို ထင်သာမြင်သာရှိရေးစသည့် တာဝန်ယူနိုင်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများရှိကြစေရန် ခိုင်မာသည့် အုတ်မြစ် ချပေးရန် လိုအပ်လျှက် ရှိပါသည်။

၁.၂ မကြာမတင်မီက အစပျိုးခဲ့သော အလှူရှင်များ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် အနာဂတ် အလားအလာများ

- IFC နှင့် CGAPမှ ၂၀၁၃ တွင်ထုတ်ပြန်သည့် အသေးစား ငွေရေးကြေးရေး ကဏ္ဍဆိုင်ရာ လေ့လာချက်စာတမ်းတွင် အားသာချက်များနှင့် စိန်ခေါ်မှုများအပြင် ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အကြံပြုချက်များ ပါဝင်ပါသည်။

-UNCDF မှလည်း MAP စီမံချက်ကို ယခုပင် စတင်လုပ်ဆောင်နေပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငွေရေးကြေးရေး လက်လှမ်းမီရေး အစီအစဉ်များနှင့် ဦးစားပေးရမည့် ငွေကြေး မူဝါဒများကို အထောက်အထားဖြင့် ချပြပြီး သက်ဆိုင်သူအားလုံး ဆွေးနွေး ဆုံးဖြတ် ကြရန်အတွက် ဖြစ်ပါသည်။

- UNCDF ကပင် MICROLEAD စီမံချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်မည်ဖြစ်ပြီး အာရှဒေသတွင်းမှ ရှေ့တန်း MFI များအား မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဝန်ဆောင်မှု အပြည့်အဝ မရရှိသေးသော ဒေသများသို့ အများလက်လှမ်းမီသည့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုဖြင့် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နိုင်ရေးအတွက် ချေးငွေနှင့် အထောက်အပံ့များ ထုတ်ချေးမည် ဖြစ်ပါသည်။

-ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှလည်း FIND စီမံချက်ကို ဆောင်ရွက်နေပြီး အသေးစားငွေရေးကြေးရေး လုပ်ငန်း ကြီးကြပ်မှုဌာန MMSE ၏ ကြီးကြပ်မှု စွမ်းရည်ကိုမြှင့်တင်ပေးရန် အာရုံစိုက်လုပ်ကိုင် သွားပါမည်။

-IFC မှလည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖွင့်လှစ်သည့် ACLEDA ဘဏ်ကို ချေးငွေ ထုတ်ပေးထားသည့်အပြင် အခြားအဖွဲ့အစည်း အသစ်များထံမှလည်း အဆိုပြုလွှာများ တောင်းခံ ထားပါသည်။ IFC သည် MFI များကွန်ယက်ထူထောင်ရေး ၊ လက်ရှိ MFI များ၏ စွမ်းရည် တည်ဆောက်ပေးရေး၊ ရုံးခွဲမရှိဘဲ ငွေကြေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သည့် စနစ် Branchless Banking ဖြစ်နိုင်ချေ လေ့လာရေးနှင့် တာဝန်ယူနိုင်သည့် ငွေကြေးစနစ်ဖြစ်ပေါ်ရေး၊ ကမ္ဘာ တစ်ဝှမ်းမှ ကောင်းမွန်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အားပေးရေးတို့အား ဆောင်ရွက် သွားပါမည်။

၁.၃ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ပြုလုပ်ခြင်း၏ အကျိုးအကြောင်း

ယူအင်ဒီပီသည် အသေးစားငွေရေးကြေးရေး ဈေးကွက်တွင် ရှေ့တန်းရောက် နေသော နိုင်ငံများ၏ အတွေ့အကြုံနှင့် သင်ခန်းစာ အချို့ကို မိတ်ဆက် တင်သွင်းပေးရန် အချိန်တန်ပြီဟု ယုံကြည်ပါသည်။ ယင်းနည်းလမ်းသည် မူဝါဒ ချမှတ်သူများ၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူများနှင့် အလှူရှင်များ အပါအဝင် ပတ်သတ်သူ အားလုံးအား အထက်ဖော်ပြပါ စိန်ခေါ်မှုများကို ကျော်လွှားနိုင်ရေး၊ အခြားနိုင်ငံများတွေ့ကြုံခဲ့ရသော အမှားများကို ရှောင်လွှဲနိုင်ရေးနှင့် လက်တွေ့ အောင်မြင်မှုရခဲ့သော ချဉ်းကပ်မှုပုံစံများကို မြန်မာ့အခြေအနေနှင့် ဆီလျော်အောင် ပြုပြင် အသုံးချနိုင်ရန် အသိပေးမည် ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ယူအင်ဒီပီနှင့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဝန်ကြီးဌာန ၊ အသေးစားငွေရေး ကြေးရေးနှင့် ကြီးကြပ်မှု ကော်မတီတို့ပူးပေါင်း၍ “ထွက်ပြုစ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသေးစား ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍနှင့် ရွေးချယ်ထားသည့် အကြောင်းအရာများအပေါ် ဒေသတွင်းမှ သင်ခန်းစာများ”၊ ခေါင်းစဉ်ဖြင့် နှစ်ရက်ကြာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို နေပြည်တော်ရှိ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်း စင်တာ MICC ၌ ၂၀၁၃ ခုမေလ ၉-၁၀ ရက်များတွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ သမဝါယမ ဝန်ကြီးဌာနနှင့် CGAP အဖွဲ့တို့က ပူးတွဲ

ကမကထပြုပါသည်။ နိုင်ငံတကာတွင် ရှေ့တန်း ရောက်နေသော နိုင်ငံများမှ အသေးစား ငွေရေးကြေးရေး ကျွမ်းကျင်သူများက အတွေ့အကြုံ များကို မျှဝေတင်ပြခဲ့ကြပါသည်။ (ဆွေးနွေးသူများ၏ ကိုယ်ရေးအချက် အလက်များကို နောက်ဆက်တွဲတွင် ဖော်ပြထား ပါသည်။)

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲသို့ စုစုပေါင်း ၁၇၀ ဦး တက်ရောက်ပါသည်။ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်အခွန် ဝန်ကြီးဌာန၊ သမဝါယမ ဝန်ကြီးဌာနနှင့် အသေးစားငွေရေးကြေးရေး လုပ်ငန်း ကြီးကြပ်မှုဌာန၊ ဗဟိုဘဏ် စသည်တို့အပြင် PACT ကဲ့သို့သော MFI အဖွဲ့များ၊ ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလှူရှင်အဖွဲ့များ၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဘဏ်စသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေရေးကြေးရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ MADB၊ CB ကဲ့သို့သော ပြည်တွင်းဘဏ်များနှင့် အခြားပတ်သက်သည့် လှုပ်ရှားသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ (အမည်စာရင်း အပြည့်အစုံကို နောက်ဆက်တွဲတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။)

၁.၄ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ၏ ရည်မှန်းချက်များနှင့် မျှော်မှန်းရလဒ်များ

- အတိအကျ ရည်မှန်းချက်များမှာ

-မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိ အသေးစားငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍ အလားအလာများကို ခြုံငုံ၍ ဖော်ထုတ်ရန်၊

-အသေးစားငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ဒေသတွင်း အတွေ့အကြုံများနှင့် ကောင်းမွန်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို လက်ကမ်းမျှဝေပေးရန်၊

-မြန်မာ့အခြေအနေနှင့် ဆီလျော်သည့်အတွေ့အကြုံ အမျိုးမျိုးကို စဉ်းစားပြီး အသေးစား ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍ တိုးတက်ရေးအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်မည့် နည်းလမ်းများ ရှာဖွေရန်၊

- မြန်မာ့ အသေးစားငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍရှိ အဖွဲ့အစည်း၏ အနေအထားကို သိရှိ မှတ်သားပြီး ရှေ့အလားအလာများအပေါ် ပိုမိုနားလည်လာခြင်း၊

- ဒေသတွင်းရှိ အသေးစားငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍမှ အတွေ့အကြုံများကို သိရှိလာခြင်း၊ အထူးသဖြင့် ရှေ့ဆောင်အဖွဲ့ APEX အကြောင်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် စီးပွားရေး ပုံသဏ္ဍန်များအကြောင်း၊ စုငွေလက်ခံခြင်းအကြောင်းနှင့် ပါးနပ်သည့် အထောက်အပံ့စနစ် Smart Subsidies များအကြောင်း၊

- ဒေသတွင်းမှ ကောင်းမွန်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မြန်မာ့အခြေအနေနှင့် ဆီလျော်အောင် အသုံးပြုနိုင်မည့် ခြေလှမ်းအဆင့်ဆင့်ကို ထောက်ပြနိုင်ခြင်း၊

- မြန်မာ့ အသေးစားငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍတိုးတက်မှုအတွက် လိုအပ်သည့် စွမ်းရည် မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊
- တစ်ချိန်ထဲတွင် အဆိုပါရလဒ်များသည် MAP စီမံချက်အရ ဆောင်ရွက်နေသည့် အမျိုးသားအဆင့် အားလုံးပါဝင်နိုင်သည့် ငွေရေးကြေးရေးစနစ် လမ်းညွှန်မြေပုံ ပြုစုရေးကိုလည်း အထောက်အကူပြုမည် ဖြစ်ပါသည်။

၂။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ပထမနေ့အစီအစဉ်များ

၂.၁ အဖွင့်မိန့်ခွန်းပြောကြားခြင်းအစီအစဉ်

ပြည်ထောင်စုအစိုးရ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး ဒေါက်တာ ဦးလင်းအောင် ၏ အဖွင့်မိန့်ခွန်း

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသေးစားငွေရေးကြေးရေး ကဏ္ဍသည် ငယ်ရွယ် နနယ်သည့် အဆင့်၌သာ ရှိသေးသည်ကို တွေ့ရသည်။ အသေးစားငွေရေးကြေးရေး ဥပဒေ ပြဌာန်းပြီးနောက် ယနေ့ထိ လိုင်စင် ထုတ်ပေးပြီး အသင်းအဖွဲ့ MFI ပေါင်း ၁၄၂ ခုရှိ ကြောင်း ၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့ (၆)ဖွဲ့၊ ပြည်တွင်းအစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့ (၁)ဖွဲ့၊ သမဝါယမ အသင်း(၆၈)ခု၊ ပြည်ပကုမ္ပဏီ(၂)ခု၊ ပြည်တွင်း ကုမ္ပဏီ(၅)ခုဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းတို့သည် မြို့နယ်ပေါင်း (၁၆၅)မြို့နယ်ရှိ ရပ်ကွက်ပေါင်း (၁၄၂၉)ခုနှင့် ကျေးရွာအုပ်စု(၂၂၅၉)၊ ကျေးရွာပေါင်း (၆,၁၄၀)တွင် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိရာ အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း (၃၇၄,၁၅၈)ဦးအား ထုတ်ချေးငွေ ကျပ်သန်းပေါင်း (၂၁,၉၇၇.၁၇) ရှိပြီးအဖွဲ့ဝင်များ၏ စုဆောင်းငွေမှာ ကျပ်သန်း ၉၄၁၁.၂၉ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရ ပါသည်။

အသေးစားငွေရေးကြေးရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ရည်မှန်းချက် သည် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျော့ပါးရေးဖြစ်သောကြောင့် ဝင်ငွေ နည်းပါးသည့် သူများအား ငွေထုတ်ချေးခြင်းမပြုဘဲ အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကိုသာ ထုတ်ချေးခြင်းမပြုကြရန်နှင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးသည့် မြို့ပြဝန်းကျင်၌သာ စုပုံမနေကြရန် သတိပေး ပြောကြားလိုပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂ ဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ် UNDP ၏ချေးငွေအခွင့်အလမ်း ဖန်တီးခြင်းအစီအစဉ်၊ MAP နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ FIND အစီအစဉ်တို့ကလည်း ချေးငွေ လိုအပ်ချက် အခြေအနေကို လေ့လာလျက်ရှိကြပါသည်။

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ၏ရလဒ်သည် တစ်မျိုးသားလုံး၏ ငွေကြေးရနိုင်မှု အခွင့်အလမ်းကို ညွှန်ပြမည့် မြေပုံအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်မည်ဖြစ်၍ တက်ရောက် ဆွေးနွေးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအနေဖြင့် ဒေသတွင်းနိုင်ငံများ၏ အတွေ့ အကြုံများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများကို လေ့လာပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသုံးချနိုင်ရေး အတွက် တက်ကြွစွာ ဆွေးနွေးကြရန် တိုက်တွန်းပါသည်။

ယခု အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို စီစဉ်ကျင်းပပေးသည့် ယူအင်ဒီပီ၊ သမဝါယမ ဝန်ကြီးဌာနနှင့် CGAP အဖွဲ့တို့အား ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်းနှင့် နိုင်ငံစုံမှ လာရောက်ပြီး မိမိတို့၏ အတွေ့အကြုံများကို ဆွေးနွေးနှီးနှော ဖလှယ်ပေးကြမည့် ကျွမ်းကျင်သူ ပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ပြည်ထောင်စု အစိုးရသမဝါယမဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးသန်းထွန်း၏ အဖွင့်မိန့်ခွန်း

မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည် ပြည်သူတို့၏စီးပွားရေးဘဝ တိုးတက်လာရေး အတွက် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် လူမှုရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို တစ်ဆင့်ပြီး တစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု မူဘောင် (FBSR) နှင့် အမျိုးသားဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်း (NCDP) တို့ကို ချမှတ်ထားပါသည်။ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု လျော့ချရေး လုပ်ငန်းစဉ် ၈ ရပ်အနက် အသေးစားငွေရေးကြေးရေး လုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးသည် လုပ်ငန်းတစ်ရပ်အဖြစ် ပါဝင်ပါသည်။

အသေးစားငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့အစည်း (MFI) များသည် စီးပွားရေးဦးတည်ချက်ဖြင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံရန် သက်သက်မဟုတ်ဘဲ ရည်ရှည်တည်တံ့ တိုးတက်ရေးအတွက် ရည်မှန်း လုပ်ဆောင် ကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ သမဝါယမဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ယူအင်ဒီပီ နှင့် ပူးပေါင်း ၍ ၁၉၉၇ ခုနှစ်ကပင် အသေးစားငွေရေးကြေးရေးစီမံကိန်း (microfinance project) တစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ကျေးရွာပေါင်း ၆,၁၈၃ ရွာမှ အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း ၃၇၆,၇၈၀ အား ချေးငွေကျပ်သန်းပေါင်း ၅၁,၈၀၀ ထုတ်ချေးထားပြီး အဖွဲ့ဝင်များ၏စုဆောင်းငွေ ကျပ်သန်း ၁၃,၅၀၀ ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် PACT အဖွဲ့နှင့်ပူးပေါင်း၍ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆ သန်းဖြင့် မြို့နယ် ၁၉ ခုတွင် အဖွဲ့ဝင် ၇၄,၁၉၄ သို့ ထုတ်ချေးမည် ဖြစ်ပါသည်။

သမဝါယမဝန်ကြီးဌာန၏ အစီအစဉ်ဖြင့် မြို့နယ်၃၀၄ မြို့တွင် အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း ၇၆၈,၀၀၀ သို့ ချေးငွေကျပ်သန်း ၄၄,၀၀၀ ထုတ်ချေးထားပြီး အဖွဲ့ဝင်များ၏ စုဆောင်းငွေ ကျပ်သန်း ၃၀,၆၀၀ ရှိပါသည်။ သမဝါယမဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ၂၀၁၃-၂၀၁၄ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် သမဝါယမအသင်း ၅,၀၀၀ တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းပြီး ချေးငွေကျပ်သန်း ၅၀,၀၀၀ ထုတ်ချေးရန် စီမံချက်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာ အသင်းပေါင်း ၆၀,၀၀၀ အထိ ဖွဲ့စည်းပြီး တစ်သင်းလျှင် မတည်ငွေအဖြစ် ကျပ်သိန်းတစ်ရာနှုန်း ထုတ်ပေးရန်အတွက် အသေးစားငွေရေးကြေးရေးဘဏ် Microfinance Bank တစ်ခု တည်ထောင်ရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

သမဝါယမကဏ္ဍမှ အသေးစားငွေရေးကြေးရေးလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက် ရာတွင် အင်အားတောင့်တင်းပြီး ပိုမိုထိရောက်စေရေးအတွက် တက်ရောက် လာကြသည့် အလှူရှင်နိုင်ငံများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် ငွေကြေးပံ့ပိုးခြင်း၊ စွမ်းရည် မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ သင်တန်းဆရာများ မွေးထုတ်ပေးခြင်းစသည့် အကူ အညီများ ပေးစေလိုပါသည်။ ယခု ဆွေးနွေးပွဲများတွင်လည်း ပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့် ရရန် မျှော်လင့်ပါသည်။

ကုလသမဂ္ဂ ဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ် မြန်မာနိုင်ငံ အစီအစဉ်ညွှန်ကြားရေးမှူး Mr.Toily Kurbanov ၏ အဖွင့်အမှာစကား

တက်ရောက်လာကြသည့် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့ဝန်ကြီးများ၊ ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အသေးစားငွေရေးကြေးရေး ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် အသေးစား ငွေရေးကြေးရေး လုပ်ငန်း ဇာတ်ဆောင်များအားကြိုဆိုပါသည်။ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဝန်ကြီးဌာန ၊ အထူးသဖြင့် မြန်မာ့ အသေးစားငွေရေးကြေးရေးလုပ်ငန်း ကြီးကြပ်ရေးကော်မတီ၊ သမဝါယမ ဝန်ကြီးဌာန၊ CGAP နှင့် UNCDF အဖွဲ့အစည်းတို့ကိုလည်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အတွက် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ယခု နှစ်ရက်ကြာပြုလုပ်မည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲသည် အသေးစားငွေရေး ကြေးရေး ကဏ္ဍတွင် ပြည်တွင်းမှ ပါဝင်နေကြသူများနှင့် နိုင်ငံတကာမှ ကျွမ်းကျင်သူများအကြား အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးပြောဆိုရန် အခွင့်အလမ်းတစ်ရပ်ကို ချပေးခြင်းဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အသေးစား ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ပြီး ခိုင်မာတောင့်တင်းလာရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသားမူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်ပါသည်။

ဆွေးနွေးပွဲ၏ ဗဟိုချက်သည် အခြားနိုင်ငံများ၏ အတွေ့အကြုံကို လေ့လာရန်ဖြစ်ပြီး မည်သည့်ကျင့်စဉ်သည် အလုပ်မဖြစ်ကြောင်းနှင့် မည်သည့်ကျင့်စဉ်သည် လက်တွေ့ အလုပ် ဖြစ်နိုင်ကြောင်း အသေးစိတ် သုံးသပ်ကြာတို့ မီးမောင်းထိုးပြပါသည်။ ကမ္ဘာနှင့် အဝှမ်း အရွယ်ရောက်ပြီးသူဦးရေ ခန့်မှန်းခြေ သန်းပေါင်း ၂၅၀၀ (ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ ထက်ဝက်ကျော်) သည် ချေးငွေနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများအား ရရှိရန် အခွင့်အလမ်းမရှိကြောင်း သို့မဟုတ် အကန့် အသတ်ဖြင့်သာ ရရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အသေးစား ငွေရေး ကြေးရေးဆိုင်ရာ တော်လှန်ရေး Revolution တစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာသဖြင့် ဆင်ရဲနွမ်းပါးသူဦးရေ အများအပြားကို ရေရှည် တည်တံ့သည့် စနစ်ဖြင့် ငွေထုတ်ပေးနိုင်ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ နည်းပညာရပ်များ တိုးတက် ပြောင်းလဲ လာသည်နှင့်အမျှ ချေးငွေလုပ်ငန်းကို လက်ကိုင်ဖုန်းမှတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက် နိုင်တော့မည် ဖြစ်ပါသည်။

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ၏ နောက်ကွယ်မှ ရည်ရွယ်ချက်သည် အသေးစား ငွေရေးကြေးရေး ဆိုင်ရာမူဝါဒနှင့် အဖွဲ့အစည်းများအကြောင်း စိစစ်သုံးသပ်ရုံ သာမကဘဲ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူသန်းပေါင်းများစွာအား ဆင်းရဲတွင်းမှ ဆွဲတင်နိုင်မည့် ကျယ်ပြန့်သည့် ဗဟုတစ်ရပ် ချမှတ်နိုင်ရေးအတွက် အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝစွာဖြင့် အထောက်အကူပြုနိုင်ပြီး လာမည့် ဆယ်စုနှစ်များ အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသေးစား ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍ၏ ဂေဟစနစ်ကို ပုံဖော်ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

ယူအင်ဒီပီသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသေးစားငွေရေးကြေးရေး လုပ်ငန်းကို ၁၉၉၇ ခုနှစ်ကပင် ဦးဆောင်ခဲ့သည့်အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပြီး UNCDF နှင့် LIFT တို့၏ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု၊ PACT အဖွဲ့၏ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူတို့ဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ ယူအင်ဒီပီသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသေးစားငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍ ခိုင်မာတောင့်တင်းရေးနှင့် အားလုံးပါဝင်နိုင်မည့် ငွေကြေးစနစ် ထူထောင်ရေးဆိုင်ရာ ကြိုးပမ်းမှုများတွင် အသေးစားငွေရေးကြေးရေး လုပ်ငန်းကြီးကြပ်မှု ကော်မတီနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အလိုက် ပုဂ္ဂိုလ်များကို ကူညီထောက်ပံ့ရန် အသင့်ရှိပါကြောင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံသားအားလုံး ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု လျော့နည်းစေရေး အတွက် လည်း အကူအညီပေးသွားမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားလိုပါသည်။

ယခု နှစ်ရက်ကြာပြုလုပ်မည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသေးစားငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အပြုသဘော အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးဖလှယ်ရန် အခွင့်အလမ်းတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဆွေးနွေးပွဲမှ အကြံပြုချက်များကိုလည်း လုပ်ငန်းစဉ် အဖြစ် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ၏ ရည်မှန်းချက်များ ရှင်းလင်းတင်ပြချက်
(ယူအင်ဒီပီ အသေးစားငွေရေးကြေးရေး လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်သူ Mr. Heinz Willems)

-ဤအလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲကို UNCDF နှင့် IFC အဖွဲ့တို့၏ နည်းပညာအထောက်အပံ့ဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဝန်ကြီးဌာန မြန်မာ့အသေးစားငွေရေးကြေးရေး ကြီးကြပ်မှု ကော်မတီနှင့် UNDP Myanmar (Main Organizer)၊ သမဝါယမဝန်ကြီးဌာန အသေးစား စက်မှုလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန နှင့် CGAP တို့က ပူးတွဲ organizers ကျင်းပခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

-နိုင်ငံပေါင်း ၈ နိုင်ငံမှ ကြွရောက်လာသော ထင်ရှားသည့် ဧည့်သည်များ ပါဝင်ဆွေးနွေး ကြပါသည်။

-နှစ်ရက်ကြာ ပြုလုပ်သည့် ဆွေးနွေးပွဲကို ခေါင်းစဉ်ကြီး ၈ ရပ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်း ထားပါသည်။

(၁) မြန်မာနိုင်ငံ အသေးစားငွေရေးကြေးရေး ကဏ္ဍအတွင်း မကြာမတင်က ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများ - နိုင်ငံတကာ ဘဏ္ဍာရေးတည်ဆောက်မှု ကော်ပိုရေးရှင်း IFC အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းနှင့် စားနပ်ရိက္ခာ လုံခြုံမှုရန်ပုံငွေအဖွဲ့ LIFT အသေးစား စက်မှုလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန SSID နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေကြသည့် MFI များက တင်ပြပါမည်။

(၂) မြန်မာနိုင်ငံ အသေးစားငွေရေးကြေးရေး ဈေးကွက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာရေး အတွက် ရှေ့ဆောင်အဖွဲ့ APEX များ၏ အခန်းကဏ္ဍ - အိန္ဒိယ ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နှင့် အင်ဒိုနီးရှား နိုင်ငံများ၏ အတွေ့အကြုံများကို တင်ပြပါမည်။

(၃) အများထံမှ စုဆောင်းငွေ လက်ခံခြင်းလုပ်ငန်း - ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံမှ Card Bank နှင့် အိန္ဒိယမှ ASA ဘဏ်တို့၏ အတွေ့အကြုံများကို တင်ပြပါသည်။ (မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသေးစား ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့ MFI ပေါင်း ၁၄၂ ဖွဲ့အား လုပ်ငန်းလိုင်စင် ခွင့်ပြုထားပြီးဖြစ်၍ လက်ခံရရှိမည့် စုဆောင်းငွေများကို စနစ်တကျ စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် အများယုံကြည်မှုကို ရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ပုံများကို တင်ပြပါမည်။

(၄) ရေရှည်တည်တံ့မည့် အသေးစား ငွေရေးကြေးရေးလုပ်ငန်း အတွက် လိုအပ်သည့် အထောက်အပံ့ပုံစံ - ဘဏ်လားဒေ့ရှ်၊ ကမ္ဘောဒီးယား နှင့် ပါကစ္စတန် နိုင်ငံတို့မှ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည့် ပုံစံများကို ဆွေးနွေးတင်ပြပါမည်။

(၅) ငွေကြေးထောက်ပံ့မည့် အလှူရှင်များ၏ ကဏ္ဍ - အသေးစားငွေရေးကြေး ရေး လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အထူးသဖြင့် အစပိုင်းတွင် မတည်ငွေရင်းနှင့် ဝန်ထမ်းကျွမ်းကျင်မှု စွမ်းရည်များ ဖြည့်တင်းပေးရေး၌အလှူရှင်များ၏ အရေးပါမှုကို ဆွေးနွေးတင်ပြကြပါမည်။

(၆) မြန်မာနိုင်ငံနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေမည့် အကြံပြုချက်များ - ယခုဆွေးနွေးပွဲမှအပြန် မှတ်ယူသွားနိုင်မည့် အကြံပြုချက်များကို ပြည်တွင်းမှ ကျွမ်းကျင်သူ ၆ ဦးမှ ပြန်လည်သုံးသပ် ကြပါမည်။

၂.၂ တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း အခန်း (၁) ။ မြန်မာနိုင်ငံ အသေးစားငွေရေးကြေးရေး ကဏ္ဍတွင် မကြာမတင်မီက ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုများ အပေါ် လေ့လာတွေ့ရှိချက်များ

(IFC အဖွဲ့မှ အကြီးတန်း ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု အရာရှိ Ms. Linda Ren ၏ တင်ပြချက်)

ယခုလေ့လာချက်ကို IFC နှင့် CGAP အဖွဲ့တို့ လက်တွဲ၍ ၂၀၁၂ ဇွန်လတွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၃ ဇန်နဝါရီလတွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။

(၁) မက်ခရို စီးပွားရေးပုံစံ - ၂၀၁၁ အထိ တပ်မတော်အစိုးရအုပ်ချုပ်သည့် ကာလအတွင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အရေးပါသော စိန်ခေါ်မှုများမှာ- ချေးငွေရရှိနိုင်မှု အကန့်အသတ်များ၊ အားနည်းသော အခြေခံ အဆောက်အအုံများ ၊ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြုပ်နှံရန် အားပေးသည့် စီးပွားရေးဝန်းကျင် အားနည်းခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ သမ္မတဦးသိန်းစိန်၏ ဦးဆောင်မှု အောက်တွင် နိုင်ငံရေး ၊ စီးပွားရေး နှင့် လူမှုရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု တသိတတန်းကြီး ပေါ်ပေါက် ခဲ့ပါသည်။ အတိုက်အခံ အင်အားစုများနှင့် ပြန်လည်သင့်မြတ်ခြင်း၊ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစု လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့များနှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲခြင်း၊ အလုပ်သမားသမဂ္ဂများကို ခွင့်ပြုသည့် အလုပ်သမားဥပဒေများ ပြဌာန်းခြင်း၊ နှစ် ၂၀ အတွင်း ပထမဦးဆုံးအကြိမ် လူစုလူဝေးများ

ခွင့်ပြုခြင်း၊ နိုင်ငံခြားငွေ လဲလှယ်နှုန်းကို ၂၀၁၂ ဧပြီလမှ စတင်၍ နှုန်းရှင်အဖြစ် ပြောင်းလဲပေးခြင်း၊ အမြတ်ခွန်နှင့် စားသုံးခွန်နှုန်းထားများ လျှော့ချပေးခြင်း၊ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု ဥဒေကို ၂၀၁၂ နိုဝင်ဘာလတွင် ပြင်ဆင်ပေးခြင်းနှင့် ဦးစားပေး ဗျူဟာ ၁၀ ချက်ပါ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကောင်းတစ်ရပ်ကို ၂၀၁၃ ခုနှစ် အစပိုင်းတွင် ချမှတ်ပေးခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။

(၂) ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍ- မြန်မာ့ငွေရေးကြေးရေး ကဏ္ဍတွင် လူဦးရေ ၆၅ သန်းအတွက် နိုင်ငံပိုင်ဘဏ် ၁၄ ခု (ဘဏ်ခွဲ ၅၅၀) နှင့် ပုဂ္ဂလိကဘဏ် ၁၉ ခု (ဘဏ်ခွဲ ၃၇၅)သာရှိသဖြင့် လူဦးရေ အလားတူဖြစ်သည့် ပြင်သစ်နိုင်ငံရှိ ဘဏ်ခွဲအရေအတွက် ၃၉,၀၀၀ နှင့် နိုင်းယုတ်ပါက များစွာသေးငယ်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးမှု နည်းပါးလျက်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် ဘဏ်အားလုံးနီးပါးသည် မြို့ပြဝန်းကျင်ရှိ ဆက်သွယ်ရန် လွယ်ကူသော သူများအတွက်သာ အဓိက ဝန်ဆောင်မှု ပေးသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ပြည်သူများ အနေဖြင့် ငွေကြေးဈေးကွက်ကို လက်လှမ်းမီနိုင်ရေးမှာ အလွန် အလှမ်းကွာလျက်ရှိပါသည်။ ဘဏ်ဥပဒေများကလည်း ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှု မရရှိသည့် အဆိုပါကဏ္ဍနှင့် ဘဏ်များ တိုးတက်မှုတို့အတွက် ပံ့ပိုးမှုနည်းပါး လျက်ရှိပါသည်။

(၃) အသေးစားငွေရေးကြေးရေးနှင့် ဝန်ဆောင်မှုအပိုင်းရှိ ဝယ်လိုအားနှင့် ရောင်းလိုအား

ဝယ်လိုအားပိုင်းတွင် လေ့လာတွေ့ရှိချက်များမှာ - လူဦးရေ အများစုသည် ငွေကြေး လိုအပ်ချက်အတွက် ပုဂ္ဂလိက ငွေချေးသူများ အပေါ်၌သာ အမှီ ပြုလျက်ရှိကြသည်။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍသည် ပြည်တွင်း ကုန်ထုတ်လုပ်မှု GDP ၏ ၄၃% ရှိပြီး လူဦးရေ၏ ၅၄% ကို အလုပ်အကိုင်ပေးထားသော်လည်း နိုင်ငံတွင်း ချေးငွေစုစုပေါင်း၏ ၂.၅ % ကိုသာ ယင်းကဏ္ဍအတွက် ထုတ်ချေးသောကြောင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ဝင်ငွေနည်းသည့် လူဦးရေ များအား ချေးငွေထောက်ပံ့ရန်အတွက် စီးပွားရေးဆန်ဆန်လုပ်ကိုင်သည့် အဖွဲ့ပေါင်း မြောက်များစွာ လိုအပ်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ပြည်တွင်းပြည်ပ ငွေလွှဲပို့ခြင်း လုပ်ငန်း အတွက် ဝန်ဆောင်မှုများစွာ လိုအပ်ပါသည်။ ငွေစုဆောင်းအပ်နှံရန်အတွက် ဝန်ဆောင်မှု အပိုင်းတွင်မူ ဝန်ဆောင်အဖွဲ့အစည်းများအပေါ် ယုံကြည်မှု အားနည်းခြင်းနှင့် ငွေကြေး ဖောင်းပွမှုနှုန်း မြင့်မားခြင်းစသည့် အချက်များကြောင့် လိုအပ်ချက်ကို အသေအချာ ခန့်မှန်း၍ မရနိုင်သေးပါ။

(၄) ရောင်းလိုအားအပိုင်း- မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသေးစားငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့ MFI ပေါင်း ၁၄၂ ဖွဲ့ကို အုပ်စု ၆ စုခွဲ၍ တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

(၁) အဖွဲ့အစည်းမဟုတ်သော အပေါင်ဆိုင်များ ၊ ငွေချေးငှားသူများနှင့် ဟွန်ဒီများ၊

(၂) အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်များ၊

(၃) သမဝါယအသင်းများ - အသေးစား ငွေရေးကြေးရေး သမအသင်း ၇၁ သင်း၊

(၄) နိုင်ငံတကာ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ INGO , UNDP / PACT , World Vision, SC, GRET, Proximity;

(၅) ဆန်စပါး အထူးပြု စိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပဏီများ - ခန့်မှန်းကုမ္ပဏီ ၆၀ ခန့်က လယ်သမား ၂ သိန်းအတွက် ငွေ ထောက်ပံ့လျှောက်ရှိသည်။

(၆) အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ - MADB, MEB, MSLE, USDP တို့ဖြစ်ပါသည်။ အကြမ်း ခန့်မှန်းချက်အရ အသေးစားငွေရေးကြေးရေး ချေးငွေရရှိသူ ၂.၈ သန်းရှိပြီး ချေးငွေပေါင်းမှာ ကျပ်သန်းထောင်ပေါင်း ၂၃၆၉ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၈၃ သန်းဖြစ်ပါသည်။

(၅) မူဝါဒနှင့် ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာဝန်းကျင် - အသေးစားငွေရေးကြေးရေးလုပ်ငန်းသည် အမျိုးသားအဆင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုဗျူဟာ ၈ ရပ်တွင် ပါဝင်သည်နှင့်အညီ အသေးစား ငွေရေးကြေးရေး ဥပဒေတစ်ရပ် ပြဌာန်းပေးပြီးနောက် အဖွဲ့ပေါင်း ၁၄၂ ဖွဲ့ကို လိုင်စင်ပေးပြီး ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါဥပဒေတွင်လည်း စိန်ခေါ်ချက်များ ပါဝင်နေပါသည်။ စုဆောင်းငွေ လက်ခံနိုင်သည့် လုပ်ငန်းနှင့် လက်မခံနိုင်သည့် လုပ်ငန်းအမျိုးအစား သတ်မှတ်ချက်များ၊ မတည်ရင်းနှီးငွေ သတ်မှတ်ချက် နိမ့်လွန်းခြင်း၊ (အထူးသဖြင့် စုဆောင်းငွေ လက်ခံသည့် လုပ်ငန်းများအတွက်) အတိုးနှုန်း ကန့်သတ်ထားခြင်း၊ စုငွေအပေါ် ပေးရမည့်အတိုးနှင့် ချေးငွေအပေါ် ကောက်ခံခွင့် အတိုးကြား ကွာဟမှု ကျဉ်းမြောင်းခြင်း၊ လုပ်ငန်းကြီးကြပ်မှုဌာန MMSE ကို စွမ်းဆောင်ရည် ဖြည့်ဆည်းပေးရန် လိုအပ်ခြင်း တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(၆) ကြားခံအဖွဲ့အစည်း Meso များ - မြန်မာနိုင်ငံ၌ ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍ၌ အဓိကကျသည့် ကြားခံအဖွဲ့အစည်းများ လိုအပ်နေပါသည်။ ဥပမာ-ချေးငွေသတင်းဌာန Credit Bureau နှင့် အပေါင်ခံပစ္စည်းမှတ်တမ်းဌာန Collateral Registry တို့ဖြစ်ပါသည်။ အသေးစားငွေရေးကြေးရေး လုပ်ငန်းအဖွဲ့ MFWG ရှိနေသော်လည်း (SC, WV, GRET, PACT) အသေးစား ငွေရေးကြေးရေး လုပ်ငန်းရှင်များ အသင်း(Microfinance Organization)တစ်ခုမျှမပေါ်ပေါက် လာသေးပါ။

(၇) အလှူရှင်များ၏ ခြေလှမ်းသစ်များ- မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသေးစားငွေရေးကြေးရေး လုပ်ငန်းရှေ့ဆောင် APEX အဖွဲ့ မရှိသေးပါ။ သို့ရာတွင်နိုင်ငံပေါင်းစုံဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး UNOPS က အုပ်ချုပ်သည့် LIFT ရန်ပုံငွေ အဖွဲ့သည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၂ သန်းကျော်ကို MFI အချို့အား ထောက်ပံ့ထားကြောင်း ယူအင်ဒီပီမှလည်း လွန်ခဲ့သော ၁၅ နှစ်အတွင်း အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၃၀ ကျော် ထောက်ပံ့ခဲ့ကြောင်း၊ ဗြိတိသျှ အစိုးရ DFID မှလည်း မကြာခင်က MFI အချို့အား ထောက်ပံ့ငွေပေးလျှောက်ရှိကြောင်းနှင့် UNCDF နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်တို့ ပူးပေါင်း၍ MAP နှင့် FIND လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျှက်ရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ IFC

အနေဖြင့်လည်း အသေးစား ငွေရေးကြေးရေးလုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံနယ်သည့် အဖွဲ့ အစည်းများ၊ အလားအလာကောင်းသည့် အဖွဲ့များအား တစ်ခုချင်း ရွေးချယ် ထောက်ပံ့ သွားရန် နှင့် ကြားခံအဖွဲ့အစည်း များကို စွမ်းရည်မြှင့်တင်ပေးရန် စီစဉ်လျှက်ရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ အသေးစားငွေရေးကြေးရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ အဖွဲ့ Microfinance Working Group (Mr. Neal Youngquist , General Mananger, World Vision ၏တင်ပြချက်)

အဖွဲ့တွင် အသေးစားငွေရေးကြေးရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်နေသော INGO, NGO များ အနေဖြင့် ဆန္ဒအလျောက်ပါဝင်ကြပြီး လစဉ် အစည်းအဝေးများ ပြုလုပ်ပါသည်။ တက်ရောက်သူများက လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု အခြေအနေ အခက်အခဲနှင့် စိမ်းခေါ်မှုများကို အချင်းချင်း အသိပေးတင်ပြပြီး အသေးစားငွေရေးကြေးရေး အနာဂတ်အတွက် နည်းလမ်းနှင့် အကြံဉာဏ်များကို ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးပါသည်။ အဖွဲ့ဝင်များအနက် လုပ်ငန်းကျယ်ပြန့်သည့် အဖွဲ့အစည်း ၅ ခု၏ လုပ်ငန်းအခြေအနေကို (၁) လုပ်ငန်းရောက်ရှိမှု (၂)ချေးငွေအမျိုးအစားများနှင့် ပုံသဏ္ဍန် (၃)တိုးချဲ့ လုပ်ကိုင်မည့် အစီအစဉ်များကို ကဏ္ဍအလိုက် အောက်ပါဇယားဖြင့် တင်ပြပါသည်။

အကြောင်းအရာ	PACT (UNDP)	GRET	WV	SC	PROX
လုပ်ငန်းရောက်ရှိမှု (Outreach)					
ငွေချေးယူသူပေါင်း	၃၇၄,၁၆၁	၆,၉၄၇	၁၈,၉၄၈	၁၃,၈၇၃	၁၃,၅၀၀
ချေးငွေ(ကျပ်သန်း)	၅၁,၇၃၇	၉၈၆	၂၉,၅၁	၅,၆၁	၂,၀၀၀
တစ်ဦးချင်းပျမ်းမျှချေးငွေ	၃၁၃,၁၀၉	၁၀၆,၀၀၀	၁၅၅,၇၆၄	၃၈,၈၉၁	၁, ၈၀၀
ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိချေးငွေ	၂.၂%	၀.၂၇%	၀.၃%	၀%	၁%
လုပ်ကိုင်သည့် ဒေသ	မန္တလေး၊မကွေး၊ စစ်ကိုင်း၊ဧရာဝတီ၊ ရှမ်း	ချင်း (မြောက်ပိုင်း)	မန္တလေး၊ ရန်ကုန် ဧရာဝတီ၊ ရှမ်း၊ ကရင်	ရန်ကုန်၊ပဲခူး ၊ မကွေး၊ကရင် ဧရာဝတီ၊	ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ပဲခူး၊ ဧရာဝတီ၊ မွန်
အမျိုးသမီး ပါဝင်မှု အချိုး		၆၀%	၈၀%	၁၀၀%	၉၆%

အကြောင်းအရာ	PACT (UNDP)	GRET	WV	SC	PROX
ချေးငွေ အမျိုးအစား / ပုံသဏ္ဍာန်	ပင်ရင်းချေးငွေ၊ အပိုဆောင်းချေးငွေ၊ အသေးစားကုန်ထုတ်လုပ်မှုချေးငွေ၊ စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေ၊ နွမ်းပါးသူများ ချေးငွေ၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး ချေးငွေ	အစုအဖွဲ့ချေးငွေ၊ အသေးစားကုန်ထုတ်လုပ်မှုချေးငွေ	အရောင်းအဝယ်ချေးငွေ၊ စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေ	အထွေထွေချေးငွေ၊ ရာသီအလိုက်ချေးငွေ	သီးနှံ ချေးငွေ (ပုံမှန်) သီးနှံချေးငွေ (အထူး)
တိုးချဲ့ လုပ်ကိုင်မည့် အစီအစဉ်		ကျေးရွာတိုးခွဲရန်၊ တောင်ပိုင်းချင်း ဒေသလေ့လာချက်၊ လက်ကားချေး ငွေ ထုတ်ပေးရန်၊ အဖွဲ့အစည်းမှတ်ပုံတင်ရန်	ငွေကြေးမဟုတ်သော ပညာရေးဝန်ဆောင်မှုရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ တိုးချဲ့ရန်၊ အမြတ်အစွန်းဦးတည်မှုမရှိသည့် ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းသို့ ပြောင်းလဲရန်	ချေးယူသူဦးရေတိုးချဲ့ရန်၊ မြို့နယ် ၉ ခု၊ ဘဏ်ခွဲ ၁၃ ခု ဖွင့်ရန်၊ လုပ်ငန်းလက်စွဲစာအုပ် ပြုစုရန်	မြစ်ဝကျွန်းပေါ် တွင် အာရုံ စိုက်ပျိုးအခြားဒေသတိုးချဲ့ရန်၊ စုဆောင်းငွေလက်ခံရေး ဖြစ်နိုင်ချေလေ့လာရန်၊ ချေးငွေဦးရေ ၃၀, ၀၀၀ နှင့် ဒေါ်လာ ၅.၅ သန်းချေးရန်

အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းနှင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး ရန်ပုံငွေအဖွဲ့ LIFT ၏ လုပ်ငန်းများ (Mr. Barclay O' Brien ,Programme Officer (Markets & Microfinance) ၏ ဆွေးနွေး တင်ပြချက်)

အပိုင်း(၆)ပိုင်းဖြင့် တင်ပြပါမည်။ (၁)အားလုံးပါဝင်နိုင်သည့် ငွေကြေးစနစ်နှင့် (၂) အခြေခံသော့ချက် ကိန်းဂဏန်းများ၊ (၃) ကျေးလက်ဒေသချေးငွေ (၄)အနာဂတ် ဦးစားပေး ကဏ္ဍများ (၅)ဘဏ်ခွဲမရှိသည့် လက်ကိုင်ဖုန်းဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် ဘဏ်လုပ်ငန်း (၆) နိဂုံး တို့ဖြစ်ပါသည်။

(၁) အားလုံးပါဝင်နိုင်သည့် ငွေကြေးစနစ်- LIFT အဖွဲ့ကို ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် အလှူရှင် နိုင်ငံ ၁၀ နိုင်ငံဖြင့် စတင်ထူထောင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၂ ကုန်အထိ ခွင့်ပြုပြီး ထောက်ပံ့ငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၁၀၀ ရှိပါသည်။ နာဂစ်မုန်တိုင်း ကျရောက်သည့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် လုပ်ငန်း စတင်ခဲ့ပြီး အခြားဒေသဖြစ်သော အပူပိုင်းရံ ၊ ရှမ်း၊ ချင်း ၊ ကချင် ၊ ရခိုင်ဒေသများသို့ တိုးချဲ့ကာ မကြာမီက ငြိမ်းချမ်းရေးရရှိပြီး သွားလာနိုင်သည့် ဒေသများသို့ပါ တိုးချဲ့ခဲ့ပါသည်။ အသေးစားငွေရေးကြေးရေးဥပဒေကို ၂၀၁၁ နိုဝင်ဘာလတွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီးနောက် အားလုံး ပါဝင်နိုင်သည့် ငွေရေးကြေးရေး ပြုတင်းပေါက်တစ်ခု ဖွင့်လှစ်ပြီး ထောက်ပံ့ငွေ ဒေါ်လာ ၁၈ သန်း ထပ်မံ ထုတ်ပေးခဲ့ပါသည်။ နောက်ထပ် ဒေါ်လာ ၁၂ သန်းကိုလည်း ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများအတွက် ဆက်လက်ထောက်ပံ့ သွားပါမည်။

(၂) အခြေခံသော့ချက် ကိန်းဂဏန်းများ - LIFT အဖွဲ့မှ ကုန်းမြင့်ဒေသ၊ အပူပိုင်းရံ ၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၊ ပင်လယ်ကမ်းခြေနှင့် ရခိုင်ဒေသတို့၌ အိမ်ထောင်စုများ၏ ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်များကို လေ့လာချက်အရ စိုက်ပျိုးရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျပန်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ကြကြောင်း ၊ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းမှ ဝင်ငွေသည် သိသိသာသာ အရေးပါကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ယင်းဒေသရှိ အိမ်ထောင်စုဦးရေ၏ ၈၃% သည်ငွေချေးငှားယူကြသော်လည်း ၁၆% ကသာ အတိုးသက်သာသည့် ချေးငွေများ ရရှိကြသဖြင့် အားလုံးပါဝင်နိုင်သည့် အဝန်းအဝိုင်းသို့ ရောက်ရှိရန် အလွန်တရာ အလှမ်းဝေးလျှက်ရှိကြောင်း ဖော်ပြနေပါသည်။

(၃) ကျေးလက်ဒေသ ချေးငွေ - မြန်မာနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုသည် ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး GDP ၏ ၄၃% ရှိပြီး လူဦးရေ၏ ၅၄% အား အလုပ်အကိုင် ပေးနိုင်သော်လည်း ထုတ်ချေးငွေအားလုံး၏ ၂.၅% ကိုသာ ယင်းကဏ္ဍမှ ရရှိသဖြင့် အလွန်နည်းပါးကြောင်း၊ အစိုးရပိုင် မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် MADB သည် အဓိက ဇာတ်ကောင်ဖြစ်သော်လည်း လယ်မြေရှိသူများကိုသာ ချေးငွေပေးပြီး လယ်ယာသွင်းအားစု တန်ဖိုး၏ ရာခိုင်နှုန်း အနည်းငယ်မျှ အထိသာ ပေးနိုင်ပါသည်။ အထက်ပါ ဇုံ ၄ ခုရှိ လယ်ယာမဲ့ ၊

လယ် ၅ ဧကအောက်၊ ၅ ဧက မှ ၁၀ ဧက အထိနှင့် ၁၀ ဧက အထက် လုပ်ကိုင်သူများ အား အဆင့် ၄ မျိုး ခွဲခြမ်းလေ့လာရာတွင် လယ်ယာမဲ့ဦးရေမှာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် ၇၂% နှင့် ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်းတွင် ၆၈% အထိရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ လယ်သမား အများစုမှာလည်း ချေးငွေရရှိရန် အခြားကုန်ကျစရိတ်များကိုပါ ထည့်တွက်ပါက အရှုံးပေါ်ကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ သိုလှောင်ထားသည့် စပါးပေါ်ချေးငွေ၊ လယ်ယာသုံးပစ္စည်း အငှားဝယ်ရန်ချေးငွေ စသည့် နှစ်ရှည်ချေးငွေ အမျိုးအစားအသစ်များကို အမြန်ဆုံးတီထွင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ငွေစုဆောင်းရေးလုပ်ငန်းများမှာ အရေးပါသော်လည်း ဝေးလံသည့်ဒေသများ၌ စုငွေလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ရန် ကုန်ကျစရိတ် မြင့်မားပြီး စုငွေပေါ်ပေးရမည့် အတိုးနှုန်းကို အစိုးရက သတ်မှတ်ထားကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

(၄)အနာဂတ်တွင် ဦးစားပေးမည့် ကဏ္ဍများ-- မက်ခရိုအဆင့်၊ ကြားခံအဆင့် MESO နှင့် မိုက်ခရိုအဆင့် အလိုက် ဦးစားပေး၍ လုပ်ကိုင်သွားမည့် အစီအစဉ်များကိုလည်း ချမှတ်ထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။အဓိက သော့ချက်မှာ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သွားဘို့ လိုအပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ အသေးစားငွေရေးကြေးရေး ကဏ္ဍတွင် သမဝါယမများ၏ အခန်းကဏ္ဍ (သမဝါယမဝန်ကြီးဌာန၊ အသေးစား စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန၊ ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးမြသန်း၏ ဆွေးနွေးတင်ပြချက်)

သမဝါယမ ဦးစီးဌာနအောက်တွင် ဦးစီးဌာန ၂ ခု၊ လုပ်ငန်းဌာန ၁ ခုနှင့် အသင်းတစ်သင်းတို့သည် အောက်ပါလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

- (၁) သမဝါယမ ဦးစီးဌာနတွင် ဝန်ထမ်း ၆,၀၀၀ ရှိပြီး သမဝါယမ အသင်းများ ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း၊လေ့ကျင့်ပညာပေးခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်းများ ဆောင်ရွက် ပါသည်။
- (၂) အသေးစား စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနသည် အဓိကအားဖြင့် နည်းပညာ ပံ့ပိုးမှုကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပါသည်။
- (၃) သမဝါယမ ပို့ကုန် သွင်းကုန် လုပ်ငန်းသည် ယင်း၏အမည်အတိုင်း ပို့ကုန်သွင်းကုန် လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ပါသည်။
- (၄) ဗဟိုသမဝါယမအသင်းသည် အစိုးရမဟုတ်သော NGO အဖွဲ့ဖြစ်ပြီး ပြည်နယ်ဒေသကြီး အဆင့် သမအသင်းစု ၂၀၊ မြို့နယ်အဆင့် သမဝါယမအသင်းစု ၄၅၉ နှင့် ကျေးရွာအဆင့် အခြေခံသမဝါယမအသင်း ၂၀,၆၅၈ ၊ စုစုပေါင်း ၂၁,၁၃၇ သင်းဖြင့် ဖွဲ့စည်း ထားပြီး ၂၀၁၃ မေလ ၆ ရက်နေ့တွင် အသင်းသားပေါင်း ၂,၄၀၃,၃၆၄ ဦး ရှိပါသည်။ သမဝါယမ အသင်းများသည်

ကုန်ထုတ်လုပ်မှု ၊ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ အသေးစား ငွေရေးကြေးရေး လုပ်ငန်းလည်း ပါဝင်ပါသည်။

အသေးစား စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာနအနေဖြင့် ၁၉၉၇ မှ စတင်၍ ယူအင်ဒီပီနှင့် ပူးပေါင်းပြီး အသေးစား ချေးငွေစီမံကိန်းကို အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့ရာ ယခုအခါ INGO များဖြစ်သည့် PACT, Save the Children နှင့် GRET တို့မှ မြို့နယ် ၂၈ မြို့နယ်တွင် အကောင်အထည် ဖော်လျက်ရှိပါသည်။ အပူပိုင်းရုံ ၁၂ မြို့၊ ရှမ်းရုံ ၇ မြို့ ၊ ချင်းရုံ ၂ မြို့ နှင့် ဧရာဝတီရုံ ၇ မြို့ ရှိပါသည်။ ချေးငွေ အမျိုးအစားများမှာ ပုံမှန်ချေးငွေ၊ အပိုဆောင်းချေးငွေနှင့် စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေ၊ လက်ကားချေးငွေ၊ ကျန်းမာရေး ထုတ်ချေးငွေနှင့် အထူးနွမ်းပါးသူများ ချေးငွေတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၃ မတ်လကုန်အထိ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

စဉ်	အကြောင်းအရာ	ဧရာဝတီ	အပူပိုင်း	ရှမ်း	ချင်း	စုစုပေါင်း
၁	ကျေးရွာပေါင်း	၂၆၅၃	၂၂၄၀	၁၂၇၅	၁၁	၆၁၈၃
၂	ငွေချေးယူသူပေါင်း	၁၄၁၁၈၁	၁၈၁၅၁၀	၅၃၉၀၈	၁၈၁	၃၇၆၇၈၀
၃	လက်ဝယ်ရှိချေးငွေ(ကျပ်သန်း)	၁၉၉၀၇	၂၂၃၀၆	၉၆၃၇	၂၃	၅၁၈၇၅
၄	အဖွဲ့ဝင်များစုငွေ(ကျပ်သန်း)	၅၀၇၃	၆၁၉၉	၂၂၉၉		၁၃၅၇၆

ထို့အပြင် PACT မြန်မာအဖွဲ့၏ ရင်းနှီးငွေ ဒေါ်လာ ၆ သန်းဖြင့် သီးခြားလုပ်ငန်းအရ တိုင်းဒေသကြီး ၄ ခု၌ ဧရာဝတီ ၆ မြို့နယ် ၊ မကွေး ၅ မြို့နယ်၊ ရန်ကုန် ၃ မြို့နယ်၊ မန္တလေး ၁ မြို့နယ်၊ စုစုပေါင်း ၁၅ မြို့နယ်တွင် အလားတူချေးငွေများ ထုတ်ချေးလျက်ရှိရာ ၂၀၁၃ ခု မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့အထိ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

စဉ်	အကြောင်းအရာ	မကွေး	မန္တလေး	ရန် ကုန်	ဧရာ ဝတီ	စုစုပေါင်း
၁	ကျေးရွာပေါင်း	၆၉၂	၆၀	၁၃၄	၁၃၄	၁,၀၂၀
၂	ငွေချေးယူသူပေါင်း	၅၅,၇၆၇	၃,၃၉၂	၉,၃၃၂	၅,၇၀၃	၇၄,၁၉၄
၃	ထုတ်ချေးငွေပေါင်း(ကျပ်သန်း)	၂၇,၀၉၁	၂၀၈	၈၁၈	၉၈၄	၂၉,၁၀၂
၄	လက်ဝယ်ရှိချေးငွေ(ကျပ်သန်း)	၃,၁၁၅	၁၅၄	၅၁၈	၄၇၉	၄,၂၆၇
၅	အဖွဲ့ဝင်များစုငွေ(ကျပ်သန်း)	၈၉၉	၁၉	၈၁	၆၉	၁,၀၆၈

၂.၃ တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း အခန်း (၂) ။ ဈေးကွက်ဖွံ့ဖြိုးမှု၌ APEX ရှေ့ဆောင်အဖွဲ့အစည်းများ ၏ အခန်းကဏ္ဍ

CGAP အဖွဲ့၏ အရှေ့အာရှနှင့် ပစိဖိတ်ဒေသ ကိုယ်စားလှယ် Mr. Eric Duflos ၏ ဆွေးနွေးတင်ပြချက်

(၁) ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အသေးစား ငွေရေးကြေးရေး APEX အဖွဲ့များ၏ ရုပ်ပုံလွှာ

အဆင်းရဲဆုံးပုဂ္ဂိုလ်များအား ကူညီရန်အတွက် အတိုင်ပင်ခံ အဖွဲ့ CGAP ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်အရ APEX သည် ဒုတိယအလွှာ သို့မဟုတ် လက်ကားရန်ပုံငွေ တစ်မျိုးဖြစ်ပြီး အများထံမှ ငွေကြေးအရင်းအမြစ် များကို နိုင်ငံအတွင်း လက်လီဖြန့်ချိသည့် ချေးငွေဆပွားသည့် အဖွဲ့များသို့ ပေးပို့ရာ လမ်းကြောင်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ APEX များသည် အဓိကအားဖြင့် ချေးငွေကို ပြည်တွင်းသုံးငွေဖြင့် ပေးပါသည်။ ထို့အပြင် အာမခံများ၊ အရင်းအနှီးများ၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုစရိတ် ထောက်ပံ့ငွေများနှင့် နည်းပညာ အထောက်အကူ များလည်း ပေးလေ့ရှိပါသည်။ APEX သည် သီးခြားတည်ရှိသည့် အဖွဲ့အနေဖြင့် ပုံသေမရှိဘဲ ပိုမိုကြီးမားသည့် အဖွဲ့အစည်း(ဥပမာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်) တစ်ခုခု၏ အောက်တွင်လည်း ရှိတတ်ပါသည်။

APEX များကို ဖွဲ့စည်းမှုပုံစံ အမျိုးမျိုး (ဥပမာ- ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၊ ဖောင်ဒေးရှင်း၊ ပုဂ္ဂလိကပိုင် စီးပွားရေးဘဏ်) စသည်ဖြင့်အမျိုးမျိုးတွေ့နိုင်သလို အစိုးရပိုင်၊ ပုဂ္ဂလိကပိုင်၊ အစိုးရတစ်ပိုင်းပိုင် စနစ်ဖြင့် ကွဲပြားသော ပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံများဖြင့် တွေ့ရပါသည်။ CGAP မှ တွေ့ရှိချက်အရ ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း၌ APEX ပေါင်း ၇၆ ခုရှိပြီး ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် အကြီးဆုံး APEX ၁၅ ခုအား လေ့လာချက် ပြုလုပ် ခဲ့ရာ APEX ၄ခုသည် ကမ္ဘာ့လက်ကား ချေးငွေပေါင်း၏ ၇၅%ကို ကိုင်တွယ်လျက်ရှိပြီး ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် ချေးငွေပေါင်း အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၅၀၀ သန်း ထုတ်ချေးထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

(၂) APEX အဖွဲ့များအား လေ့လာရာတွင် တွေ့ရှိရသည့် အချက်များ

ယင်းအဖွဲ့များမှာ (၁) ကမ္ဘောဒီးယားမှ Bancoldex ,(၂) မာလီနိုင်ငံမှ BMS (၃) အာဖဂန်နစ်စတန်နိုင်ငံမှ MISFA,(၄)ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံမှ PKSF (၅) အိန္ဒိယမှ SIDBI နှင့် (၆) အီဂျစ်မှ SFD တို့ ဖြစ်ပါသည်။ယင်းအဖွဲ့များသည် မတူညီသော ဝန်းကျင်နှင့် ငွေကြေးဈေးကွက် ဖြစ်ပေါ်လာမှု အဆင့်အမျိုးမျိုးတွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီး ကွဲပြားသော လုပ်ငန်းစဉ် အမျိုးမျိုး၌ ပါဝင်လျက်ရှိသဖြင့် အဖွဲ့တစ်ခုနှင့် တစ်ခု နှိုင်းယှဉ်သုံးသပ်ရန် မဖြစ်နိုင်ကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် APEX များသည် ရေရှည်တည်တံ့နိုင်မည့် အသေးစား ငွေရေး ကြေးရေးအဖွဲ့များ လျှင်မြန်စွာ ကြီး ထွားလာရေးကို အထောက်အကူပြု အားပေးကြပြီး အချို့က

ငွေကြေးတာဝန်သိတတ်မှုကို အားပေးပါသည်။ အများအား ဖြင့် ငွေရေးကြေးရေး အဖွဲ့များ၏ စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင် ပေးကြပါသည်။ သို့ရာတွင် အသစ် တီထွင်မှုများကို တွန်းအားပေးမှုနှင့် ဈေးကွက်အခြေခံအုတ်မြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုး သိပ်မတွေ့ရပါ။

(၃) APEX များအောင်မြင်ရေးအတွက် ထောက်ခံ အကြံပြုချက်များ

- (၁) APEX မထူထောင်မီ ချေးငွေဈေးကွက်ကို နှံ့စပ်စွာလေ့လာရန်၊
- (၂) APEX လုပ်ငန်းတွင် နိုင်ငံရေးစွက်ဖက်မှု ကင်းရှင်းရန်၊
- (၃) အများထင်သာ မြင်သာသည့် သတင်းအချက်အလက်များ ထုတ်ပြန်ရန် တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ကနဦးပိုင်းအတွက် အကြံပြုချက်များမှာ-

- လက်တွဲပြီး ဖေးမခေါ်ယူခြင်းနှင့် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းများကို များများ လုပ်သွားရန် (အရည်အချင်း အထူးပြည့်ဝသော ဝန်ထမ်းများ တွဲဘက်ပေးခြင်း၊ ငွေကြေးအထောက်အပံ့ ပေးခြင်းနှင့် အချိန်ယူ လေ့လာခြင်း၊)
- စွန့်စား စမ်းသပ်ဘို့ အသင့်ရှိပါစေ။ သို့ရာတွင် အလုပ်မဖြစ်သော ပါတနာများကို လက်တွဲဖြုတ်ဘို့လည်း လက်မနှေးပါနှင့်။
- လက်လီငွေချေးသည့် အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းအစပိုင်း အရှုံးပေါ်မှုကို ထောက်ကူရန်အတွက် အချိန်အကန့်အသတ်ဖြင့် ထောက်ပံ့ငွေပေးရန် စဉ်းစားပါ။
- အခြေခံ ဈေးကွက်အဆောက်အဦများနှင့် သတင်းပို့ အစီအစဉ်များ ထူထောင်ရန် ဦးစားပေးပါ။ (ဥပမာ - စာရင်းစစ်ဆေးရေးနှင့် စိစစ်ရေးဆိုင်ရာ စံညွှန်းများ ထားရှိခြင်း၊)

အိန္ဒိယနိုင်ငံ အသေးစား စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းဘဏ် (SIDB) ၏ အသေးစားငွေရေးကြေးရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ချက်များ

(ဒုတိယအထွေထွေမန်နေဂျာ Mr.Vivek Kumar Malhotra ၏ တင်ပြချက်)

လုပ်ငန်းအဆင့် (၃)ဆင့်ကို ဖြတ်ကျော်ခဲ့ပါသည်။

(၁) လေ့လာစမ်းသပ်ခြင်း အဆင့် ၁၉၉၄-၁၉၉၉ (၂) လုပ်ငန်း မြှင့်တင်ရေးအဆင့် ၂၀၀၀-၂၀၀၉ နှင့် (၃) တာဝန်သိမှုဖြင့် ချေးငွားခြင်းအဆင့် ၂၀၀၉ မှ စတင်ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

ပထမအဆင့် ဆင်းရဲသားများအား အသေးစားငွေရေးကြေးရေး ဆောင်ရွက်သည့် NGO များအား စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး သင်တန်းပေးခြင်း၊ MFI များအား နှစ်ရှည်ချေးငွေ စမ်းသပ်ထုတ်ချေးခြင်းနှင့် ရန်ပုံငွေ အရင်းအနှီး တစ်ချို့တစ်ဝက် ထုတ်ပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဒုတိယအဆင့်တွင် အမျိုးသားအဆင့် အသေးစားငွေရေးကြေးရေး ထောက်ပံ့မှု အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက်ပါသည်။ NGO နှင့် MFI များအား နှစ်ရှည်ချေးငွေများကို ထုတ်ပေးပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာ MFI/NGO ၏ အဆင့်အတန်း သတ်မှတ်ချက် Ratings ကို ပြုလုပ်ပြီး စိစစ်အကဲဖြတ်မှု ပြုကာ ကုမ္ပဏီများ အဆင့်သို့ ပြောင်းရန် စီစဉ်ခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိကများထံမှ ရင်းနှီးငွေ ရှာဖွေထည့်သွင်းခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းတိုးချဲ့ခြင်းတို့ဖြင့် MFI တွင် အခြားရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူများအား ဆွဲဆောင်ပေးပါသည်။

တတိယအဆင့်တွင် တာဝန်သိတတ်မှု ဖြစ်ပေါ်စေရန် MFI များဖြင့် ချေးငွေစိစစ်ခြင်း၊ အတိုးနှုန်း သတ်မှတ်ခြင်း၊ ဝန်ထမ်းနှင့် ငွေချေးသူများအကြား ဆက်ဆံရေးစသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ကျင့်စဉ်များ ရေးဆွဲပေးပါသည်။ အသေးစားငွေရေးကြေးရေးလုပ်ငန်း သတင်း အချက်အလက်များ ဖြန့်ဖြူးမှု တိုးတက်စေရန် အိန္ဒိယနိုင်ငံ အသေးစား ငွေရေးကြေးရေး လုပ်ငန်းစင်မြင့် Microfinance Forum ကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ လုပ်ငန်းလေ့လာမှုများကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ ငွေချေးယူသူများ၏ နောက်ခံအချက် အလက်များ စုဆောင်းပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ အတွက် အောက်ပါအတိုင်း အကြံပြုပါသည်။

- ဆင်းရဲသူများက စုဆောင်းငွေထည့်ရန် အပိုဝင်ငွေ မရှိကြသဖြင့် အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းအစဉ်တွင်စုငွေလုံလောက်စွာ မရနိုင်သောကြောင့် မတည်ငွေ ထောက်ပံ့ရန် ရှေ့ဆောင် APEX များ လိုအပ်ပါသည်။
- MFI များ ရင်းနှီးငွေ တောင့်တင်းလာရေးကို ဦးစားပေးရန်
- ငွေချေးသူများအတွက် အကာအကွယ်များနှင့် ထင်သာမြင်သာရှိမှုကို အဆင့် မြှင့်ပေးရန်၊
- အဖွဲ့အစည်းအင်အား ဖြည့်တင်းရေး- လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် သတင်း အချက် အလက်များကို ကူညီရန်၊
- လုပ်ငန်းအသုံးစရိတ် အမျိုးအစားများကို အာရုံစိုက် ကြည့်ရှုရန်၊
- စုဆောင်းငွေ လက်ခံသည့် MFI များအတွက် စည်းမျဉ်းဥပဒေနှင့် ကြီးကြပ်မှုကို အဆင့်မြှင့်စွာ ဆောင်ရွက်ရန်၊
- ချေးငွေအပြင် ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ သန့်ရှင်းရေးနှင့် ဝင်ငွေတိုး အခွင့်အလမ်း များကိုလည်းဝန်ဆောင်မှုပေးရန်

SIDB မှ အောက်ပါတို့ကို ကူညီနိုင်ပါသည်။

- ဘဏ်များက MFI များအား ငွေချေးနိုင်ရေး ၊ အဆင့်အတန်း သတ်မှတ်ပေးရေး ကိစ္စများ

- လုပ်ငန်းကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် စည်းမျဉ်းများ သတ်မှတ်ပေးခြင်း
- ဝက်ဆိုက် အခြေခံသည့် သတင်းအချက်အလက်များ စုစည်းထားရှိခြင်း Web Based MFP
- ချေးငွေ အာမခံ ရန်ပုံငွေ Credit Gurantee Fund ထူထောင်ခြင်း
- ဘဏ်နှင့် MFI များ အတွက် စမ်းသပ်ကာလ ၂ နှစ် အစီအစဉ် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ Bank Andara ၏ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ အသေးစား ငွေရေးကြေးရေးလုပ်ငန်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အတွေ့အကြုံများ
 (Mr. Don Johnston, Chief Risk Officer ၏ တင်ပြချက်)

Andara သည် အင်ဒိုနီးရှားပြည်တွင်း အသေးစားငွေရေးကြေးရေး အဖွဲ့ အစည်းများကို လက်ကားချေးငွေပေးသည်။ ပထမဦးဆုံးဘဏ်ဖြစ်ပြီး ငွေကြေးအပြင် နည်းပညာရပ်များကိုပါ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည်။

ယင်းဘဏ်သည် စီးပွားရေးဘဏ်တစ်ခုဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းငွေကြေးဆုံးရှုံးမှု ကာကွယ်ရေး ကျွမ်းကျင်သည့် ဝန်ထမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး အစုရှယ်ယာပိုင်ရှင်များမှ ချမှတ်သည့် လမ်းစဉ်အရ ငွေကြေးရော လူမှုရေးဘက်ပါ တိုးတက်အောင်မြင်စေရန် ရည်မှန်းချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ပါသည်။ Mercy Corps နှင့် IFC စသည့် ရှယ်ယာ ပိုင်ရှင်အချို့မှာ လူမှုရေးကဏ္ဍအတွက် ရင်းနှီးမြုပ်နှံသည့် အဖွဲ့များ ဖြစ်ပါသည်။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံရှိ သန်းပေါင်းများစွာသော ဝန်ငွေနည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များထံ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကို ကျယ်ပြန့်စွာ ရောက်ရှိစေရန်အတွက် အသေးစား ငွေရေးကြေးရေး အဖွဲ့များနှင့် ရေရှည်တည်တံ့ပြီး တာဝန်ယူနိုင်ရန် အခြေခံမှုဖြင့် လက်တွဲ ဆောင်ရွက်သွားရန် မျှော်မှန်းချက် ထားရှိပါသည်။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာကပင် အသေးစားငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့ ထောင်ပေါင်းများစွာက အမြတ်အစွန်းများစွာဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသဖြင့် Andara အပါအဝင် စီးပွားရေးဘဏ်များကလည်း အပြိုင်အဆိုင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင် လျှက်ရှိပါသည်။ Andara သည် လက်ကားဘဏ်တစ်ခုသာ ဖြစ်၍ ယင်းတို့၏ ပြိုင်ဘက် မဟုတ်ကြောင်းနှင့် ချေးငွေအမျိုးအစား အသစ်များနှင့် နည်းပညာ အသစ်များ ပွဲထုတ်ပေးခြင်းလုပ်ငန်းများပါ အတူလက်တွဲ လုပ်ကိုင် နိုင်သည့် ယုံကြည်ရသော ပါတနာအဖြစ် အသေးစားငွေရေးကြေးရေး အဖွဲ့များ၏ ယုံကြည်ထောက်ခံမှုကို လျှင်မြန်စွာရရှိခဲ့ပါသည်။

ရင့်ကျက်ပြီးသော MFI များအနေဖြင့် အတိုးနည်းသည့် ငွေအထောက် အပံ့ရရှိရေးထက် ကျယ်ပြန့်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ပိုမိုနှစ်သက်ကြပါသည်။

Andara ၏ အဓိက ဝင်ငွေသည် အတိုးရငွေ ဖြစ်သော်လည်း MFI များ၏ ယုံကြည်ကိုးစားမှုကို ရရှိရေးအတွက် အနာဂတ်တွင် ချေးငွေဈေးကွက်များ ဖော်ထုတ်ရေး နည်းပညာတိုးတက်ရေး၌ ၎င်းတို့နှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက်သွားဘို့ လိုအပ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

Andera အနေဖြင့် ရင်းနှီးငွေ အရင်းကျေရေးနှင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ အန္တရာယ် နည်းပါးအောင် ဖြန့်ကျက်နိုင်ရေးအတွက် ငွေချေးယူမည့် MFI အဖွဲ့ ၄၀၀ မှ ၅၀၀ အထိ ရရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။

အဓိက စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်မှာ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ ငွေကြေးကြီးကြပ်မှု မူဝါဒသည် ဘဏ်အသေးစားများထက် ဘဏ်အကြီးများကို ပိုမို ဦးစားပေးထားသဖြင့် **Andera** ဘဏ်ကဲ့သို့ တစ်ဖက်ထူးခြားသည့် လုပ်ငန်းတစ်ရပ်အဖြစ် စတင်ထူထောင်ပြီး ကြီးကြပ်သူများ၏ ယုံကြည်မှု ရှိအောင်လုပ်ကိုင်ရာတွင် အားပေးမှုများ မရှိခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ PKSF ဘဏ်၏ အတွေ့အကြုံများ

(ကိုယ်တိုင်မလာရောက်နိုင်သည့် ဘဏ်အုပ်ချုပ်မှု ဒါရိုက်တာ Mr. Salehuddin Ahmed ကိုယ်စား MR. Feisal Hussain , Senior Technical Adviser UNCDF ၏ တင်ပြချက်)

PKSF သည် လူတစ်ဦးချင်းသို့ တိုက်ရိုက်ငွေထုတ်မချေးဘဲ ပါတနာ အဖွဲ့များ PO ဟု သတ်မှတ်ခေါ်ဆိုသော အဖွဲ့အသီးသီးမှ တဆင့် ထုတ်ချေးပါသည်။ ပါတနာများတွင် ဗဟိုအစိုးရနှင့် အစိုးရတစ်ပိုင်း အဖွဲ့အစည်းများ ၊ ဒေသန္တရ အဖွဲ့များ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ စေတနာ့ဝန်ထမ်း အသင်းအဖွဲ့များ ပါဝင်ပါသည်။

PKSF ကို ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် အစိုးရက ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် ထူထောင်ခဲ့ပြီး ငွေအရင်းအနှီး ရှာဖွေစုဆောင်းရန် လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးထားချက်အရ အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံခြား အစိုးရများ၊ နိုင်ငံတကာ အလှူရှင်များ၊ ပုဂ္ဂလိက တစ်ဦးချင်း စသည်တို့မှ ထောက်ပံ့ငွေ ၊ ထည့်ဝင်ငွေများ၊ ငွေချေးဌာနများနှင့် ငွေကြေးဈေးကွက်တို့မှ ချေးငွေများကို ရှာဖွေရပါသည်။

ပါတနာ အဖွဲ့ပေါင်း ၂၇၁ ဦးရှိပြီး ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံ၏ ခရိုင်ပေါင်း ၆၄ ခုတွင် အနှံ့အပြား ရှိနေပါသည်။ ပါတနာ အငယ်စားများမှာ သေးငယ်သော ဒေသများတွင် လှုပ်ရှားကြပြီး အကြီးစားများမှာ ကျယ်ပျံ့သော ဒေသများတွင် လှုပ်ရှားပါသည်။ PKSF ချေးငွေများကို ပါတနာများ၏ လုပ်ငန်းအရ ကျေးလက်အသေးစားချေးငွေ၊ မြို့ပြအသေးစားချေးငွေ၊ အသေးစား

ကုန်ထုတ် လုပ်ငန်း ချေးငွေနှင့် အမာခံ ဆင်းရဲသူများချေးငွေဟု ခွဲခြား၍ သီးခြား စည်းကမ်းချက်များဖြင့် ထုတ်ချေးပါသည်။

၁၉၉၀ တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅၀,၀၀၀ ဖြင့် စတင်ထူထောင်ခဲ့ရာ ၂၀၁၂ တွင် သန်း ၁၇၆၀ ဖြစ်လာပါသည်။ ၂၀၁၂ ဇွန်လတွင် ပါတနာများသို့ ထုတ်ချေးငွေမှာ ဒေါ်လာသန်း ၄၃၀ ရှိပြီး ၎င်းတို့က ထုတ်ချေးထားသည့် လူဦးရေမှာ ၆.၆၅ သန်းရှိပါသည်။ ၉၀% မှာ အမျိုးသမီးများ ဖြစ်ပါသည်။

PKSF ၏ အဖွဲ့အစည်းများ တိုးတက်မှု Institutional Development ID အစီအစဉ်အရ ပါတနာအဖွဲ့အစည်းများ ရေရှည်တည်တံ့ရေးနှင့် အသေးစား ချေးငွေတည်တံ့ရေးအတွက် သင်တန်းပေးခြင်း၊ ကွင်းဆင်း၍ နည်းပညာ အကူအညီပေးခြင်း၊ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပခြင်း၊ သုတေသနလုပ်ခြင်း စသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။

PKSF မှ တွေ့ကြုံရသည့် စိန်ခေါ်မှုများမှာ နိုင်ငံရေးလွှမ်းမိုးမှုအောက်မှ လွတ်ကင်းအောင် ရုန်းမထွက်နိုင်ခြင်း၊ MFI များအား ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကောင်းစွာချိတ်ဆက်ပေးနိုင်မှု မရှိခြင်း၊ မှတ်ပုံတင်မရှိသည့် ငွေကြေးအဖွဲ့အစည်းများက တရားမဝင် တာဝန်မဲ့ လုပ်ရပ် များဖြင့် မသိနားမလည်သည့် ဆင်းရဲသားများ အပေါ် ကိုယ်ကျိုးရှာအမြတ်ထုတ် နေကြခြင်းကို တားဆီးနိုင်မှု မရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအတွက် PKSF အဖွဲ့၏ အကြံပြုချက်များ

- အစိုးရအနေဖြင့် အသေးစားငွေရေးကြေးရေး လုပ်ငန်းကို နှစ်ရှည်မူဝါဒ တစ်ရပ်ဖြင့် နည်းလမ်းများ ချမှတ်အားပေးသင့်ပါသည်။
- ရှေ့ဆောင်ရန်ပုံငွေ APEX အဖွဲ့၏ ပုံစံကို အသေးစားငွေရေးကြေးရေး ကဏ္ဍ၏ အရွယ်အစားနှင့် လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်စေသင့်ပါသည်။
- APEX အဖွဲ့ ထူထောင်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် လုပ်ငန်းစီမံချက်တစ်ခုခုကို ထောက်ပံ့ရန်မဟုတ်ဘဲ အဖွဲ့အစည်းများကို ပံ့ပိုးရန်သာ ဖြစ်သင့်ပါသည်။

၂.၅ တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း အခန်း (၃) ။ စုဆောင်းငွေများ လက်ခံခြင်းလုပ်ငန်းတွင် တွေ့ကြုံရသည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(Mr. Stuart Rutherford, Founder of Safe Save ၏ တင်ပြချက်)

ငွေစုဆောင်းခြင်းကို ရောင်းလိုအား **Supply Side** ဘက်မှ ရှုမြင်တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ချေးငွေနှင့် စုငွေမှာ ဒဂိုးတစ်ချပ်တည်း၏ ရှေ့ဘက်နှင့် ကျောဘက်သဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။ နှစ်မျိုးလုံးမှာ ငွေပုံကြီးတစ်ခု ဖြစ်လာအောင် တည်ဆောက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ငွေအပုံ ဖြစ်လာရန် မည်ကဲ့သို့ စီမံလုပ်ဆောင်ရမည်မှာ ဝင်ငွေ နည်းပြီး ပုံမှန်မရှိခြင်း၊ ဝင်ငွေရရန် မသေချာခြင်းတို့နှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည့် ဆင်းရဲသူများ အဖို့ စိန်ခေါ်မှုကြီး တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် သူတို့ကိုယ်တိုင် တည်ဆောက်ယူမှ ရနိုင်ပါသည်။

ဆင်းရဲသူများအတွက် ငွေအများအပြားလိုအပ်သည့်ကိစ္စ ၃ မျိုးရှိပါသည်။

(၁) နေ့စဉ်နှင့် အမျှ စားဝတ်နေရေး အခြေခံလိုအပ်ချက်များကို စီမံရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဝင်ငွေမရရှိသည့် နေ့ရက်များ ပါဝင်ပါသည်။

(၂) တစ်ကြိမ်တည်း ငွေပမာဏ ကြီးမားစွာ သုံးစွဲရန် လိုသည့် ကိစ္စများကို စီမံရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ- မင်္ဂလာဆောင်၊ ဘုရားပွဲ ၊ ပညာရေး တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(၃) အရေးပေါ်တွေ့ကြုံရသည့် ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှု ကိစ္စများအတွက် စီမံရန် ဖြစ်ပါသည်။

ချမ်းသာသူများ အနေဖြင့် ယင်းကိစ္စများကို စီမံရန် နည်းလမ်းများစွာ အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း အလုပ်ပုံမှန်မရှိသည့် ဆင်းရဲသူများအဖို့ အလားတူ နည်းလမ်းများ မရှိပါ။ ဇနီး၊ ခင်ပွန်းနှင့် လည်းကောင်း၊ အစုအဖွဲ့ တစ်ခုနှင့် လည်းကောင်း မိမိဘာသာ ဖြေရှင်းရပါသည်။ ယင်းနည်းလမ်းဖြင့် ဖြေရှင်းရခြင်း၏ အားနည်းချက် များစွာရှိပါသည်။ လက်တွေ့တွင် ဆင်းရဲသူများအဖို့ စုငွေ လုံလောက်စွာ မရရှိသေးမီကပင် ငွေသုံးစွဲရန်ကိစ္စများ ပေါ်လာတတ်သဖြင့် ငွေစုဆောင်းခြင်းဖြင့် ငွေအများ ရရှိဖို့ကြိုးပမ်းရန် မလွယ်ကူပါ။ ကမ္ဘာနှင့် အဝှမ်း ဆင်းရဲသူ သန်းပေါင်းများစွာတို့သည် အခက်အခဲများကို ဖြေရှင်းရာတွင် ငွေချေးငှားသည့် လမ်းကြောင်းထက် ငွေစုသည့် လမ်းကြောင်းမှသာ သွားလိုသည့် ဆန္ဒ ရှိကြပါသည်။

ချမ်းသာသူများ ငွေစုရန် နည်းစနစ် လိုအပ်သကဲ့သို့ ဆင်းရဲသူများ ငွေစုရန် အထောက်အကူပြုသည့် စနစ်များ လိုအပ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အသေးစား ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့ MFI များက ဆင်းရဲသူများ ငွေစုဆောင်းနိုင်ရန် ကူညီမည့် နည်းစနစ်ကို ရှာဖွေပုံစံထုတ်၍ ဆောင်ရွက်ပေးကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ MFI များအနေဖြင့် ငွေစုဆောင်းခြင်း လုပ်ငန်းမပါဘဲ

ချေးငွေလုပ်ငန်း တိုးတက်ရေးကို အောင်မြင်စွာ လုပ်ကိုင်နိုင်မည် မဟုတ်သဖြင့် အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များ ဆွေးနွေးသကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံ MFI များ ငွေစုလုပ်ငန်း လုပ်သင့် ၊ မသင့် စဉ်းစားရန်ပင် မလိုအပ်ပါ။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံတွင် ဂရာမင်း ဘဏ်သည် စုငွေ လက်ခံရာတွင် အကောင်းဆုံးဘဏ် တစ်ခုဖြစ်ပြီး လက်ခံထားသည့် စုငွေ ပမာဏသည် ချေးငွေ စုစုပေါင်းထက် များစွာ ပိုလျှံသဖြင့် အခြားစီးပွားရေးဘဏ်များတွင် ကာလအပိုင်းအခြား အပ်နှံငွေအဖြစ် ထားရှိပြီး အတိုးများစွာ ရရှိနေပါသည်။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ Bank Andara မှ Mr. Johnston က မိမိဘဏ်တွင် ငွေစုသူအရေအတွက်သည် ငွေချေးသူထက် ၇ဆ ၈ဆ ပိုမိုများပြားပြီး စုငွေသည် ချေးငွေထက် ပိုလျှံနေကြောင်း ဖြည့်စွက်တင်ပြရာ PACT မှ Mr. Fahmid Bhuiya က စုငွေပေါ် ပေးရသည့် အတိုးကိစ္စ မေးမြန်းရာတွင် မိမိဘဏ်တွင် စုငွေများမှာ ငွေစုစာအုပ်ဖြစ်ပြီး အချိန်မရွေး ပြန်လည်ထုတ်ယူခွင့် ရှိကြောင်း၊ ဘဏ်မှ အသေးစား ငွေရေးကြေးရေး ထုတ်ချေးငွေ ပမာဏမှာ သေးငယ်သော်လည်း ဘဏ်၏ အခြားလုပ်ငန်းဖြစ်သော ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကုန်သွယ်ရေး ကဏ္ဍတွင် ချေးငွေအဖြစ် ရယူသုံးစွဲလျက်ရှိကြောင်း ဖြေကြားသွားပါသည်။

**ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ CARD Bank ၏ ငွေစုဆောင်းရေးလုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံများ
(CARD Bank ၏ Senior Vice President, Ms Marivic Austria ၏ တင်ပြချက်)**

CARD Bank သည် CARD MRI အုပ်စုတွင် ပါဝင်သည့် ဘဏ် ၃ခုအနက် တစ်ခု ဖြစ် ပါသည်။ ၂၀၁၃ ခု ဖေဖော်ဝါရီလတွင်MRI တွင် ပါဝင်သည့် အဖွဲ့ပေါင်း ၁၁ ခု၏ ဝန်ထမ်းပေါင်း ၇,၁၇၇ ဦးရှိပြီး ချေးငွေစုစုပေါင်း ၁.၈ သန်းရှိပါသည်။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၏ အသေးစားငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍ ၇၀.၈၁% ကို ဖြည့်ဆည်း လျှက်ရှိပြီး ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု လျှော့ချရေးအား ၃၅.၄၀% ဆောင်ရွက်ထားလျက်ရှိပြီး တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ အာမခံထားရှိသူ ၈ သန်းအနက် ၂၀% ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

ထူးခြားချက်မှာ အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း ၈၂၂,၁၉၉ အနက် ငွေချေးယူသူပေါင်းမှာ ၃၃၅,၈၀၅(၄၀%)သာရှိပြီး ကျန် ၆၀% မှာ ငွေစုသူသက်သက်ဖြစ်ပါသည်။ စုဆောင်းငွေ အမျိုးအစားမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

စုစုပေါင်းအမျိုးအစား	ပရိတ်သတ် အသက် အရွယ်	ရည်မှန်း တန်ဖိုး	အကျိုးခံစားခွင့်	ခွင့်ပြု အတိုး နှုန်း
သတ်မှတ်ချက် အရစုစုပေါင်း	၁၈ မှ ၆၅	ဘဏ်၏ ရှယ်ယာပိုင်ရှင် ဖြစ်လာရန်	ရှယ်ယာပိုင်ရှင်ဘဝ တံခါးဝ	၂%
လိုလိုလားလား စုစုပေါင်း	၁၆နှစ် အထက်	စုနိုင် သလောက် စုပိုင်ခွင့်	ငွေစတင်စုရန် အလွယ်နည်း	၂%
ငွေပေးသည့် စက်မှုတဆင့်	၁၆နှစ် အထက်	ငွေစုရန် အဆင်ပြေမှု	၂၄ နာရီ ပိတ်ရက်မရှိ စုခွင့် ထုတ်ယူခွင့်	၁.၅%
ကလေးသူငယ် စုစုပေါင်း	၁၆နှစ် အောက်	အပျော်တမ်း စုနိုင် သလောက်	သင့်ကလေးအားငွေစုသ ည့် အလေ့ အထက်ကို စောစီးစွာပျိုးထောင်ပေးခြင်း	၁.၅%
နှစ်ရှည်စုစုပေါင်း	၁၈ နှစ်နှင့် အထက်	အတိုးရငွေ အများဆုံး	သင့်အနာဂတ် ကောင်း အတွက် ခိုင်လုံသည့် စုဆောင်းထားငွေ	၂.၅% မှ ၄.၅% ထိ
ရည်ရွယ်ချက် တစ်ခုဖြင့် စုစုပေါင်း	၁၈ နှစ်နှင့် အထက်	စုဆောင်းသည့် အလေ့အကျင့် ရပြီး အတိုး အများဆုံး	အိပ်မက်အကြီးစား များကို စုစုပေါင်း အသေးစားများဖြင့် စတင်ခြင်း	၂% မှ ၆%
စာရင်းရှင်အပ်ငွေ	၁၈ နှစ်နှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်	စီးပွားရေးကိစ္စ ငွေအပေးအယူ လွယ်ကူမှု	သင့်စီးပွားရေးကို လွယ်ကူစွာ စီမံ ခန့်ခွဲနိုင်ခြင်း	အတိုးမဲ့

၂၀၀၉ မှ စတင်၍ Grameen Foundation ၏ အကူအညီဖြင့် ငွေစုဆောင်းရေး လှုပ်ရှားမှုများကို ကျယ်ပျံ့စွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ၂၀၀၉ ဒီဇင်ဘာတွင် ငွေစုစာရင်းပေါင်း ၃၈၆,၀၃၈ သာရှိရာမှ ၂၀၁၃ မတ်လတွင် စာရင်းပေါင်း ၈၃၀,၂၅၄ ထိ တိုးလာပြီး စုဆောင်းငွေမှာ ပီဆို ၁.၃ ဘီလီယံမှ ၂.၇ ဘီလီယံအထိ တိုးတက်လာပါသည်။ သတ်မှတ်ချက်အရ စုစုပေါင်းများပြားလာပြီး ကလေးသူငယ် စုစုပေါင်းကိုလည်း တွန်းအားပေးခဲ့ပါသည်။

CARD ဘဏ်မှ တွေ့ကြုံရသော စိန်ခေါ်မှုများမှာ- ရန်ပုံငွေ အခက်အခဲ၊ လုပ်ငန်းစဉ်အခက်အခဲနှင့် နည်းပညာစိန်ခေါ်မှုများ ဖြစ်ပါသည်။ ကတ်ဘဏ်သည် ချေးငွေထုတ်ချေးသည့် အဖွဲ့ဟု လူအများက မြင်နေကြသဖြင့်ငွေစုဆောင်းရေး လှုံ့ဆောင်မှုပြုရာတွင် အခက်အခဲတွေ့ရပါသည်။ (CARD MRI အဖွဲ့သည် ၂၆ နှစ် လုံးလုံး ငွေချေးသည့် အဖွဲ့ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။)

- ကျေးလက်ဒေသနှင့် နယ်စွန်နယ်ဖျားများတွင် ATM စက်ကွဲသို့ ခေတ်ပေါ် နည်းပညာများကို အဖွဲ့ဝင်များ အသုံးပြုရန်နှင့် လက်သင့်ခံရန် အဆင်သင့် မရှိ သေးခြင်း
- အထက်ဇယားပါ စုဆောင်းငွေ အမျိုးမျိုးနှင့် အကျိုးခံစားခွင့်များကို အဖွဲ့ဝင်များက ကွဲပြားစွာ မသိရှိကြသဖြင့် အသိပေးရှင်းပြမှု အကြိမ်များစွာ ပြုလုပ်ခဲ့ရပါသည်။
- မိမိချေးငွေ ထုတ်ချေးသည့် အဖွဲ့ဝင်များထံမှ ငွေကို စုငွေအဖြစ်ပြန်လည်ရယူသည့် ကိစ္စမှာ အဖွဲ့ဝင်များ၏ အမြင့်ဆုံး ယုံကြည်မှုကို ရယူဘို့ အဓိက လိုအပ်ပါသည်။

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံ ASA အဖွဲ့၏ ငွေစုဆောင်းရေး အတွေ့အကြုံများ
(Mr. A.K.M Aminur Rashid, /Director (Program) ၏ တင်ပြချက်)

ASA ကို ၁၉၇၈ တွင် တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ယခုသက်တမ်း ၃၅ နှစ် ရှိပါသည်။ အသေးစားငွေရေးကြေးရေး လုပ်ငန်းကို ၁၉၉၂ ရောက်မှ စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ၂၀၁၂ မတ်လတွင်ဘဏ်ခွဲ ၂၉,၅၁၃ နှင့် ငွေချေးသူ ၄.၇ သန်းရှိပါသည်။ အမျိုးသမီး ပါဝင်မှု ၈၉.၇၁% ဖြစ်ပါသည်။ ၈၃% သော ဘဏ်ခွဲများသည် ကျေးလက် ဒေသများနှင့် မြို့စွန်ဒေသများတွင်ရှိပါသည်။

ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု ၆ မျိုးရှိပါသည်။

- (၁) ငွေစုလုပ်ငန်း
- (၂) ချေးငွေလုပ်ငန်း
- (၃) အာမခံလုပ်ငန်း
- (၄) ငွေလွှဲလုပ်ငန်း
- (၅) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းချေးငွေ
- (၆) ပါတနာ လုပ်ငန်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

စုဆောင်းငွေကို အဖွဲ့ဝင်များထံမှသာ ကောက်ခံပါသည်။

(၁) အနည်းဆုံး ရက်သတ္တပတ်ကို အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၀.၁၅ ရာခိုင်နှုန်း၊

(၂) ဆန္ဒအလျောက်စုငွေနှင့်

(၃) နှစ်ရှည်အပ်နှံစုငွေတို့ဖြစ်ပြီး အဖွဲ့ဝင်များထံမှသာ လက်ခံပါသည်။

စုငွေပေါင်းမှာ ချေးငွေ၏ ၃၃% ရှိပါသည်။

ငွေကြေးမဟုတ်သော ဝန်ဆောင်မှုများမှာ အခမဲ့ ကျန်းမာရေးအစီအစဉ်၊ ကျန်းမာရေး အသိပညာပေးခြင်း အစီအစဉ်၊ ကိုယ်ကာယနှင့် စိတ်ပိုင်း လေ့ကျင့်မှု အစီအစဉ်၊ အခြေခံပညာရေးအားဖြည့်ပေးမှု အစီအစဉ်နှင့် အဆင်းရဲဆုံး လူတန်းစားများ၏ မျှော်လင့်ချက် အစီအစဉ်များ ဖြစ်ပါသည်။ ASA သည် သက္ကရာဇ် ၂၀၀၁ မှ စ၍ ပြင်ပအလှူထောက်ပံ့ငွေ ယူခြင်းမှ လွတ်ကင်းခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၂ ဂျွန်လရှိ အသေးစား ငွေရေးကြေးရေး ချေးငွေ ရန်ပုံငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၈၅၀ တွင် ၅၆% မှာ ကိုယ်ပိုင်ငွေ ၂၉% မှာ အဖွဲ့ဝင် များ စုဆောင်းငွေနှင့် အာမခံထားငွေ ၁၀% မှာ နေရာအမျိုးမျိုးထံမှ ချေးယူငွေနှင့် ၅% မှာ ချေးငွေ အာမခံ လျာထားငွေများ ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၉၃ မှစ၍ ASA သည် နိုင်ငံပေါင်း ၁၈ နိုင်ငံမှ NGO/ MFI များအား နည်းပညာ အကူအညီပေးခဲ့ပြီး နိုင်ငံ ၁၆ နိုင်ငံ၌ MFI အသစ်များ ထူထောင်ပေးခဲ့ပါသည်။

ASA ငွေစုလုပ်ငန်း ၏ ထူးခြားချက်များ

- ငွေစုဆောင်းခြင်းကို အာရုံစူးစိုက်ပြီး အဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့် ချေးငွေမရမီ ငွေစုဆောင်းရပါသည်။
- ဆင်းရဲသူများ ငွေစုနိုင်ရန် သင့်တော်သည့် နည်းလမ်းများကို သတ်မှတ်ပေးပါသည်။
- အစပိုင်း၌ စုဆောင်းငွေ တစ်မျိုးတည်း သတ်မှတ်ပြီး ရာသီမရွေး ၊ စွမ်းအားမရွေး တစ်ပြေးညီ စုရပါသည်။
- နောက်ပိုင်းတွင် စုငွေကို ချေးငွေ အာမခံသဘောမျိုး သတ်မှတ်ပါသည်။
- ထို့နောက် စုငွေပမာဏ ကန့်သတ်ချက်ကို ရုပ်သိမ်းပေးပြီး အိမ်တိုင်ယာရောက် ထုတ်ယူနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပါသည်။

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်တွင် ငွေချေးသူများ၏ မိသားစုများထံမှ မိသားစုဝင် (အထူးသဖြင့် ကလေးများ၏ စုငွေကို) လက်ခံသည့် ပထမဆုံး အဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် နောက်ပိုင်း၌ ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်မှု မရှိသဖြင့် ရပ်ဆိုင်းခဲ့ပါသည်။

သင်ခန်းစာများ

- ငွေစုသူကို အကာအကွယ်ပေးရန် ဥပဒေ ထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲမှုများ ရှိဖို့ လိုပါသည်။

- ချုပ်ချယ်ကန့်သတ်မှု များလွန်းခြင်း၊ အခွန်ကောက်ခံခြင်းတို့သည် ငွေစုဆောင်းခြင်း လုပ်ငန်း၏ ရေရှည်တည်တံ့မှုကို သိသိသာသာထိခိုက်စေပါသည်။
- ဥပဒေမူဘောင်များသည် အဖွဲ့အစည်း အောင်မြင်ဖြစ်ထွန်းရန် နှင့် နောက်တစ်ဆင့် တက်လှမ်းနိုင်ရန် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ယန္တရားများ ဖန်တီးပေးသင့် ပါသည်။
- မူဝါဒ ချမှတ်သူများ၊ ပညာရှင်များနှင့် ကြီးကြပ်သူများ အကြား၌ ငွေစုဆောင်းခြင်း၊ လုပ်ငန်းများ ဖန်တီးမှုများကို နားလည်မှုနည်းပါးပြီး လွှမ်းမိုးနိုင်မှု မရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။
- ငွေစုဆောင်းရန် လွယ်ကူသည့် နည်းလမ်းများ လိုအပ်သလို ထိရောက်သော ဌာနတွင်း ထိန်းချုပ်မှုများလည်း ရှိတို့ လိုပါသည်။
- ငွေစုလုပ်ငန်းအားလုံး၏ အခြေခံမှာ စုဆောင်းသူများ လက်လှမ်းမီရေး ဖြစ်ပါသည်။
- ငွေစုသူများသည် လိုအပ်သည့် အခါ ပြန်လည်ထုတ်ယူလေ့ရှိသဖြင့် စုငွေလက်ကျန်ကို အချိုးကျ သတ်မှတ်ရန်မဖြစ်နိုင်ပါ။ သို့ဖြစ်၍ အာမခံအဖြစ်ယူထားရန် မရည်ရွယ်သင့်ပါ။
- အဖွဲ့ဝင်များ၏ ယုံကြည်မှုကို ရယူနိုင်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ ထင်သာမြင်သာရှိမှုသည် ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ရေးကို များစွာ အထောက်အကူ ပြုပါသည်။
- မျှတသည့် အတိုးပေးခြင်းသည် ငွေစုသူများကို စွဲဆောင်နိုင်ပါသည်။
- အစုအဖွဲ့များသည် စုငွေကို အိမ်တိုင်ရာ ရောက်လက်ခံရန် ဝန်ဆောင်မှု ပေးနိုင်သဖြင့် အဓိက ကျပါသည်။
- ပြည်တွင်းပြည်ပ ငွေလွှဲလုပ်ငန်းသည် ငွေစုလုပ်ငန်းအတွက် အခွင့်အလမ်း တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။
- စုငွေလုပ်ငန်းသည် အဖွဲ့ဝင်များသော အဖွဲ့အတွက်ပါ များစွာ အရေးကြီးကြောင်း၊ ဝန်ထမ်းသစ်များက ကောင်းစွာ နားလည်မှု မရှိကြသဖြင့် ပညာပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

- MFI အသစ်များ အနေဖြင့် ငွေစုဆောင်းခြင်းလုပ်ငန်းကို ပုံမှန်စုငွေအဖြစ် စတင်နိုင်ပါသည်။
- အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ရင်းနှီးမှုရှိသည့် ဝန်ဆောင်မှုသည် အပြိုင်အဆိုင်ရှိသော ဝန်းကျင်တွင် ထိရောက်မှုရှိပါသည်။
- စုဆောင်းသူထောင်ပေါင်းများစွာက အလီလီစုဆောင်းငွေများအတွက် စာရင်းထိန်းသိမ်းရန် ကိစ္စမှာ စိန်ခေါ်မှု တစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး IT အခြေခံ MIS စနစ် လိုအပ်ပါသည်။

၂.၆ တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း အခန်း (၃) ၏မေးခွန်းများကို ဖြေကြားခြင်း

• စုငွေများ လုံခြုံမှုရှိရေးနှင့် ပတ်သတ်၍ MFI များတွင် လုံခြုံမှု အစီအစဉ်များရှိကြောင်း ၊ ASA သည် အဖွဲ့ဝင်များထံမှသာ စုငွေလက်ခံကြောင်း အဖွဲ့ဝင်များ ချေးငွေသည် စုငွေထက်များကြောင်း၊ အဖွဲ့အစည်း၏ ဂုဏ်သတင်းသည် အရေးကြီးသဖြင့် ကျင့်ဝတ်

စည်းကမ်းများကို ဝန်ထမ်းများက လိုက်နာကြောင်း၊ စုငွေစာရင်းမှတ်တမ်းများ တိကျမှုရှိရန် IT စနစ်ကို အသုံးပြုကြောင်း ဖြေကြားပါသည်။

- **Bank Andara** မှ **Mr. Johnston** ကလည်း မိမိဘဏ်တွင် ငွေစုသူဦးရေမှာ ငွေချေးသူ၏ ၇-၈ ဆ ရှိပြီး စုငွေသည် ချေးငွေထက် ပိုမိုကြောင်း ပြောပါသည်။ **CARD Bank** မှ **Ms Austria** က မိမိဘဏ်၏ ဈေးကွက်မှာ ကျေးရွာနေ အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ၎င်းတို့ ဆွေမျိုးများ ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြည်သူလူထု သိရှိရန် စုငွေ အမျိုးအစားများကို ကြေငြာခြင်း၊ စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း ပြုလုပ်ရကြောင်း ပြောပါသည်။

- **Safe Save** အဖွဲ့မှ **Mr. Rutherford** က အချို့ ဆွေးနွေးနေကြသည့် ငွေစုလုပ်ငန်း လုပ်ရန် သင့် / မသင့် ထက် မည်ကဲ့သို့ လုပ်ရမည်ကို နည်းလမ်းရှာဖွေ ဘုံ့လိုကြောင်း၊ **MFI** များအနေဖြင့် ငွေစုလုပ်ငန်းကို အရေးတကြီး လုပ်ကိုင်သင့်ကြောင်း **CGAP** မှ **Mr. Duflos** က ပြောပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ စုငွေမရှိဘဲ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းကို အောင်မြင်စွာ လုပ်နိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း ပါဝင် ဆွေးနွေးပါသည်။

- **MMSE** မန်နေဂျာ ဦးကိုကိုမောင်က မြန်မာနိုင်ငံတွင် စုငွေလက်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း အချို့ ထွက်ပြေးသည့် ကိစ္စရပ်များ ဖြစ်ခဲ့ဘူးသဖြင့် မည်သို့အကာအကွယ်များ ပြုလုပ်သင့်ကြောင်း ၊ မေးမြန်းရာတွင် **CARD** ဘဏ်မှ **Ms. Austria** က စုငွေလက်ခံသည့် ဝန်ထမ်းများက အမှတ်စဉ်တပ် ပြေစာဖြတ်ပိုင်းများ ထုတ်ပေးကြောင်း၊ ဝန်ထမ်းရုံးသို့ ပြန်ရောက်မှ စစ်ဆေးပြီး စာရင်းသွင်းသဖြင့် ပြန်လည်စိစစ်နိုင်ကြောင်း ၊ မန်နေဂျာများကလည်း တစ်ရက်လျှင် အနည်းဆုံး ငွေစုသူနှစ်ဦးထံ သွားရောက် တွေ့ဆုံအတည်ပြုကြောင်း၊ မိမိအပါအဝင် အကြီးတန်း မန်နေဂျာများပါ ကွင်းဆင်းတွေ့ဆုံကြောင်း ၊ စာရင်းစစ်များလည်း ရှိကြောင်း၊ ဖြေကြားပါသည်။

- **LIFT** အဖွဲ့မှ **Mr. O'Brien** က ဝန်ထမ်းလိမ်လည်မှုသာမက အဖွဲ့အစည်း အချို့က ရုံးပိတ်ပြီး ထွက်ပြေးသည့် ကိစ္စများလည်းရှိကြောင်း၊ ငွေစုသူများ အကာအကွယ်ရရှိရန် ဖြစ်နိုင်ခြေ တစ်ခုမှာ စုဆောင်းငွေ လက်ခံခွင့်ပြုသည့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ ရင်းနှီးငွေ သတ်မှတ်ချက်ကို တိုးမြှင့်ရန်နှင့် ချေးငွေသက်သက် လုပ်ကိုင်သည့် အဖွဲ့အစည်းထက်ပင် တိုးမြှင့်ရန်ဖြစ်ကြောင်း ဖြည့်စွက် ဆွေးနွေးပါသည်။

- **Mr. Rutherford** က ဖွဲ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများ၌ပင် လူပုဂ္ဂိုလ် မသမာမှုများ မကြာခဏရှိကြောင်း၊ မသမာမှုကို သိရှိနိုင်သည့် အညွှန်းတစ်ခုမှာ ပုံမှန်မဟုတ်ဘဲ အထူးမြင့်မားသည့် အတိုးနှုန်းပေးမည်ဟု ကမ်းလှမ်းချက်မျိုးဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားပါသည်။ **IFC** မှ **Ms. Linda Ren** ကလည်း တရုတ်နိုင်ငံတွင် ကျေးလက်ဒေသ၌ ဖွင့်ထားသည့် ဘဏ်များမှာ သေးငယ်သော်လည်း

၎င်းတို့၏ ရှယ်ယာပိုင်ရှင်များ၏ ပေးရန်တာဝန်မှာ အကန့်အသတ်မရှိကြောင်း နမူနာပြု ပြောကြားပါသည်။

- ဆင်းရဲသားများ ငွေစုနိုင်အောင် လက်ကိုင်ဖုန်းဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း လုပ်ငန်းမှာ အစိုးရပေါ်မူတည်ကြောင်း၊ **ASA** မှ လက်ကိုင်ဖုန်းဖြင့် ပြည်တွင်းငွေလွှဲလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ခဲ့သော်လည်း ဥပဒေနှင့် မညီ၍ ရပ်ဆိုင်း ခဲ့ရကြောင်း၊ သို့သော် ဖိလိပိုင် နိုင်ငံတွင် **ASA** မှ ဘဏ်စာရင်းလက်ကျန်များ လက်ကိုင်ဖုန်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးကြောင်း **IT** အခြေခံ အဆောက်အအုံ အဆင့်မီသို့လိုကြောင်း၊ **IT** စနစ် မကောင်းပါက အကျိုးအမြတ်ထက် ကုန်ကျစရိတ်က များပြားနိုင်ကြောင်း ပြောပါသည်။

- **Bank Andara** မှ **Mr. Johnston** က မိမိဘဏ်သည် ကျေးလက်ပြည်သူများက လက်ကိုင်ဖုန်းစနစ်အတွက် အဆင်သင့် မဖြစ်သေးဟုယူဆခဲ့သဖြင့် လုပ်ငန်း လက်နုးခဲ့ကြောင်း၊ ပရိတ်သတ် အတော်များများမခြားပြိုင်ဘက်များထံ ရောက်သွားကြောင်း ပြောပါသည်။ **CARD Bank** မှ **Ms. Austria** က ဖိလိပိုင်ကဲ့သို့ ကျွန်းပေါင်းများစွာရှိသည့်နိုင်ငံတွင် **ATM** ငွေထုတ်စက်များ တပ်ဆင်ခြင်းဖြင့် အဖွဲ့ဝင်များရော ၊ ပြည်သူလူထုအတွက်ပါ အဆင်ပြေကြကြောင်း ပြောပါသည်။

၃။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ဒုတိယနေ့အစီအစဉ်များ

၃.၂ တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း အခန်း (၄) ။ တည်တံ့ခိုင်မြဲသော လုပ်ငန်းပုံစံ

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံမှ BRAC အဖွဲ့၏ အသေးစားငွေရေးကြေးရေး လုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံများ (ဒါရိုက်တာ Mr. Shameran Abed ၏ တင်ပြချက်)

BRAC ကို NGO အဖွဲ့အနေဖြင့် ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်ခဲ့ပြီး နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ် အကြာ ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် INGO အဖြစ်ပြောင်းလဲ ခဲ့ပါသည်။ အာရှ၊ အာဖရိကနှင့် ကာရစ်ဘီယန်ဒေသရှိ နိုင်ငံပေါင်း ၁၁ နိုင်ငံတို့တွင် ဝန်ဆောင်မှုပေးလျက် ရှိပါသည်။ အသေးစားငွေရေးကြေးရေး လုပ်ငန်း တစ်မျိုးတည်း မဟုတ်တော့ဘဲ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု များကိုပါ အချိန်ပြည့်ဝန်ထမ်း ၅၀,၀၀၀ ကျော်နှင့် လုပ်ကိုင်နေပါသည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံအတွင်းရှိ လုပ်ငန်းများအတွက် နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်မှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅၈၃ သန်း ရှိပြီး အဖွဲ့ဝင် ၁.၃ သန်း ရှိပါသည်။ ဘဏ်ခွဲပေါင်း ၂၃၁၀ ရှိပြီး ငွေချေးယူသူ ၄.၂၇ သန်း ရှိပါသည်။ အဖွဲ့ဝင် ငွေ ချေးသူများ ထံမှ ကောက်ခံသည့် စုစုပေါင်းမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅.၈၄ သန်းသာ ရှိသော်လည်း ဘဏ်တွင် စုစုပေါင်းမှာ ၃၂၇ သန်းရှိပါသည်။

အဓိက လုပ်ငန်းကြီး ၃ ခု ရှိပြီး ပထမလုပ်ငန်းတွင် အသေးစား ငွေရေးကြေးရေး လုပ်ငန်း ပါဝင်သည့် ပြင်ပအထောက်အပံ့ မယူဘဲ ကိုယ်ပိုင်ငွေဖြင့် ရပ်တည်နိုင်သည့် အဆင့် ရောက်နေပါသည်။ ကျန်းမာရေး ပညာရေး၊ အာဟာရနှင့် လူဦးရေအစီအစဉ်၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေး ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှု၊ ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုများ ကာကွယ်ရေး စသည့်လုပ်ငန်းများကိုမူ အလှူရှင် နိုင်ငံများ၏ ထောက်ပံ့ငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါသည်။

ဒုတိယလုပ်ငန်း မှာ လူမှုစီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လက်မှုပစ္စည်း အရောင်းဆိုင်များ၊ နို့စားနွား မွေးမြူရေးခြံ၊ ဝက်မွေးမြူရေးခြံများ အစာစပ် စက်ရုံများ မျိုးစေ့ ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း၊ စိမ်းလန်းသောလုပ်ငန်းများ (ပိုးမွေးမြူရေး၊ ပျိုးပင် ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် နေရောင်ခြည်ခါတ်အား ထုတ်လုပ်ခြင်း) တို့ဖြစ်ပြီး ယင်းတို့မှာ အသေးစားငွေရေးကြေးရေး အဖွဲ့ဝင်များ အကျိုးရရှိရေးအတွက် ဈေးကွက်များနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။

တတိယလုပ်ငန်းမှာ ဘဏ်လုပ်ငန်း (BRAC Bank)နှင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ၊ အိမ်ရာ ချေးငွေ၊ ကော်ပိုရေးရှင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ BRAC ဘဏ်လုပ်ငန်းသည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူ များ၏ အသေးစားနှင့် အလတ်စားလုပ်ငန်း SME များကို ချေးငွေပေးရန်အတွက် ဖြစ်ပြီး ဘဏ်၏ချေးငွေ

၅၀% မှာ SME ကဏ္ဍအတွက် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ BRAC အဖွဲ့၏ အစီအစဉ်မှာ လှေကားထစ်ပုံစံဖြစ်ပြီး အောက်ဆုံးလှေကားထစ်သည် အလွန်တရာ ဆင်းရဲသဖြင့် အသေးစား ငွေရေးကြေးရေး ချေးငွေယူရန် အဆင်သင့် မဖြစ်သေးသူများ၊ အခြား MFI များက ချန်ထားခဲ့သူများအတွက် ငွေချေးသည့် အစီအစဉ်ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယ လှေကားထစ်မှာ ကျေးလက်ဒေသနေ အမျိုးသမီးအစုအဖွဲ့များအား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအတွက် တစ်ဦးလျှင် ပျမ်းမျှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၀၀ နှုန်း ထုတ်ချေးခြင်းဖြစ်ပြီး တတိယလှေကားထစ်သည် အိမ်ဆိုင်ငယ်များ၊ ဆေးဆိုင်များနှင့် အသေးစား အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းများ အတွက် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၀၀၀ ခန့် ထုတ်ချေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အမြင့်ဆုံး လှေကားထစ်ဖြစ်သည့် အသေးစားနှင့် အလတ်စား လုပ်ငန်း ချေးငွေကိုမူ BRAC ဘဏ်မှ ဆက်လက် ထုတ်ချေးပေးပါသည်။

အဖွဲ့ဝင်များ၏ ၉၀% မှာ အသေးစားချေးငွေ (ပျမ်းမျှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၀၀ နှုန်း) ချေးယူသူများ၏ ထုတ်ချေးပြီး ချေးငွေအားလုံး၏ တန်ဖိုး ၅၅% ရှိပါသည်။ ကျန် ၁၀% သည် အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်း ချေးငွေ (ပျမ်းမျှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၀၀၀ နှုန်း) ချေးယူသူများဖြစ်ပြီး စုစုပေါင်းချေးငွေ၏ ၄၅% ရှိပါသည်။ BRAC သည် ကျေးလက်ဒေသကို အာရုံစူးစိုက်သည်နှင့်အညီ အခွဲအရေအတွက်၏ ၉၀% သည် ကျေးလက်တွင် ဖွင့်လှစ်ထားပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် အပြောင်းအလဲကို ဖန်တီး နိုင်သူများ ဟု လက်ခံထားပါသည်။ ကျား၊မ အဖွဲ့ဝင်များ၏ လိုက်လျော ညီထွေရှိရေးအတွက် ချေးငွေ အမျိုးအစားစုံလင်စွာ ထုတ်ချေးပါသည်။ အသေးစား ချေးငွေ အစုအဖွဲ့များမှ တစ်ဆင့် လူမှုရေးအရင်းအမြစ်များကို တည်ဆောက် ပါသည်။

ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အဖွဲ့အစည်းတည်တံ့ရေးကို သာ ရှုမြင်ပါက ရလဒ်အနေဖြင့် လုပ်ငန်းစရိတ် နည်းပါးသည့်မြို့ပြဝန်းကျင်ဒေသများ၌ သာ စုပုံလုပ်ကိုင် ကြမည်ဖြစ်ပြီး ဝေးလံခေါင်ဖျားဒေသများသို့ သွားကြမည်မဟုတ်ပါ ။ အလွန် ဆင်းရဲသူ များကိုလည်း လက်ခံမည်မဟုတ်ပါသဖြင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးသည် ရည်မှန်းချက်ကို ရောက်ရှိရန် နည်းလမ်းမျှသာဖြစ်ပြီး ရည်မှန်းချက်သက်သက် မဟုတ်ဟု BRAC မှ ခံယူပါသည်။

အောက်ပါသင်ခန်းစာများကို ရယူသင့်ပါသည်။

MFI များအား စုဆောင်းငွေကောက်ခံခွင့်ပြုသင့်ပါသည်။ အကြောင်းမှာ

၁။ စုဆောင်းငွေများသည် ဈေးချိုချိုနှင့် ရရှိသည့် ရင်းနှီးငွေများ ဖြစ်သည်။

၂။ ငွေစုသူများအား ငွေချေးရာတွင် အတိုးလျော့ပေးခြင်းဖြင့် ရေရှည်ဆက်ဆံရေးကို ခိုင်မာစေပါသည်။(မြန်မာနိုင်ငံတွင်မူ စုငွေပေါ် အနည်းဆုံး၁၅% ပေးရန် ဥပဒေသတ်မှတ် ထားသဖြင့် ဈေးမချိုနိုင်ပါ။)

- MFI များကို ဈေးကွက်နှင့်အညီ တာဝန်သိစွာဖြင့် အတိုးယူခွင့်ပြုသင့်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဈေးငွေအတိုး ကန့်သတ်ပါက ငွေချေးသူများအား စရိတ်နည်းပါးသည့် မြို့ပြဝန်းကျင်သို့သာ တွန်းပို့သလိုဖြစ်ပြီး စရိတ်ကျဉ်းကျဉ်းဖြင့် ပြီးနိုင်သည့် ငွေပမာဏ အကြီးစားငွေများကိုသာ ချေးကြမည် ဖြစ်ပါသည်။
- MFI များသည် ဈေးငွေတစ်ရပ်လုံးအပေါ် ခြုံ၍ ကြည့်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ လူဦးရေ ထူထပ်မှုနည်းသည့် ဝေးလံဒေသများရှိ ဘဏ်ခွဲအချို့အနေဖြင့် ယင်းတို့၏ဝင်ငွေဖြင့် ရပ်တည်နိုင်စွမ်း မရှိစေကာမူ ထိုဒေသများမှ ဆင်းရဲသူများထံ ရောက်ရှိစေရန် လိုအပ်ပါသဖြင့် အခြားဒေသရှိ ကိုယ်ပိုင်ရပ်တည်နိုင်သောဘဏ်ခွဲများမှ ဝင်ငွေဖြင့် ကျခံဖွင့်လှစ် ထားသင့်ပါသည်။
- MFI များသည် လူမှုစီးပွားရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူအဖွဲ့ဝင်များနှင့် ငွေချေးယူသူ များအကြား ဈေးကွက် ချိတ်ဆက်မှုကို ဖန်တီးပေးသင့်ပါသည်။

ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ ACLEDA အဖွဲ့၏ တည်တန် ခိုင်မြဲသည့် လုပ်ငန်းပုံစံ (ACLEDA ဘဏ်၏ အကြီးအကဲ Mr.Ian Channy ၏ တင်ပြချက်)

ACLEDA ကို ၁၉၉၃ ခုတွင် အသေးစားနှင့် အငယ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် UNDP/ILO တို့၏ ပူးတွဲစီမံကိန်း တစ်ရပ်အတွက် NGO အဖြစ် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ယင်းအလှူရှင်များ ထံမှ နည်းပညာနှင့် ငွေကြေးအထောက်အပံ့ များ၊ ဝန်ထမ်းစွမ်းရည် သင်တန်းများနှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်စရိတ် စသည်များ ရရှိခဲ့ပါသည်။

ရည်မှန်းချက် ၄ ရပ်မှာ

- ၁။ အစီအစဉ်တည်တံ့ရေး
 - ၂။ အဖွဲ့အစည်းတည်တံ့ရေး
 - ၃။ နည်းစနစ်တည်တံ့ရေး နှင့်
 - ၄။ ဘဏ္ဍာရေး တည်တံ့ရေး တို့ ဖြစ်ပြီး ၁၉၉၃ မှ ၁၉၉၈ အထိ ၅နှစ်အတွင်း အောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။
- ပထမ ရည်မှန်းချက်အရ အသေးစား၊ အငယ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဈေးငွေများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး ဒုတိယရည်မှန်းချက်အရ ရုံးခွဲများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ ဝန်ထမ်းများ သင်တန်းပေးခြင်း တို့ကြောင့် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံတွင် လူသိများလာခဲ့ပါသည်။ တတိယရည်မှန်းချက်အရ ဈေးငွေနှင့်

စာရင်း ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းလမ်းညွှန် လက်စွဲ စာအုပ်များ ပြဌာန်း နိုင်ခဲ့ပါသည်။
နောက်ဆုံးရည်မှန်းချက်ဖြစ်သည့် လုပ်ငန်းစရိတ်အားလုံးကို အတိုးဝင်ငွေဖြင့်
ကျခံနိုင်ပြီးအလှူရှင်များ၏ ထောက်ပံ့ငွေများ မလိုအပ်ပဲ ရပ်တည်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် အထူးပြုဘဏ်အနေဖြင့် လိုင်စင်ရရှိခဲ့ရာ မူလရင်းနှီးငွေ
အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄ သန်း၏ အစုရှယ်ယာ ပိုင်ရှင်များမှာ ACLEADA NGO
အဖွဲ့နှင့်ဝန်ထမ်းအစည်းအရုံးတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ပြင်ပ အဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်သည့် IFC,FMO,DEG
နှင့် Triodos တို့ကလည်း ရှယ်ယာ ပါဝင်ကြပါသည်။ ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် ရင်းနှီးငွေကို ဒေါ်လာ ၄
သန်းမှ ၁၃ သန်းအထိ သုံးဆ တိုးလာ၍ စီးပွားရေးဘဏ်အဆင့်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိတွင်
ချေးငွေနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှု အရပ်ရပ်တန်ဖိုး ဒေါ်လာ သန်း၂,၀၀၀ ကျော်ရှိပြီး ကမ္ဘောဒီးယားတွင်
ဘဏ်ခွဲပေါင်း ၂၃၈၊ လာအိုတွင် ၃၂ ခုရှိပါသည်။ လုပ်ငန်းခွဲအနေဖြင့် လာအိုဘဏ်လုပ်ငန်း၌
သင်တန်းဌာနခွဲ အာမခံစာချုပ်များ လုပ်ငန်းခွဲနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ လုပ်ငန်းခွဲတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဘဏ်အဖြစ် ပြောင်းလဲ ဖွဲ့စည်းခြင်းမှာ ဘဏ်ဥပဒေပါ ခွင့်ပြုချက်အရ ချေးငွေလုပ်ငန်းအပြင်
ငွေစုလုပ်ငန်း၊ ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် စာရင်းပြောင်းလုပ်ငန်း စသည်တို့ကိုပါ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့်
အခြားငွေကြေး အဖွဲ့အစည်းများ ဘဏ်များထံမှ စီးပွားရေးချေးငွေများ ရယူနိုင်ရန်အတွက်
ဖြစ်ပါသည်။

ပြောင်းလဲစ ကာလပိုင်းတွင် တွေ့ကြုံရသောအခက်အခဲများမှာ လိုင်စင် ရရှိရေး အတွက် အစိုးရ
ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ညှိနှိုင်းရာတွင် အချိန်ကြန့်ကြာခြင်း ဝန်ထမ်းများ ဘဏ်လုပ်ငန်းဥပဒေနှင့်
စည်းကမ်းများကို ကောင်းစွာ သဘောမပေါက်သေးမီ အခက်အခဲ တွေ့ရခြင်းနှင့်
ဘဏ်နှင့်ဆက်သွယ်သူများ နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် အစိုးရများဘက်မှ ဖြစ်စေလိုသည့်
ကိစ္စများအားလုံးကိုဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မှု မရှိသေး ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါ၍ သင်ခန်းစာမှာ ဈေးကွက်၏
လိုအပ်ချက်များက သင့်ကို တွန်းပို့ပေးခြင်းကြောင့် အဖွဲ့အစည်း၏ ချေးငွေပမာဏနှင့် ဝန်ဆောင်မှု
အမျိုးအစားများကို ဈေးကွက်ကသာသတ်မှတ်ကြောင်း သိရှိလာရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အောက်ပါသော့ချက်သင်ခန်းစာများကို ရရှိခဲ့ပါသည်။

- ဘဏ်နှင့်ဆက်သွယ်သူများက ACLEADA ကို ချေးငွေအမျိုးအစားနှင့် ဝန်ဆောင်မှု
အနည်းငယ်မျှဖြင့်သာ ရပ်တည်နေမည့် အဖွဲ့အနေဖြင့် ဆက်လက်ရှိနေရန် မလိုလား
တော့သဖြင့် စီးပွားရေးဘဏ်တစ်ခုအဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့ရပါသည်။
- ဝင်ငွေနည်းပါးသူများနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများသည် သေးငယ်သည့်ချေးငွေကိုသာ
လိုအပ်ခြင်းမဟုတ်ပဲ ပမာဏကြီးမားသည့် ချေးငွေများ ရယူလိုပြီး ငွေစုလုပ်ငန်း ငွေလွှဲ
လုပ်ငန်းနှင့် အခြားဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများကိုပါ ရယူလိုကြပါသည်။

- အဖွဲ့အစည်းများကို ရွေ့လျားစေသူများမှာ ယင်းတို့နှင့် ဆက်သွယ်သည့် ပရိတ်သတ်များ ဖြစ်ကြပြီး ၎င်းတို့နှင့် အတူတကွ အဖွဲ့အစည်းပါ ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားလာရန် လိုအပ်ပါသည်။
- ငွေကြေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဘဏ်များကို လုံခြုံစိတ်ချမှု ၊ ခိုင်မာမှုနှင့် ကြီးထွားမှု တို့ကို အားပေးရန်အတွက်စည်းကမ်းများ ချမှတ်ရာတွင် အများဆိုင်ရာ ကဏ္ဍ (အစိုးရ) အနေဖြင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင်းနှင့် နီးကပ်စွာပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။
- စည်းမျဉ်းများ၊ အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်များသည်လိုက်နာနိုင်သည့် အဆင့်ဖြစ်စေရန် အတွက် ယင်းတို့ကို မထုတ်ပြန်မီ အများပြည်သူတို့နှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရန် လိုအပ်ပါသည်။
- ACLEDA ဖြတ်သန်းခဲ့သော တိုးတက်ပြောင်းလဲမှု အဆင့်ဆင့်သည် ၎င်းနှင့် ဆက်သွယ်သူ ပရိတ်သတ်များထံမှအသံကို အမြဲနားထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး အနာဂတ် တွင်လည်း ဆက်လက်နားထောင်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ Tameer MF Bank ၏ တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့် လုပ်ငန်းပုံစံ (ဗျူဟာချမှတ်ရေး အရာရှိ Mr. Atyab Tahir ၏ တင်ပြချက်)

ပါကစ္စတန်ဗဟိုဘဏ်သည် ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် အသေးစား ငွေရေးကြေးရေး ဥပဒေကို ပြဌာန်းပေးခဲ့ပါသည်။ Tameer Bank ဘဏ်ကို ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများအတွက် ကူညီလိုသည့် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံသား ၅ ဦးက ပြည်ပမှ ပြန်လာပြီး ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် ချေးငွေကျဆင်းမှုနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရာမှ ၂၀၁၀ တွင်အမြတ်ပေါ်လာပြီး ယခု ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင်ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ၏ အမြတ်ခွန် အများဆုံး ရရှိနေသော အသေးစား ငွေရေးကြေးရေးဘဏ်တစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ဘဏ်သည် အစိုးရ၏လူမှု ဖူလုံရေးစီမံကိန်းကို တိုးချဲ့ပေးရာတွင်လည်းနိုင်ငံ၏ ဒုတိယအကြီးဆုံးနေရာတွင် ရှိပါသည်။ ငွေစုဆောင်ခြင်း၊ အပ်နှံခြင်း လုပ်ငန်းဝန်ဆောင်မှုအတွက် အဆင့်မြင့် စီးပွားရေး ဈေးကွက်ကို ဦးတည်ပြီး ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်းကို အလယ်အလတ်နှင့် အောက်ခြေအတန်း ဈေးကွက်အတွက် ဦးတည်ပါသည်။

ဘဏ်နှင့် ထိတွေ့နိုင်သည့်နေရာ Touch Point ပေါင်း ၁၁၉ ခုတွင် ဘဏ်ခွဲကြီး ၄၆ ခုနှင့်ဝေးလံသည့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ဘဏ္ဍာရေး ရုံးဌာန ၅၅ ခု၊ မြို့ပြ ဝန်းကျင်ရှိ ရပ်ရွာအခြေပြုဌာန ၁၃ ခု၊ သားငါးနှင့် ဟင်းရွက်ဈေးများတွင် အတည်ပြု ဖွင့်လှစ်ထားသည့် ဘဏ်ခွဲ ၄ ခုတို့ပါဝင်ပါသည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် နောက်ဆုံးတစ်မိုင် အမည်ဖြင့် မည့်သည့်ငွေကြေးယုံကြည်မှုမှ မရှိသေးသည့် ဒေသတွင် ဖွင့်လှစ်ရန် အစီအစဉ်ရှိပါသည်။

ဘဏ်၏ တရားဝင်ချေးငွေ ပမာဏသည် (၂၀၀၇ နှင့် ၂၀၁၂) မှလွဲ၍ ဘဏ်တွင် စုဆောင်းအပ်နှံထားငွေ ပမာဏထက် အမြဲပိုမိုပါသည်။ ဘဏ်သည် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ ရှိသော ကြွေး(PAR) ၏ အချိုးကို ကောင်းစွာ ထိန်းချုပ်နိုင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ဘဏ်ရုံးခွဲ မရှိသည့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ပါကစ္စတန်နိုင်ငံတွင် ဘဏ်ခွဲပေါင်း ၉,၈၃၀ နှင့် ဘဏ်ခွဲမရှိဘဲ ကိုယ်စားလှယ်စနစ်ဖြင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်သည့် ဌာနပေါင်း ၃၁,၄၅၀ ရှိပါသည်။ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ၏ အရွယ်ရောက်ပြီးသူ သန်း ၁၀၀ သည်လက်ကိုင်ဖုန်း သုံးစွဲနေပြီး ယင်းတို့အနက် သန်း ၆၀ သည် လက်ကိုင်ဖုန်းမှ တဆင့် ငွေရေးကြေးရေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း ကို လက်ခံရန် အသင့်ရှိကြပါသည်။ စာမတတ်သူများပါ လက်ကိုင်ဖုန်းကို သုံးနိုင်ကြပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ Tameer ဘဏ်သည် လူ၏ အသံဖြင့် ငွေကြေးကိစ္စဆောင်ရွက်နိုင်မည့် ဝန်ဆောင်မှုအသစ်တစ်မျိုးကို စတင်ရန် စီစဉ် လုပ်ဆောင်နေပါသည်။

ဘဏ်ခွဲမရှိဘဲ ဘဏ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများ

- ငွေစုစာရင်းဖွင့်ခြင်း၊ - လက်ကိုင်ဖုန်းဖြင့်စာရင်းဖွင့်ပြီး ရူပီးငွေ ၂၀၀၀ ကို ရက် ၃၀ ထားရှိသူအား အတိုး ၅% ပေးသည့်အပြင် ကျန်းမာရေးနှင့် အသက်အာမခံ အကျိုးခံစားခွင့်လည်း ပေးပါသည်။ အသေးစား အာမခံထားရှိပြီး လက်ကိုင်ဖုန်း မှတဆင့် အာမခံထားပြီး တစ်လလျှင် ရူပီး ၃၀ မျှသာ ပေးသွင်း ရပါသည်။
- အရောင်းအဝယ်အတွက် ငွေပေးချေခြင်း- ဝန်ဆောင်မှုကို ကိုယ်စားလှယ် ပေါင်း ၃၀,၀၀၀ က ဆောင်ရွက်ပေးလျှက်ရှိပါသည်။
- အသေးစားချေးငွေများမှာ လောလောဆယ်၌ Mercy Corps အဖွဲ့ကိုယ်စား ချေးငွေ ထုတ်ပေးခြင်း ပြန်လည်လက်ခံပေးခြင်းကို ဆောင်ရွက်ပေးလျှက်ရှိပါသည်။
- ငွေတောင်းခံလွှာများကို ပေးချေခြင်း - ကုန်သည်အငယ်စားများနှင့် အသေးစား လုပ်ငန်းရှင်များအတွက် နေ့စဉ်ကောက်ခံလွှာ ပေးပို့ခြင်း၊ ငွေပေးချေခြင်းလုပ်ငန်း ကို လစဉ်ထိန်းသိမ်းစရိတ်အနည်းငယ်မျှဖြင့် ဆောင်ရွက် ပေးပါသည်။
- ငွေချေးယူနိုင်သည့် အဆင့်အတန်း သတ်မှတ်ချက်အရ ချေးယူခွင့်ပြုခြင်း - ဈေးဆိုင် အငယ်စားများအတွက် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ၃ ရက် ၅ ရက် ၇ ရက် သာ ချေးယူငွေအတွက် အခြားပုံမှန်ချေးယူငွေများထက် သက်သာသည့် အတိုးနှုန်းဖြင့် ခွင့်ပြုပါသည်။
- အစိုးရ အခွန်အခများ ကောက်ခံပေးခြင်းဖြင့် ပြည်သူများအား အခွန်ထမ်း ဖြစ်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ပါသည်။

- ရွှေဝယ်ယူစုဆောင်းပေးခြင်း၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများနှင့် ဘဏ်နှင့်အဆက် အသွယ် မရှိသူများအား ငွေအနည်းအကျဉ်း စုဆောင်းရာမှ ရွှေအနည်းငယ် အလီလီ ဝယ်ယူ ထားရှိသွားရန် စီစဉ်ပေးပါသည်။
- ဝန်ထမ်းလစာ ထုတ်ပေးခြင်း၊ ကုမ္ပဏီဝန်ထမ်းလစာများ ထုတ်ပေးခြင်းကို Tameer Bank ဘဏ်ဝန်ထမ်းများ၏ လစာထုတ်ပေးခြင်းမှ စတင်ခဲ့ပါသည်။
- အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ငွေသားဖြင့် ပေးချေလိုသူများအတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ - ယင်းကဲ့သို့ ဘဏ်ခွဲမရှိဘဲဆောင်ရွက်မှုကြောင့် နိုင်ငံအဝှမ်း လှည့်လည် သုံးစွဲနေသည့် ငွေကြေးပမာဏ (ငွေသား၊ ချက်လက်မှတ်နှင့် ငွေစာရင်း၏ ၃၀% အထိ ရရှိနေသဖြင့် အစိုးရပိုင်းမှလည်း လက်ခံရန် အသင့် ရှိပါသည်။

ပါကစ္စတန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့အကြား ဆင်တူရှိနေသည့် အချက်များ

- ဘဏ်များ၏ ဝန်ဆောင်မှုကို လက်လှမ်းမီနိုင်ခြင်း- ပါကစ္စတန်တွင် ၁၅% နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၁၉%
- တစ်ဦးချင်း တစ်နှစ်ဝင်ငွေ - ပါကစ္စတန်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၂၅၆ နှင့် မြန်မာတွင် ၈၃၂ (ပါကစ္စတန်တွင် အသေးစားငွေရေးကြေးရေး လုပ်ငန်းကဏ္ဍမှ ဝင်ငွေပါဝင်ပါသည်။)
- စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် ပါဝင်သည့် လူဦးရေ အချိုး- ပါကစ္စတန်တွင် ၅၄% နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၆၀% ဖြစ်ပြီး ပါကစ္စတန်၏ ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး၏ ထက်ဝက်ရှိပါသည်။
- ရွှေဝယ်ယူ စုဆောင်းခြင်း- နိုင်ငံနှစ်ခုလုံးတွင် အခြေခံစုဆောင်းဖြစ်ပါသည်။
- နှစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ပုဂ္ဂလိကငွေတိုးချေးသူများထံမှ မကြာခဏ ငွေချေးယူမှု ရှိကြ ပါသည်။
- Tameer ဘဏ်၏ ပြိုင်ဘက်များမှာ အခြား MFI များမဟုတ်ဘဲ ပုဂ္ဂလိက ငွေတိုးချေးသူများဖြစ်ပါသည်။

၃.၄ တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း အခန်း (၅) ။ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာမှုရသောအထောက်အပံ့နှင့် အလှူရှင်နိုင်ငံ/ အဖွဲ့အစည်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍ

(Ms .Anthea Kerr, Livelihoods Advisor, DFID ၏ ဆွေးနွေးချက်)

ဗြိတိသျှ အစိုးရသည် LIFT ရန်ပုံငွေ အဖွဲ့ဝင် ၁၀ နိုင်ငံအတွင်း အများဆုံး အလှူထည့်ဝင်သူဖြစ်ပြီး ၎င်းငွေသည် အခွန်ထမ်း ပြည်သူများ၏ ငွေဖြစ်သောကြောင့် အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုပြီး အဆင့်အတန်းရှိရှိ ရလဒ်များ ရရှိဘို့ ပြည်သူများက မျှော်လင့်ကြပါသည်။

အလှူရှင်များ အချင်းချင်း ဆွေးနွေးနေကြသည့် ကိစ္စမှာ MFI များကို ဥပဒေအရ ထိန်းသိမ်းကွပ်ကဲရာတွင် အစိုးရသည် မည်သည့် ကဏ္ဍမှ ပါဝင်သင့်သည် ၊ မည်ကဲ့သို့ အစိုးရကို ပံ့ပိုးသင့်သည် ၊ MFI များနှင့် ဘဏ်များ မူလရည်မှန်းချက်မှ လမ်းလွဲ မျောပါမှုမရှိရေး ၊ မည်ကဲ့သို့ ထိန်းသိမ်းသင့်သည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။

MFI များ ထူထောင်ခြင်းသည် ရလဒ် တစ်ခု မဟုတ်ပါ။ ဘဏ်များ ငွေမချေးပေးနိုင်သည့် သူများကို မည်ကဲ့သို့ ဝန်ဆောင်မှု ပေးနိုင်ပြီး လူမှုရေး အပိုင်းတွင် ထိရောက်မှုရှိခြင်းသည်သာ ရလဒ် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အကူးအပြောင်း ကာလ ဖြစ်သောကြောင့် ဈေးကွက်တွင် ရောင်းလိုအား နိမ့်ကျလျက်ရှိပြီး အလှူရှင်များ ဘဏ်က မည်ကဲ့သို့ ကြားဝင် ပံ့ပိုးသင့်သည်ကို စဉ်းစားရန်လိုပါသည်။ သော့ချက်ကျသည့် စည်းကမ်း ၃ မျိုးကို ထောက်ပြလိုပါသည်။

(၁) ထိခိုက်မှု မရှိပါစေနှင့်၊ (Do No Harm)

(၂) စွမ်းရည် ဖြည့်တင်းပေးခြင်းနှင့် မူဝါဒပေါ် အာရုံစိုက်ပါ။

(၃) အထောက်အပံ့ပေးပါက လက်လွှဲ၍ ထွက်ခွာနိုင်မည့် ဗျူဟာ Exit Strategy ရှိပါစေ တို့ ဖြစ်ပါသည်။

Mr. Feisal Hussain, Senior Technical Advisor, UNCDF ၏ ဆွေးနွေးချက်

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာကပင် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း အသုံးစရိတ်၏ ၁၀၀% သည် ပြည်ပ အကူအညီမှ ရရှိခဲ့သော်လည်း ယခုတိုင် ဆက်၍ လိုအပ်နေသေးသည်ဟု ယူဆကြကြောင်း ၊ ကမ္ဘာ့အဝှမ်း ခြုံငုံကြည့်ပါက အလှူငွေ စီးဝင်မှုမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁.၁ ထရီလီယံ ဖြစ်ပြီး ၉၀%သည် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍမှ ဖြစ်ကြောင်း၊ နိုင်ငံတွင်းမှ ပြန်ထွက်သွားသည့် ငွေမှာ ၁.၈ ထရီလီယံဖြစ်ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ အဆိုပါ ပုဂ္ဂလိကငွေကို ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများဆီသို့ ရောက်ရှိအောင် မည်ကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ရမည်ကို စဉ်းစားဘို့ လိုကြောင်း၊ အစိုးရများ၏ ထောက်ပံ့ငွေ ၁၀% ဖြင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင်းမှ ၉၀% ဝင်လာအောင် တွန်းအားပေးသည့် နည်းလမ်းများ ရှာဖွေသင့်ပါသည်။

လွန်ခဲ့သော ၁၀ နှစ်က ဝင်လာသော ငွေ ၉၀%သည် ထောက်ပံ့ငွေဖြစ်သော်လည်း ယခု ၅၀% သာရှိပြီး ထောက်ပံ့သည့် နိုင်ငံများ၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် ကန့်သတ်ချက်များ ပါရှိလာကြောင်း နောင်အနှစ် ၅၀ တွင် ထောက်ပံ့ငွေ ၂၀% မှ ၃၀% အထိသာ ရရှိနိုင်မည် ဖြစ်သောကြောင့် ပြည်တွင်း၏ လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်စည်းရန် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍမှ ငွေကြေးများကို ဆွဲဆောင်သင့်ပါသည်။

သမားရိုးကျ ထောက်ပံ့ငွေစနစ်နှင့် ပါးနပ်သည့် ထောက်ပံ့ငွေ Smart Subsidies တို့ ကွာခြားချက်မှာ ဝယ်လိုအား၊ ရောင်းလိုအားနှင့် အားလုံးပါဝင်နိုင်သည့် ငွေကြေးစနစ်ကို ဦးစားပေးခြင်း၊ ခိုင်လုံသည့် ကိန်းဂဏန်းများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် ရေရှည်ဆွေးနွေးပွဲများ၊ လူအများပါဝင်သည့် ပိုင်ဆိုင်မှုများကို အားပေးခြင်း၊ အခြားကဏ္ဍမှ ထည့်ဝင်ငွေများရရှိအောင် မက်လုံးဖြင့် ဆွဲဆောင်ခြင်းများဖြစ်ကြောင်း ဇယားဖြင့် ရှင်းလင်းတင်ပြပါသည်။

Mr. Eric Duflos, CGAP ၏ ဆွေးနွေးချက်

တက်ရောက်သူများက မှတ်သားယူဆောင်သွားနိုင်မည့် အချက် (၃) ချက် တင်ပြလိုပါသည်။

- (၁) ထောက်ပံ့ငွေသည် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ ပေါ်ပေါက်လာရေးကို တွန်းအားပေးရန်
- (၂) အလှူရှင်များသည် မိမိတို့ အားသာသည့် ကဏ္ဍတွင် ဦးစားပေး ကူညီရန်
- (၃) အလှူရှင်များအကြား ညှိ နှိုင်း၍ လက်တွဲလုပ်ကိုင်ကြရန်ဖြစ်ပါသည်။

ထောက်ပံ့ငွေ များလေ ကောင်းလေဟု မဆိုနိုင်ကြောင်း ၊ ထောက်ပံ့ငွေများ အလဟဿ ဖြစ်ခဲ့သည့် သာဓကများရှိကြောင်း ၊ ဆူနာမီ ဝင်ရောက် ဖျက်စီးပြီးနောက်ပိုင်း ထောက်ပံ့ငွေ အများအပြားသည် အလေအလွင့်ရှိခဲ့ ကြောင်း၊ ထောက်ပံ့ငွေကို အခြားငွေများဝင်ရောက်လာရေးတွန်းအားပေးရန် မည်ကဲ့သို့ လုပ်သင့်ကြောင်း အဓိက စဉ်းစားရန် ဖြစ်ပါသည်။

CGAP အဖွဲ့သည် ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် အဖွဲ့ဝင်အလှူရှင်နိုင်ငံ ၁၄ ခုနှင့် ဆွေးနွေးပြီးနောက် ပိုမိုထိရောက်စေမည့် ပံ့ပိုးမှုနည်းလမ်းများကို သိရှိရန် နိုင်ငံ ၆ ခုတွင် စမ်းသပ်လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် အောက်ပါအညွှန်းကိန်း ၅ ခု ရရှိပါသည်။

- (၁) နည်းဗျူဟာ ရှင်းလင်းပြတ်သားမှု
- (၂) ဝန်ထမ်းများ စွမ်းရည်ပြည့်ဝမှု
- (၃) သင်လျှော်သည့် နည်းစနစ်ရှိခြင်းနှင့်
- (၄) ရလဒ်အတွက် တာဝန်ရှိစေခြင်း၊
- (၅) အသိပညာကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

တွေ့ကြုံရသော အမှားများ

- (၁) အလျင်စလို ပြီးစီးအောင်ပြုလုပ်ခြင်း ၊

(၂)ဈေးကွက်ကို စနစ်တကျ လေ့လာမှုမရှိခြင်း

(၃) ထောက်ပံ့ငွေကို စောစောနှင့် အမြန်ထုတ်ပေးရန် ဖိအားပေးခြင်း

(၄)လုပ်ငန်းတိုးတက်မှုကို စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အမှားပြုပြင်ခြင်းကို အလေးမထားခြင်း

(၅)ဒေသခံများ၏ ပါဝင်မှုနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှု မရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

အခွင့်အလမ်းများ

- ပါဝင်သည့် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက အားလုံး၏ အထူးစိတ်ဝင်စားမှုရှိခြင်း (ဒေသခံကျွမ်းကျင်သူများကို ရရှိနိုင်ခြင်း)
- ထောက်ပံ့မှု ပုံစံ အမျိုးမျိုးကို ရွေးချယ်နိုင်ခြင်း(ထောက်ပံ့ငွေ/ အရင်းအနှီး ထည့်ဝင်ငွေ/ ချေးငွေ)
- LIFT ကဲ့သို့သော ရန်ပုံငွေ ဖြန့်ဝေပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ ရှိနေခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

စိန်ခေါ်မှုများ

- မြန်မာနိုင်ငံသည် အလှူရှင်များ၏ အချစ်တော် ဖြစ်လာသောကြောင့် ငွေအမြန်ပေးရန်ဖိအား များပြားခြင်း
- အဆင့်အားလုံး၌ ထောက်ပံ့ငွေ လက်ခံ သုံးစွဲနိုင်စွမ်း အကန့်အသတ်ရှိနေခြင်း၊
- အလှူရှင်များအကြား ပြိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ညှိနှိုင်းမှုကို ထိန်းညှိပေးရန်လိုခြင်း၊
- ဌာနပေါင်းများစွာသို့ အစီရင်ခံစာ အမျိုးမျိုး ပေးပို့ရန် လိုအပ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

Mr. Peter Tschumi, Director of Cooperation, Swiss Embassy ၏ ဆွေးနွေးချက်

ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အေဂျင်စီ SDC ၏ လုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံအရ **Smart Subsidies** ၏ အင်္ဂါရပ်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

- လူမှုရေး အရင်းအမြစ်နှင့် ငွေကြေးအသိပညာကို အားဖြည့်ပေးခြင်း၊
- ချေးငွေလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်သူများအား ဈေးကွက်ရှာပေးခြင်း၊ ကျင့်စဉ် ကောင်းများကို သင်ကြားပေးခြင်း၊ ငွေကြေးစနစ်၏ အခြေခံ အဆောက်အအုံများ၊ အသင်းအဖွဲ့၊ ကွန်ယက်စသည်တို့ကိုအားပေးခြင်း၊
- မူဝါဒဥပဒေနှင့် ကြီးကြပ်မှု မူဘောင်များကို ထောက်ပံ့ခြင်း၊

ဆောင်ရန်အချက်များ

- အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် အများ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများကို ထောက်ပံ့ပါ။
- ရည်မှန်းသည့် အစုအဖွဲ့များကို အားပေးပါ။
- ဆန်းသစ်သည့် ချေးငွေပုံစံများ နှင့် ဖြန့်ဖြူးရေးစနစ်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အားပေးပါ။
- ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍနှင့် လက်တွဲ၍ ဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်ရေး ဆောင်ရွက်ပါ။
- ပါတနာများအား ငွေထည့်ဝင်စေပြီး ပိုင်ဆိုင်မှုပေးပါ။
- ပါတနာ အဖွဲ့ဝင်များကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချခွင့် ပြုပါ။
- လူမှုရေးလုပ်ငန်းတွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများနှင့် ပါတနာလုပ်ပါ။

ရှောင်ရန်အချက်များ

- အတိုးနှုန်းလျှော့ချရေးအတွက် ထောက်ပံ့မှုမျိုး မပြုလုပ်ရန်(အတိုးနှုန်း လျှော့ချခြင်းသည် ငွေကြေးဈေးကွက်ကို ပျက်စီးစေပြီး ဆင်းရဲသူများထံ ငွေရောက်ရှိရေး အဟန့်အတား ဖြစ်စေသည်။)
- ရေရှည်ထောက်ပံ့ငွေမျိုးမပေးရန်(ထောက်ပံ့ငွေကို တဖြည်းဖြည်း လျှော့ချပြီး ရုပ်သိမ်းသွားဖို့ လိုပါသည်)
- ဈေးပေါသည့်ငွေ၊ အခမဲ့ငွေ ပေးခြင်းဖြင့် ဒေသစီးပွားရေးကို ဖယ်မထုတ်ရန်၊
- အလွန်အကျွံ ထောက်ပံ့ခြင်းကို ရှောင်ရှားရန် (ဥပမာ-ကြွေး အတွက် ၅၀% မှ ၇၀% အထိ အာမခံပေးခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။)

၃.၆ တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း အခန်း (၆) ။ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အဓိက သင်ခန်းစာများ

(၁) ဦးမြင့်ဆွေ - အသေးစားချေးငွေ လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်သူ ပညာရှင်

MFI နှစ်မျိုးနှစ်စား ရှိသည့်အနက် အဟောင်းများမှာ လုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံ ရှိကြကြောင်း၊ အသစ်များမှာ စွမ်းရည်နည်းပါးကြောင်း ၊ဝေးလံခေါင်ဖျားဒေသရှိ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများထံ ရောက်ရှိရန် လွန်စွာ အလှမ်းဝေးနေသေးကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အသေးစားငွေရေးကြေးရေး လုပ်ငန်း လိုင်စင်ရထားသည့် MFI အချို့သည် အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းချေးငွေပေးရန်ကိုသာ ပိုမို စိတ်အားထက်သန်နေကြောင်း ၊ မူလရည်မှန်းချက်နှင့် ကင်းကွာမျောပါသွားနိုင်ကြောင်း ၊ Mission Drift ထောက်ပြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မရှိသေးသော APEX ရန်ပုံငွေအဖွဲ့မျိုးနှင့် Microfinance လုပ်ငန်းသင်တန်းကျောင်းတို့ လိုအပ်ပါသည်။

(၂) ဦးမြင့်ကျော်- LIFT ရန်ပုံငွေအဖွဲ့

တရုတ်နိုင်ငံတွင် ငွေစုသူများကို အကာအကွယ်ပေးထားပုံနှင့် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ ACLEDA ဘဏ်အနေဖြင့် အများပြည်သူတို့၏ အသံကို နားထောင်ပြီး ချေးငွေဝန်ဆောင်မှုများ လုပ်ကိုင်ပုံတို့ကို သိရှိရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံပိုင် အဖွဲ့အစည်း(ဥပမာ - လယ်ယာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)နှင့် သမဝါယမ အသင်းများသည် ချေးငွေ တိုးချဲ့ ထုတ်ပေးလျက် ရှိသော်လည်း ၎င်းတို့ပိုင် ရန်ပုံငွေ မလုံလောက်ကြောင်း အိန္ဒိယမှ SIDBI ဘဏ်ကဲ့သို့ ရင်းနှီးငွေ တိုးမြှင့်ရန်ကိစ္စ၊ ဝန်ထမ်းခန့်ထားရေး ချေးငွေဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်တို့ကို လွတ်လပ်စွာ လုပ်ပိုင်ခွင့် မရှိဘဲ အစိုးရ အမိန့် အဆင့်ဆင့်ကို နာခံဆောင်ရွက်နေရကြောင်း၊ ကိုယ်ပိုင်ရင်းနှီးငွေကို ၎င်းတို့ အစီအစဉ်ဖြင့် ရှာဖွေခွင့်ပြုသင့်ကြောင်း ထောက်ပြပါသည်။

(၃) ဦးမြင်မောင်ထွန်း - ဗဟိုသမဝါယမအသင်း ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် ငွေစုငွေချေး ဥက္ကဋ္ဌ

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဘဏ်များသည် အသေးစား ငွေရေးကြေးရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခွင့် မရှိသော်လည်း တခြားနိုင်ငံများ၌ မည်သို့ဆောင်ရွက်နေသည်ကို သိခွင့်ရရှိကြကြောင်း၊ လက်ကိုင်ဖုန်းဖြင့် ဘဏ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပုံကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သိရကြောင်း ၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သမဝါယမ အသင်းပေါင်း ၂၀,၀၀၀ ဝန်းကျင်ရှိသော်လည်း ၆၈ သင်းသာ MFI လိုင်စင်ရရှိကြောင်း၊ အသင်း အများစုမှာ လှည့်ပတ်ရန်ပုံငွေ အနည်းငယ်မျှဖြင့် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိကြောင်း၊ ဖိလိပိုင်နိုင်ငံတွင် CARD ဘဏ်မှ ငွေစုသူများအား ရှယ်ယာရောင်းချနိုင်သည်ကို လေ့လာသင့်ကြောင်း မှတ်ချက် ပြုပါသည်။

(၄) Ms.Marjorie Marasigan, CARD Bank

မြန်မာနိုင်ငံ MFI အဖွဲ့ ၁၄၂ ဖွဲ့ အကြောင်း သတင်းအချက်အလက်ရရှိရန်၊ လက်လှမ်း ဝေးနေကြောင်း၊ သူတို့ မည်သူဖြစ်ပြီး မည်ကဲ့သို့ လုပ်ကိုင်နေသည်၊ မည်သူတွေက ရန်ပုံငွေ ထောက်ပံ့သည်တို့ကို စာရင်းပြုစုထားရန်လိုအပ်ကြောင်း ထောက်ပြပါသည်။

(၅) ကမ္ဘောဒီးယားမှ ဌာနေအရာရှိ Ms. Nataliya Mylenko

အသေးစားငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့ MFI များနှင့် ကြီးကြပ်သည့် အာဏာပိုင်တို့အကြား ကိစ္စရပ်တစ်ခုချင်းဖြေရှင်းနေခြင်းအစား ထိရောက်စွာ ဆွေးနွေးပြောဆိုနိုင်မည့် အစီအစဉ် ရှိသင့်ကြောင်း ၊ လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများက ကြီးကြပ်သူများထက် စွမ်းရည်ပိုမိုမြင့်မားသလို ထင်ရကြောင်း ထောက်ပြပါသည်။

၃.၈ ကုလသမဂ္ဂ ဖွံ့ဖြိုးမှု အစီအစဉ် (မြန်မာနိုင်ငံ)၊ အစီအစဉ် ညွှန်ကြားရေးမှူး Mr. Toily Kurbanov ၏ နိဂုံးချုပ်အမှာစကား

ယူအင်ဒီပီ၏ အသေးစား ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု စီမံကိန်း Microfinance Project (Mya/001/004) သည် မကြာမီ ပြီးဆုံးတော့မည် ဖြစ်သော်လည်း မည်ကဲ့သို့ အသွင်ပြောင်း ဆောင်ရွက်သွားရမည်ကို သက်ဆိုင်သူများအားလုံးနှင့် တိုင်ပင်ပြီးမှ နောက်ဆုံး ဆုံးဖြတ်မည်ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ အသေးစားငွေရေး ကြေးရေးကဏ္ဍ၏ အကျိုးကိုရှေ့ရှု၍ ဆုံးဖြတ်မည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားလိုပါသည်။ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားရန် ကိစ္စများအတွက် ဥပမာအားဖြင့် ဓာတ်လှေကားကဲ့သို့ အဆင်သင့် မရှိသဖြင့် လှေကားတစ်ခု လိုအပ်ပါသည်။ လှေကားကို ပုံစံထုတ်လုပ် ပစ္စည်းများ စုဆောင်းတပ်ဆင်ပြီးမှ တက်ရမည်ဖြစ်ရာ အကယ်၍ လိမ့်ကျပါက ကာကွယ်ရန်အတွက် ပိုက်ကွန်လည်း ရှိဖို့ လိုပါမည်။ အလျင်စလိုနှင့် ပြီးစလွယ်တက်ပါက လှေကားမှ လိမ့်ကျနိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် အဆိုပါ ဥပမာကဲ့သို့ အပေါ်တက်ရန် အပြင်းအထန် ကြိုးစား နေပါသည်။ နည်းလမ်းများကို မြန်မာ့နည်း မြန်မာ့ဟန်ဖြင့်သာ ဖော်ထုတ် ဆောင်ရွက်သွားရမည် ဖြစ်ပြီး မည်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကမှ အဖြေများကို ပေးနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ ယခုအလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲသည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အစိုးရအတွက် သင့်လျော်မည် အစီအစဉ်နှင့် အကြံပြုချက်များကို ဖွင့်ချပေးခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ အသေးစားငွေရေး ကြေးရေးကဏ္ဍကို မြန်မာပြည်သူများ အထူးသဖြင့် ချေးငွေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ မရရှိနိုင်သေးသည့် ဆင်းရဲနွမ်းပါး သူများ၏ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်ရှိအောင် ပဲ့ကိုင်ပေးရာတွင် အစိုးရ၏ ခေါင်းဆောင်မှုကို လိုအပ်ပါသည်။

ယခု အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ ပြတ်သားသည့် အဖြေများကို ထုတ်ပေးခြင်း မရှိသော်လည်း အနာဂတ်တွင် အစိုးရမှ ရပ်တည်သွားရမည့် အခန်းကဏ္ဍအတွက် မေးခွန်းနှင့် အဖြေအချို့ကို ရှင်းပြနိုင်ခဲ့သည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ အကယ်၍ အသေးစားငွေရေး ကြေးရေးဝန်ဆောင်မှု စီမံကိန်း၏ အနာဂတ်အတွက် အစီအစဉ် အချို့ကို ရရှိသွားနိုင်မည် ဆိုပါက မိမိအနေဖြင့် ကျေနပ်ဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။

ရှေ့ဆက်၍ အစီအစဉ်များ ရွှေ့လျားသွားနိုင်ရန်အတွက် ယခု တက်ရောက်လာသူများ အနေဖြင့် နောက်တစ်ကြိမ် ထပ်မံ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြဖို့ အခွင့်အလမ်းတစ်ခု ရရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားလိုပါသည်။

နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် ယခု အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲကို ပူးတွဲ ဦးဆောင်၍ အောင်မြင်စွာ ကျင်းပပေးခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဝန်ကြီးဌာန၊ သမဝါယမ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် CGAP, IFC, UNCDF အဖွဲ့အစည်းများအား အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် တက်ရောက် ဆွေးနွေးပေးသူများ၊ အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်များနှင့် သဘာပတိများနှင့် အထောက်အကူအဖွဲ့များ၊ စကားပြန်များ ၊ အခမ်းအနားမှူးတို့ကိုလည်း ကျေးဇူး တင်ရှိပါသည်။

Appendix 1 : Agenda of the Workshop

Day 1: 9 May 2013 (Thursday)

8:30 am	Registration	All participants	
9:00 am	<p>Welcome address:</p> <ul style="list-style-type: none"> • H.E. Dr. Lin Aung, Deputy Minister Ministry of Finance & Revenue • H. E. U Than Tun, Deputy Minister Ministry of Co-Operatives • Mr. Toily Kurbanov, Country Director United Nations Development Programme 		
9:30 am	Group Photo	All participants	
9:40 am	Tea Break		
10:00 am	Workshop introduction & objectives	Mr. Heinz Willems, Microfinance Specialist, UNDP	
10:15 am	<p>Panel 1: Recent developments in the microfinance sector in Myanmar</p> <p>Chair: U Thein Myint</p> <p>Recent developments in the Myanmar microfinance sector (Summary of sector assessment)</p>	Ms. Linda Ren, Senior Investment Officer, IFC	
10:45 am	<p>Main actors in the sector and their activities:</p> <p>Myanmar microfinance practitioner overview</p> <p>The future for financial inclusion in Myanmar</p>		Myanmar MFIs, LIFT
11:30 am	Role of co-operative sector in microfinance in Myanmar		U Mya Than, Deputy Director General, Small Scale Industries Department, Ministry of Co-Operatives
12:00 pm	Lunch		

<p>1:30 pm</p>	<p>Panel 2: Role of Apex Institutions in Supporting Market Development</p> <p>Chair and moderator: Mr. Eric Duflos, Regional Representative for East Asia and the Pacific, CGAP</p> <p>Speakers (15 minutes for each presentation):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Overview of international experience with microfinance apex institutions – Experience of Small Industries Development Bank of India (SIDBI) – Bank Andara (Indonesia) – Experience of Palli Karma Sahayak Foundation (PKSF) (Bangladesh) <p>Q & A</p> <p>Main lessons</p>	<p>Mr. Eric Duflos, CGAP</p> <p>Mr. Vivek Kumar Malhotra, Deputy General Manager, SIDBI</p> <p>Mr. Don Johnston, Chief Risk Officer, Bank Andara</p> <p>Dr. Salehuddin Ahmed, MD, PKSF (1996-2005)</p>
<p>3:15 pm</p>	<p>Tea break</p>	
<p>3:30 pm</p>	<p>Panel 3: Challenge Of Deposit Taking</p> <p>Chair and moderator: Mr. Stuart Rutherford, Founder, SafeSave</p> <p>Speakers (15 minutes for each presentation):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Saving from Clients' Perspective – Experience of CARD (Philippines) – Experience of ASA (Bangladesh) <p>Q & A</p> <p>Main lessons</p>	<p>Mr. Stuart Rutherford, SafeSave</p> <p>Ms. Marivic Austria, Senior Vice President, CARD Bank</p> <p>Mr. A. K. M. Aminur Rashid, Director (Program), ASA</p>
<p>5:30 pm – 7:00 pm</p>	<p>Reception at MICC</p>	<p>All participants</p>

Day 2: 10 May 2013 (Friday)

8:45 am	Review of day 1	UNDP/CGAP
9:00 am	<p>Panel 4: Sustainable Business Models</p> <p>Chair and moderator: Mr. Barclay O'Brien, Programme Officer - Markets and Microfinance, LIFT Fund</p> <p>Speakers (15 minutes for each presentation):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Experience of BRAC (Bangladesh) – Experience of ACLEDA (Cambodia) – Experience of Tameer Microfinance Bank (Pakistan) <p>Q & A</p> <p>Main lessons</p>	<p>Mr. Shameran Abed Director Microfinance Program, BRAC</p> <p>Mr. I. Channy, President & CEO of ACLEDA Bank</p> <p>Mr. Atyab Tahir Chief Strategy Officer, Tameer MF Bank</p>
11:00 am	Tea break	
11:15 pm	<p>Panel 5: Smart-Subsidies and Role Of Donors</p> <p>Chair and moderator: Ms. Anthea Kerr, Livelihoods Adviser, DFID</p> <p>Speakers (15 minutes for each presentation):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Experience of UNCDF – Experience of CGAP – Experience of Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC) <p>Q & A</p> <p>Main lessons</p>	<p>Mr. Feisal Hussain, Senior Technical Advisor, UNCDF</p> <p>Mr. Eric Duflos, CGAP</p> <p>Mr. Peter Tschumi, Director of Cooperation, SDC</p>
12:30 pm	Lunch	

1:45 pm	<p>Panel 6: Main Lessons for Myanmar</p> <p>Chair and moderator: Mr. Feisal Hussain, Senior Technical Advisor, UNCDF</p> <p>Mixed panel of local experts:</p> <ul style="list-style-type: none"> – U Ko Ko Maung (MMSE) – U Myint Maung Htun (Union of Savings and Credit Federations) – U Thein Myint (Independent) – U Myint Swe (Independent) – U Maung Maung (PACT) – U Myint Kyaw (LIFT) <p>Q & A</p>	
3:45 am	Tea Break	
4:00 pm	<p>Closing Remarks:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mr. Toily Kurbanov, Country Director United Nations Development Programme 	
4:15 pm	Closing	

Appendix 2 : Full Opening Speech of H.E. Dr. Lin Aung, Deputy Minister, Ministry of Finance and Revenue

Good Morning Mingalabar! Be auspicious!

Deputy Ministers, Government department authorities, the Country Representative of UNDP, officials from the UNDP office, international experts, authorities concerned of international organizations, representatives of microfinance institutions and those present on the occasion of microfinance workshop, jointly organized by the Microfinance Business Supervisory Committee (MBSC) and UNDP. At the outset, I wish you all to be physically healthy and mentally peaceful and may I also extend my warm welcome to you all. The title of the Microfinance Workshop conducted today is “Emerging Microfinance Sector in Myanmar - Regional Lessons on Selected issues.”

The objectives of the Workshop are to explore the current overall trends in the microfinance sector in Myanmar, to share the regional experiences and best practices of microfinance sector development, and to consider the relevance of different experiences to the Myanmar context and how they could contribute to the development of the microfinance sector.

The workshop will be organized around four themes, namely: Role of Apex institutions in supporting market development, challenge of deposit taking, sustainable business models, and “smart - subsidies” and role of donors. These are the key lessons to be taken by Myanmar and there will be local and international presenters, contributing their diversity of experience on respective areas.

The objectives and the topics of the Workshop are inherently effective and valuable for the development of microfinance sector in Myanmar. The microfinance sector in Myanmar was initiated only within one year after the enactment of Myanmar Microfinance Business Law. A total of 142 microfinance institutions have been given licenses to operate microfinance, including 6 INGOs, 12 NGOs, 68 Cooperatives, 2 foreign companies, and 52 local companies.

In accord with the updated data of microfinance activities, the licensed MFIs are carrying out microfinance in 165 townships, 1429 quarters, 2259 villages' tracks and 6140 villages. The total of paid-up capital is 20977.17 million Kyats, loan-out standings 63180.63 million Kyats and savings 9411.29 million Kyats. There are altogether 574058 clients. Looking at these figures mentioned, microfinance sector is said to be in progress to a certain extent. If these figures are compared with the population of the low-income households in Myanmar, it is found that there is still a large amount of population that cannot be made access to financial services. That

also indicates that there is much more extensive market space for developing microfinance sector.

The objective of implementing microfinance is to contribute to rural development and poverty alleviation. It needs to be actually and effectively implemented to develop the social-economic life of the low-income people living in rural and urban areas. It is also be aware of the fact that microfinance institutions should not disburse loans only to Small and Medium Enterprises without providing financial assistance to the low-income people. Microfinance institutions should not cluster around the areas where there is a good urban life and a booming business. MFIs should not think of only making profit. Making access to finance possible (MAP) programme and Microlead programme, the integral part of the UNDP Normal Country Programme (2013-2015), are jointly implemented by the Government of the Union of (the Republic) of Myanmar and UNDP in order to develop the sustainable microfinance sector and make low-income people access to wider Financial inclusion.

For the purpose of effectively supervising MFIs and contributing to the sustainable development of microfinance sector in Myanmar, Financial Inclusion of National Development FIND project that has embarked on the World Bank programme, is giving technical assistance to make Microfinance Business Law, procedures, and directives to be in compliance with international best practices, to build capacity for microfinance supervisors and to increase financial awareness among the people.

At this workshop, I'm sure, the discussions will provide a great deal of enrichment from the regional experience of the experts including challenges, ways and means to overcome them, and the importance of the role of donors and their supply of inclusive financial services. By exploring the regional experiences on how microfinance has emerged in the region and what regional lessons to be shared, the outcomes of the workshop will contribute to the development of the national financial inclusion road map. I also urge you all to discuss more facts to be reapplied.

In conclusion, I wish to express my deep appreciation and sincere thanks to UNDP for organizing the National Microfinance Workshop, the ministry of Co-operatives and CGAP for co-organizing it, the international experts contributing their precious experiences, the international stake-holders and the representatives of MFIs. I believe valuable achievement will come out and will be of intrinsic value to the Myanmar context and the development of microfinance sector in Myanmar.

Thank you.

Appendix 3 : Full Opening Speech of H.E. U Than Tun, Deputy Minister, Ministry of Cooperatives

- 1) I would like to say Mingalarbar to all responsible personnel from UNDP and agencies and from the respective ministries, representatives from INGOs, NGOs and speakers from MFIs from various countries, by wishing for their happiness and to be able to carry out their endeavour for the benefit of their organizations and also that of the public in a balanced way.
- 2) As all of you know, the Union Government from the time it took responsibility has been making political reforms, economic reforms, administrative reforms and social reforms step by step for the socio-economic development of the people. Relating to the economy, the Frame work for Economic and Social Reform (FESR) and National Comprehensive Development Plan (NCDP) are being laid down. As of now the eight tasks for rural development and poverty reduction are also being laid down and the development of Microfinance Industries is being implemented as one of the eight tasks. In doing so, the microfinance organizations need to insure that the original objectives must not be forgotten and as the market expands it must aim for sustainable development and not for business investment.
- 3) As the Government has already announced the Microfinance Law and regulation, the MFIs must follow the interest ceiling as prescribed by the law at 2.5 % per month. They also need to keep in mind to reduce interest rate further at the suitable time to provide more support for rural development and poverty reduction.
- 4) It is learnt that 142 MFIs across the country has already been given license and there are more organizations willing to operate microfinance. It is important that because there are more than one MFI in the same area, they will become overlapping and microfinance clients will easily borrow from one MFI to pay another and become over burden with debt as they would spend the easy loans in the wasteful way. Therefore it is important to cultivate the Microfinance Mindset in the borrowers, such as to use the loan in the business investment, to increase income, not to misuse the loan and to repay regularly.
- 5) In giving microfinance Loans, it is needed to raise the socioeconomic development from the individual level to the sustainable development at the society level. I would like to mention as an example the progamme of the Ministry of Cooperative under which joint liability groups of 5 to 10 like -minded people are formed into Cooperative society for taking loan.

- 6) The Ministry of Cooperative has collaborated with UNDP in implementing project since 1997 under which there are 376 thousand clients in 6,183 villages who have K 51.8 billion loan and savings K 13.5 billion. The Ministry has also signed MOU with PACT Global Microfinance Fund (PGMF) under which US \$ 6-million will be used for Microfinance it has now covered 19 townships and over 74-thousand clients
- 7) The Ministry of Cooperatives is also implementing its own Microfinance Programme which covers 304 townships and over 768-thousand clients with outstanding loans K-44 billion and client's savings K-30.6 billion. It is planned from 2013-2014 FY to form additional 5,000 societies and to give K-50-billion in loans. In doing so the like minded group have to give joint guarantee to repay the loans as well as to strictly follow the iron discipline, such as not to make deductions from the loan amount for any reasons and not to accept the practice of taking new loans to repay old loan.
- 8) As of now, the Microfinance Project being implemented in collaboration with UNDP is being extended up to the end of December 2013 and will be handed over to a suitable organization under the UNDP New Programme formulation and the Ministry need to be involved in the process and kept informed of the status of progress.
- 9) Our Ministry is being also actively involved country wide in Microfinance sector for rural development and poverty reduction, in line with the reform process of the country. We are working to form Cooperative societies for over 60-thousand villages at a rate of one per village and provide K-100 thousand per society as startup capital. It is expected to provide up to 50-million per Co-op society when the villagers and the societies could make use of the loans and repay on time and it is expected that the need for capital could reach K-3,000- billion. Efforts would be make to build up the capital through the existing societies as well as to acquire aid, grants and concessional loans from international organizations. In order to get adequate capital for the societies, the Ministry is working to step up a Microfinance Bank (MB) like in other countries in order to build up strength and be more effective in implementing microfinance. We would like to cooperate in the field of financing, Capacity building and Training of Trainers and we are expecting to be included in the discussions.
- 10) I would like to conclude that we believe this Microfinance Workshop in which the experts and experienced organizations and technicians will present and discuss many topics relating to Microfinance will greatly support the successful development of Myanmar's widening microfinance services and I thank all responsible persons who are attending this workshop.

Appendix 4 : Full Opening Speech of Mr. Toily Kurbanov, Country Director, UNDP Myanmar

Your Excellencies,

Dr. Lin Aung, Deputy Minister of Finance & Revenue,

U Than Tun, Deputy Minister of Cooperative,

Excellencies, distinguished guests, ladies and gentlemen,

Mingalabar!

On behalf of the United Nations Development Programme, I would like to welcome you all to this workshop on Microfinance Sector Development and acknowledge our distinguished colleagues, both national and international some of whom have travelled far to be here today. It is an honour and a pleasure to be here this morning at this workshop on such an important topic.

Let me start by saying that UNDP has launched its new country programme 2013-2015 this year and this workshop is only the second that we are holding under our “normal” country programme. This workshop is an opportunity for a dialogue between government and national partners with international experts and development partners as a contribution to the national policy and actions for the development and strengthening of the Microfinance sector. In the respect, I hope that learning from others can bring about valuable lessons to be discussed and further researched for possible application in Myanmar.

One of the overall development priorities of the Myanmar government is Rural Development and Poverty Alleviation, with the goal to reduce the poverty rate to 16% by 2015. President Thein Sein in 2011 declared 8 tasks for Rural Development and Poverty Alleviation for Myanmar and one of these is the development of micro saving and credit enterprises. The overall UN Strategic Framework for Myanmar 2013-2015 supports work on microfinance development as part of its First Strategic Priority on Inclusive growth, including in the rural areas.

An estimated 2.5 billion adults-more than half of the total adult population still live without or with very limited access to financial services. The microcredit revolution showed that it is possible to provide to provide loans to the poor in large numbers on a sustainable basis. However over the past few decades we have learned that poor households need access to the full range of financial services to generate income, build asset, smooth consumption, and manage risks – financial services that a more limited microcredit model cannot provide.

The global financial inclusion agenda recognizes these broader needs of poor households for services such as savings remittances, insurance, and pensions.

However it is also recognized that such products require different business models and different types of providers. The transformational nature of technology has also played a significant role, for example leveraging mobile-phone based business models. What is therefore needed is an ecosystem of institutions that together offer the required services. Apart from microfinance institutions and banks, these include everything from small shops to community networks, to mobile operators.

Here in Myanmar, UNDP has played a groundbreaking role in supporting the Microfinance sector. UNDP has been involved in microfinance in Myanmar since 1997, when the project “Sustainable Microfinance to Improve the Livelihoods of the Poor” was initiated. With PACT Institute as the main implementing partner, it has become the largest provider of savings and loan services for the poor in Myanmar, with over 400,00 clients.

Further support for financial sector development in Myanmar comes through the “Making Access to Finance Possible” programme, implemented by UNCDF and co-funded by UNCDF and LIFT. It is a diagnostic supply, demand and regulatory analysis for the provision of financial services to low-income people, that seeks to identify key drivers of financial inclusion in order to determine a national financial inclusion roadmap.

The microfinance sector in Myanmar now stands at the start of a period of rapid growth and institutional development, especially after the enactment of the “Microfinance Business Law” in November 2011. UNDP, together with UNCDF, stand ready to assist the Microfinance Business Supervisory Committee as well as all other stakeholders in Myanmar in their important efforts to strengthen the Microfinance sector and promote financial inclusion, while contributing to the Poverty Alleviation of all Myanmar people.

I would like to thank the Myanmar Microfinance Business Supervisory Committee under the Ministry of Finance & Revenue as well as the Ministry of Cooperatives for their collaboration on this workshop. I would also like to thank CGAP and UNCDF for their support in organizing the workshop.

I thank all present for participating in this workshop and wish you two days of constructive exchange on development of the microfinance sector development in Myanmar. The recommendations coming from this workshop will, I hope, help inform national policies for action. Thank you!

Appendix 5 : Full Introductory Remarks of Mr. Heinz Willems, Microfinance Specialist, UNDP Myanmar

Distinguished Guests, Ladies and Gentlemen,

Mingalabar!

On behalf of UNDP, I would like to welcome you once again to this workshop on Microfinance Sector Development. What was originally conceived as a relatively modest workshop has ultimately become quite a major event, with about 150 participants from government ministries and departments, banks, microfinance institutions, multilateral agencies, and foreign missions.

I would like to give a particular welcome to our distinguished resource persons who have come from 8 different countries in the region to be here and share their wisdom and experience. Many are in Myanmar for the first time, so they also have the opportunity to learn more about this country.

We are happy to organise this workshop in cooperation with the Myanmar Microfinance Business Supervisory Committee, as well as the Small Scale Industries Department of the Ministry of Co-Operatives.

We are also very happy for the cooperation of CGAP. CGAP is an independent policy and research center dedicated to advancing financial access for the world's poor, and is supported by over 30 development agencies and private foundations. CGAP is housed at the World Bank, and provides market intelligence, promotes standards, develops innovative solutions and offers advisory services to governments, microfinance providers, donors, and investors. CGAP focuses on four core areas:

- Policies and regulations for financial inclusion
- Technology and branchless banking
- Improving aid effectiveness;
- Understanding clients' needs.

Last but by no means least I would like to express my appreciation for the support of UNCDF, a sister organisation of UNDP, mandated to assist primarily LDCs by supplementing existing sources of capital by means of grants and loans. As well as working to enhance financial inclusion of low income and poor people, and micro and small enterprises, UNCDF also supports the strengthening of public finance for local development.

In organising this workshop, we have considered the present situation of the Myanmar microfinance sector and selected a few issues which we regard as particularly relevant at this time.

We start with an overview of some recent developments in the sector, followed by the perspectives of some of the main actors, namely the largest MFIs, the LIFT fund and the cooperatives.

With the Myanmar microfinance sector likely at the start of a period of rapid growth, identifying sources of funding to drive this growth will become important. In Session 2 we will therefore look at the Role of Apex Institutions in Supporting Market Development, using case studies from India, Indonesia and Bangladesh. We deeply regret that one of our key resource persons, Dr. Salehuddin Ahmed, a former MD of PKSF, cannot be with us due to some personal reasons.

A significant number of the 148 institutions that to date has received a microfinance license, are allowed to accept deposits. For an MFI the implications of taking deposits are wide-ranging, from liquidity management to developing and maintaining a trust relationship with its depositors. In Session 3 we will have 2 very large MFIs share their experiences of meeting the challenge of deposit taking. We are also extremely pleased to have Mr. Stuart Rutherford, an eminent researcher, author and practitioner, review what he has learned from many years of studying *The Poor and Their Money*, to quote the title of his highly acclaimed book.

While the financial inclusion agenda places more emphasis on understanding clients' needs and providing a broad range of financial services, sustainable delivery is of course still a fundamental issue. Without it, long term access to financial services cannot be assured. This therefore is the subject of Session 4. We will have presentations from Bangladesh, Pakistan and Cambodia, and for the last one we are honoured to welcome Mr. Channy of ACLEDA Bank here.

At an early stage of microfinance sector development, donors typically play a significant role, in terms of funding, capacity building and other forms of support. Session 5 looks at how this support can be provided in such a way as to maximise its impact while also minimising market distortions. Two multilateral and one bilateral development agencies will share their insights.

The final Session 6 is however the most important one. We have invited 6 local experts with long experience in the sector to reflect on the earlier sessions. They will

discuss the relevance to the Myanmar context of the different experiences presented and how they could contribute to the development of the local microfinance sector.

In conclusion I think we have a very interesting 2 day's programme ahead of us. I would urge you to pay close attention to the presentations and invite you to actively participate in the subsequent discussions, so that a wide range of views may be aired here. In that case, I am confident that we will have a very successful workshop which will provide some foundation for the future development of the Myanmar microfinance sector.

Thank you!

Appendix 6 : Profile of Institutions

1. ACLEDA

ACLEDA Bank Plc. was licensed by the National Bank of Cambodia as a Commercial Bank in December 2003. Originally, it was founded in January 1993, as a national NGO for micro and small enterprises' development and credit.

ACLEDA Bank currently has more than 310,000 borrowing customers, of which 55% are women. The total number of all deposit account types is almost 960,000. It has 238 branches and offices in all provinces and towns in the Kingdom of Cambodia. ACLEDA Bank established its first international subsidiary commercial bank in Lao PDR and has recently opened its first branch in Myanmar.

2. Association for Social Advancement (ASA)

Established in 1978 as a social NGO in Bangladesh, from 1992, ASA focused solely on microfinance as its tool in fighting poverty. At the core of its operations is the ASA "Cost Effective and Sustainable Services Model" and the organization declared itself a "donor free MFI" in 2001. It was licensed by the Bangladesh Microfinance Regulatory Authority in 2008. ASA is one of the most efficient MFIs in the world, offering credit, savings and insurance products to its clients. It currently has over 3,000 branches, some 4.1 million borrowers and 2.5 million long term savings accounts.

3. Bangladesh Rural Advancement Committee (BRAC)

BRAC was founded in Bangladesh by Sir Fazle Hasan Abed in 1972 as a development organization dedicated to alleviating poverty. It is now the largest development NGO in the world, measured by the number of employees and the number of people it has helped. BRAC is present in all 64 districts of Bangladesh as well as in Afghanistan, Pakistan, Sri Lanka, Uganda, Tanzania, South Sudan, Sierra Leone, Liberia, Haiti and The Philippines as of 2012.

BRAC delivers its microfinance and other programs by organizing women into Village Organizations (VOs). It currently has some 6 million depositors, 4.3 million micro-borrowers and over 2,100 branches. In addition to providing loans, BRAC's 'credit plus' approach works through an integrated set of services that strengthens the supply chains of the enterprises that its members invest in. These services are provided by BRAC social enterprises.

BRAC Bank was formed in 2001 with the aim to serve small and medium enterprises (SMEs) in the country and serves more than 1.2 million clients through a network of 15 Branches and nearly 300 ATMs.

4. Bank Andara

Bank Andara is the first wholesale bank for microfinance institutions – rural banks and cooperatives – in Indonesia. It was founded in 2009 by a consortium in the form of a limited liability company. It has a commercial banking license and is supervised by Bank Indonesia. Its main shareholders include Mercy Corps, IFC and KfW. Through 220 MFI borrowers it reaches a total of over 900,000 clients.

5. Bank Rakyat Indonesia (BRI)

BRI is a state-owned bank in Indonesia, with an extensive branch network covering the entire nation. It also has an extensive network of more than 4,000 retail outlets at the sub-district level, known as BRI village units (Unit Desa). Each of these are microfinance profit centres, operating on a full commercial basis, serving micro and small customers, predominantly in rural areas. BRI offers loans, voluntary savings products, fund transfer services as well as training and consulting services. The Unit Desas currently have 4.5 million borrowers and 21 million depositors.

6. CARD Bank

CARD started in the Philippines in 1986 as a social NGO (Center for Agriculture and Rural Development) and in 1997 was licensed as a rural bank. CARD is the first microfinance NGO in the country to transform itself into a bank. CARD uses a modified Grameen Bank methodology to bring financial services to landless rural poor women. CARD Bank currently has almost 800,000 depositors and over 300,000 borrowers, of which almost all are women.

7. Consultative Group to Assist the Poor (CGAP)

CGAP develops innovative solutions for financial inclusion through practical research and active engagement with financial service providers, policy makers, and funders. Established in 1995 and housed at the World Bank, CGAP combines a pragmatic approach to market development with an evidence-based advocacy platform to advance poor people's access to finance. Its global network of members includes over 33 development agencies, private foundations, and national governments.

8. International Finance Corporation (IFC)

IFC, a member of the World Bank Group, is the largest global development institution focused exclusively on the private sector. IFC helps developing countries achieve sustainable growth by financing investment, mobilizing capital in international financial markets, and providing advisory services to businesses and governments.

9. Microfinance Investment Support Facility for Afghanistan (MISFA)

MISFA is an independent apex organization set up in 2003 as a vehicle through which the Afghan Government and international donors could channel technical assistance and funding to facilitate the development and growth of the country's microfinance sector. It was registered as a limited liability non-profit company in 2006, its sole shareholder being the Ministry of Finance of the Islamic Republic of Afghanistan. MISFA's 6 MFI partners have a total of over 200,000 active borrowers.

10. Palli Karma-Sahayak Foundation (PKSF)

PKSF was established in 1990 by the Government of Bangladesh as a 'not-for-profit' company. The principal objective of PKSF is to support the poor by providing microcredit funds to its Partner Organization (POs), which can be non-government, semi-government and government organizations; voluntary agencies and societies; local government bodies; institutions; groups and individuals.

PKSF, as the leading apex microcredit and capacity development organization in Bangladesh, has to date lent about US\$ 1,500 million to its 268 POs covering more than 8.2 million borrowers of which more than 91% are women. In the last few years, PKSF has diversified its focus on non-credit programmes to include such areas as training, education, health, awareness building, nutrition, direct employment linkages, and marketing supports with the objective to provide all-inclusive services for poverty alleviation.

11. Small Industries Development Bank of India (SIDBI)

SIDBI was established in 1990 by an Act of Indian Parliament as the principal financial institution for the promotion, financing and development of industry in the small scale sector. It launched the SIDBI Foundation for Micro Credit (SFMC) in 1999 as an apex wholesaler for micro finance in India, providing a complete range of financial and non-financial services such as loan funds, grant support, equity and institution building support to some 140 retailing MFIs, to facilitate their development into financially sustainable entities. SFMC is also playing a significant role in advocating appropriate policies and regulations and acting as a platform for information exchange in the sector.

12. Tameer Microfinance Bank

Tameer Microfinance Bank Ltd. is a private commercial microfinance bank licensed by the State Bank of Pakistan under the Microfinance Ordinance of 2001. Tameer is one of the first nationwide, private sector, non NGO-transformed, commercially sustainable microfinance institutions in Pakistan. It serves low-income, salaried and self-employed microentrepreneurs with a range of financial products. The bank provides loans to individuals as well as groups, and also provides savings, insurance and housing products to its clients. Tameer currently has over 300,000 regular

depositors, over 400,000 branchless banking depositors and almost 150,000 borrowers.

13. United Nations Capital Development Fund (UNCDF)

UNCDF is the capital development agency of the United Nations, mandated to assist primarily LDCs by supplementing existing sources of capital by means of grants and loans. UNCDF works both to strengthen public finance for local development and on enhancing financial inclusion of low income and poor people, and micro and small enterprises.

Appendix 7 : Feedback

Feedback forms were given to participants to seek their comments on the workshop, and out of a total of 160 participants, 73 filled out the form. The breakdown of the participants by institution as well as the quantitative workshop rating is shown in the table below.

Institution	Nr.	%
MMSE	14	19%
Ministry of Cooperative	6	8%
Ministry of National Planning	2	3%
Other Government Department	3	4%
State-owned or private bank	12	16%
Myanmar NGO MFI	14	19%
International NGO MFI	18	25%
Multilateral agency or DFI	4	5%
Total	73	100%
Overall rating of the event		
Overall rating of the event	Nr.	%
Excellent	12	16%
Good	57	78%
Fair	4	5%
Unsatisfactory	0	0%
Total	73	100%
Did the event meet your expectation?		
Did the event meet your expectation?	Nr.	%
Fully	27	39%
Partially	41	59%
Hardly	1	1%
Total	69	100%

The results show that 94% of the participants rated the workshop as positive, while 98% responded that it had met their expectations fully or partially.

Regarding the qualitative rating, the more frequent comments provided under the different headings were as follows:

	Nr. of Comments	
	Within sub-group	Total
Rating of the event:		
General comments were that all participants did appreciate the event since it brought all relevant stakeholders from inside and outside the country on one platform, where each other's experiences were exchanged.	INGO MFI-20 LNGO MFI-8 Multilateral agency or DFI-4 Ministry of Cooperative-6 Ministry of National Planning-2 Bank-8 MMSE-6 Other Gov. Dept-3	57
The parts that participants liked the most:		
It was mentioned that all parts of the event were inter-related with each other, but about one fourth of the respondents gave preference to sustainable business models session;	MMSE-5 Other Gov. Dept-2 Stated-owned or private bank-3 Ministry of National Planning-1 Ministry of Cooperatives-1 LNGO MFI-3 INGO MFI-7	22
Mobile and branchless banking was also popular with 11 out of 73 respondents who mentioned their preference, mostly from MMSE.	MMSE-7 Ministry of Cooperatives-2 INGO MFI-2	11
The most popular subject among respondents next to sustainable business model was Panel 3, especially Saving from Clients' Perspective	Other Gov. Dept-1 Stated-owned or private bank-3 Ministry of Cooperatives-1 LNGO MFI-2 INGO MFI-6	13
The parts that participants liked the least:		
Eleven out of 73 respondents liked session 5 about smart subsidies and role of donors the least, especially international NGOs.	Stated-owned or private bank-1 Ministry of National Planning-1 Ministry of Cooperatives-1 Multilateral agency or DFI-1 INGO MFI-7	11
Level of expectation met:		
Several respondents would have appreciated more presentations from local MFIs to learn local context.	INGO MFI-1 Stated-owned or private bank-3 MMSE-4 Ministry of Cooperatives-4 Other Gov. Dept-2 LNGO MFI-3	17
Other comments:		
Several respondents expected that Microfinance Workshops could be conducted yearly to build staff capacity for MFIs and disseminate microcredit methodology.	INGO MFI-5 LNGO MFI-2 Ministry of Cooperatives-1 Stated-owned or private bank-2	10

Appendix 8 : List of Participants

Sr.	Name	Position	Organization
VIP			
1	Dr. Lin Aung	Deputy Minister	Ministry Finance and Revenue
2	U Than Tun	Deputy Minister	Ministry of Cooperatives
3	Mr. Toily Kurbanov	Country Director	UNDP CO Myanmar
Resource Persons & Moderators			
4	Mr. Vivek Kumar Malhotra	Deputy General Manager	Small Industries Development Bank of India (SIDBI)
5	Mr. Don Johnston	Business Development Director	Bank Andara (Indonesia)
6	Ms. Marivic Austria	Senior Vice President	CARD (Philippines)
7	Mr. A. K. M. Aminur Rashid	Director (Program)	ASA (Bangladesh)
8	Mr. Shameran Abed	Associate Director Microfinance	BRAC (Bangladesh)
9	Mr. I. Channy	President & CEO	ACLEDA Bank (Cambodia)
10	Mr. Atyab Tahir	Chief Strategy Officer	Tameer Microfinance Bank (Pakistan)
11	Mr. Stuart Rutherford	Founder	Safesave (Bangladesh)
12	Mr. Eric Duflos	Regional Representative for East Asia and Pacific	CGAP
13	Ms. Linda Ren	Senior Investment Officer	IFC
14	Mr. Feisal Hussain	Senior Regional Adviser	UNCDF
Local Experts			
15	U Thein Myint	Microfinance Consultant	
16	U Myint Swe	Microfinance Consultant	
17	U Maung Maung	General Manager	PACT
18	U Myint Kyaw	Microfinance Officer	UNOPS / LIFT
19	Pwint Htun	Consultant	CGAP
Ministry of Finance and Revenue			
20	U Ye Lwin Aung	Assistant Manager	Ministry of Finance and Revenue
21	U Htein Linn	Managing Director	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
22	U Yee Thtut	Translator, Advisor	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
23	U Win Aung	General Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
24	U Mg Mg Aye	D General Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
25	U Nyo Htay	Assistant General Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise

Sr.	Name	Position	Organization
26	Daw Nwe Ni Soe	Assistant General Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
27	Daw Aye Aye Min	Assistant General Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
28	U Khin Myint	Assistant General Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
29	Daw Than Swe	Assistant General Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
30	U Sein Tint	Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
31	Daw Khin Ohm Myint	Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
32	Daw Khin San Myint	Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
33	U Aye Win	Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
34	U Thein Naing	Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
35	U Win Mg	Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
36	Daw Kyu Kyu Swe	Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
37	U Myint Thein	Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
38	Daw Thanda Thwe	Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
39	U Myo Myint	Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
40	U Kyaw Sein Lin	Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
41	U Wai Than	Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
42	U Ko Ko Latt	Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
43	U Ko Ko Maung	Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
44	U Myint Oo	Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
45	Daw Mya Mya Moe	Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
46	Daw Than Than Nyunt	Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
47	U Po Htay	Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise

Sr.	Name	Position	Organization
48	U Myo Thi Ha	Assistant Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
49	U Kyaw Kyaw Lwin	Assistant Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
50	U Poe Shwe	Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
51	Daw Su Su Naing	Assistant Manager	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
52	Daw Nyo Nyo Aung	Super	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
53	Daw Nu Nu Lwin	Super	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
54	Daw Khin Thuzar Lwin	Super	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
55	Daw Ei Ei Khin	DS	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
56	Daw Thandar Kyaw	UD	Myanmar Microfinance Supervisory Enterprise
Ministry of Co-Operatives			
57	Daw Khin Aye Maw	Deputy Director	Cooperative Department
58	Daw Hsu Yin Myint	Deputy Director	Cooperative Department
59	U Myint Aung	Director	Cooperative Department
60	U Nyan Win Maung	Assistant Director	Cooperative Department
61	U Aung Phyto Wai	Staff Officer	Cooperative Department
62	U Naing Aung	Assistant General Manager	Co-Operative Export & Import Enterprise
63	Daw Win Thandar Kyaw	Manager	Co-Operative Export & Import Enterprise
64	Daw Khin Htar Ei	Assistant Manager	Co-Operative Export & Import Enterprise
65	U Mya Than	Dy. D. G	Small Scale Industries Department
66	U Swet Tint	Director	Small Scale Industries Department
67	U Win Man	Deputy Director	Small Scale Industries Department
68	Daw Aye Kyawt Khine	Staff Officer	Small Scale Industries Department
69	U Win Maw	Deputy Director	Small Scale Industries Department
70	U Lin Htut Moe	Deputy Director	Small Scale Industries Department
71	Daw Khin Pa Pa Myo	Officer	Small Scale Industries Department

Sr.	Name	Position	Organization
72	Daw Thawdar Myo	Head of Branch	Small Scale Industries Department
73	Daw Khaing Khaing Win	Head of Staffs	Small Scale Industries Department
74	Daw Su Mon Oo	UDC	Small Scale Industries Department
75	Daw Khin Htarei	Assistant Manager	Small Scale Industries Department
Ministry of Border Affair			
76	Daw Su Su Than	Deputy Director	Department of Rural Development
77	U Hla Thein Aung	Deputy Chief Engineer	Department of Rural Development
78	U Than Naing Win	Assistant Engineer	Progress of Border Areas and National Races Department
Ministry of National Planning and Economic Development			
79	Daw Yin Yin Thet	Deputy Director	Foreign Economic Relations Dept
80	Daw Htay Htay Win	Director	Progress Appraisal & Progress Reporting Department
Other government department			
81	U Than Htun		
Banks			
82	U Sein Hla Tun	Deputy General Manager	MADB
83	Daw Ni Ni Saw	DGM	Yoma Bank
84	U Oo Thein Myint	Director General Manager	CB Bank
85	U Kyi Win	Director	Myanmar Bank Association
86	Ms. Myint Myint Cho	Senior General Manager	KBZ Bank
87	Ms. Khin Thida Maw	General Manager	KBZ Bank
88	U Chit Oo Maung	Deputy General Manager	MOB Bank
89	U Kyaw Kyaw Khine	Assistant General Manager	MOB Bank
Central Cooperative Society			
90	U Hoke Hlaing	Deputy General Manager	CCS
91	U Thein Zaw Tun	Assistant General Manager	CCS
92	U Myint Maung Htun	Chairman	Union of Monetary Cooperatives
Microfinance Institutions			
93	Mr. Neal Youngquist	General Manager	World Vision Myanmar
94	Thurein Htoo		World Vision Myanmar
95	Carolina Andino	Consultant	Socio-Lite Microfinance Foundation

Sr.	Name	Position	Organization
96	Daw Yin Yin Aye	Director	Socio-Lite Microfinance Foundation
97	Ms Gill Pattison	General Manager	Proximity Designs
98	Ms. Maria Fulwiler	Program Manager	Proximity Designs
99	Ko Kaung Set	Program Associate	Proximity Designs
100	Ms. Witt Gatchell	Consultant	Proximity Designs
101	Daw Naw Thet Thet Mar	Liaison officer	GRET
102	Phyu Yamin	Managing Director	MDP
103	Su Wai Phyo	Training Manager	MDP
104	Nu Nu New		MDP
105	Aung Aung	Manager	Dawn/Save the children
106	Phyu Phyu Zaw	Finance Manager	Dawn/Save the children
107	Aye Soe Hliang	Operations Manager	Dawn/Save the children
108	Myo Yarzar Thein	Internal Audit Manager	Dawn/Save the children
109	Khin Thida	Microfinance Program Officer	Dawn/Save the children
110	Ms. Janis Sabetta	International Thematic Advisor	Dawn/Save the children
111	Indrajith Wijesiriwardana	Financial Advisor	Dawn/Save the children
112	Mr. Fahmid Karim Bhuiya	Chief Operating Officer	Pact/PGMF
113	Mr. Jason Meikle	Deputy Director	Pact/PGMF
114	U Kyi Thar	Project Director, MARC	Pact/PGMF
115	Dr Kyaw Moe Hein	Project Coordinator	Pact/PGMF
116	U Htin Lin Maw	Asst. Project Coordinator	Pact/PGMF
117	U Maung Maung	Zonal Manager- Dry	Pact/PGMF
118	Daw Yin Yin Win	Zonal Manager-Shan	Pact/PGMF
119	U Min Min Zaw	Zonal Manager-Delta	Pact/PGMF
120	Daw Mi Mi Khaing	Program Manager-Dry	Pact/PGMF
121	U Aung Myo Lin	Program Manager-Shan	Pact/PGMF
122	U Aung Kyaw Lwin	Program Manager- Delta	Pact/PGMF
123	Ms. Yin Yin Myint	Director	Myanmar Finance
124	Mr. Pyae Phyo Lwin	Director	Myanmar Finance
125	Ms. Azusa Suzuki	Program Manager	AMDA
126	Ms. Thida	Project Coordinator	AMDA
127	Mr. Alexandre Goutchkoff	Myanmar Program Manager	EdM
128	U Aung Kyaw Tint	Focal Person	Border Areas Development Association (BDA)
129	Daw May Aye Shwe	General Secretary	Environmental Conservation and Livelihood Outreach Foundation (ECLOF)

Sr.	Name	Position	Organization
130	U San Htoo	Joint Secretary	Ratana Metta Organization (RMO)
131	Mr. Dominic Lian Za Pao	Program Coordinator	Ar Yone Oo Social Development Organization (AYO)
132	Jay Supetran	Program Manager	Planet Finance
133	Ron Bevacdua	ASIA Coordinator	Planet Finance
Multilateral Agencies			
134	Ms. Kelly Hattel	Financial Sector Specialist	ADB
135	Mr. Hasib Ahmed	Principal Investment Specialist	ADB Private Sector Financial Institutions Division
136	Mr. Siddhartha Shah	Principal Investment Specialist	ADB Infrastructure Finance Division
137	Mr. Thatha Hla	Financial Sector Economist	ADB
138	Mr. Ricardo Martin Garcia-Tafur	Operations Officer	IFC
139	Mr. Peter Tiong Chuan Lian	Consultant	World Bank
140	Ms. Nataliya Mylenko	Financial Sector Specialist	World Bank
141	Mr. Andrew Kirkwood	Director	UNOPS / LIFT
142	Mr. Barclay O'Brien	Programme Officer Markets and Microfinance	UNOPS / LIFT
Bilateral Agencies			
143	Anthea Kerr	Livelihoods Adviser	DFID
144	Joanna Rose Ribbens	Program Manager	USAID
145	Peter Tschumi	Director of Cooperation	SDC
146	Shunsuke Wariishi	Project Formulation Advisor	JICA
147	Mr. Kyosuke Inada	Senior Representative	JICA
Other International Representatives			
148	Mr. Peter Kooi		ACLEDA Bank (Cambodia)
149	Mr. Chhan Ponloeu		ACLEDA Bank (Cambodia)
150	Mr. Tauch NgamYoura		ACLEDA Bank (Cambodia)
151	Mr. Kazi Faisalbin Seraj	Country Representative Designate	BRAC Myanmar
152	Ms. Ujanga Erchembajar	Investment Officer	Access Holding
153	Mr. Dan Balke	Managing Director	LFS Consulting
154	Ms. Juvy V. Gacutan	Myanmar Liaison Office Manager	CARD Myanmar
155	Ms. Marjorie Marasigan	International Deputy Director	CARD Myanmar
156	Ms. Silvia Sturm	Country Representative	SBFIC

Sr.	Name	Position	Organization
157	Mr. Timo H. Hogenhout	Consultant	UNCDF
Media			
158	Ma Maria	Reporter	Myanmar Times
159	U Soe Than Lin	Reporter	Myanmar Times
160	Ko Ko Let	Reporter	Myanmar Times
161	Ko Htin Lin	Reporter	The Voice
162	U Myo Myint	Reporter	The news
163	U Swan Ye htut	Reporter	Pyidaungsu Daily
164	U Soe Min Htike	Reporter	Weekly Eleven
165	Ko Pyi Thein	Reporter	7 Days News Journal
166	Skynet	Press	Skynet
167	Skynet	Press	Skynet
168	MRTV4	Press	MRTV4
169	MRTV4	Press	MRTV4
UNDP and Logistics			
170	Mr.Heinz Willems	Microfinance Specialist	UNDP Myanmar
171	Daw Khin May Shin	Programme Analyst	UNDP Myanmar
172	U Thin Khaing	Programme Analyst	UNDP Myanmar
173	Alex Nyi Nyi Aung	Communication Analyst	UNDP Myanmar
174	Daw Ohnmar Aung	Executive Secretary	UNDP Myanmar
175	Wint Yee Nandar Lwin	Programme Associate	UNDP Myanmar
176	U Khaung Lwan	Note Taker	Freelance
177	Joshua Pyae Son Oo	Note Taker	Freelance
178	Saw Myat Min Zaw	IT Assistant	UNDP Myanmar
179	Min Thura Hlaing	Volunteer	